

Handelingen

1-2-3-4-5-6

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1985-1986

Vergaderingen van december 1985

OPENING VAN DE ZITTING 19854986

ONDERZOEK NAAR DE TAALGROEP

INSTALLATIE VAN DE RAAD

BENOEMING VAN HET VAST BUREAU

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

ONTSLAG VLAAMSE EXECUTIEVE

BENOEMING VLAAMSE EXECUTIEVE

REGERINGSVERKLARING VLAAMSE EXECUTIEVE

BENOEMING VAN COMMISSIES

4e vergadering

Donderdag 12 december 1985
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer F. Grootjans

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

H. Knuts, M. Vandenhove ; gezondheidsredenen.

M. Desutter ; buitenslands.

E. Beysen, H. Coveliers, G. Mommeny, L. Tindemans, G. Verhofstadt, J. Wyninckx ; ambtsverplichtingen.

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het debat over de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve.

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mevrouw en heren Ministers, geachte

collega's, wij hebben deze morgen de Regeringsverklaring gehoord van de Voorzitter van de Executieve.

Uit naam van mijn fractie wil ik u mededelen dat dit eerste betoog ietwat langer zal uitvallen maar dat andere collega's over bepaalde zeer concrete punten het woord zullen voeren, maar dan in een kortere tijdspanne en wij een inspanning zullen leveren om op anderhalve dag met de bespreking te kunnen rondkomen.

Ik zou mijn uiteenzetting willen beginnen met enkele belangrijke politieke aandachtspunten, vervat in dit Regeerprogramma. Er dient te worden opgemerkt dat, over alle domeinen heen, de klemtoon ongetwijfeld op het element tewerkstelling ligt. Waarom ? Ik meen dat, ondanks alle zegebulletins – en die zijn er – wij zeer realistisch moeten blijven en ook in het Vlaamse Gewest de tewerkstelling zijn eigenheden heeft en voor ons een reële uitdaging blijft. Daarbij kan men zich afvragen of een specifiek tewerkstellingsbeleid voor Vlaanderen zin heeft of niet. Ik ben ervan overtuigd dat nog andere collega's uit andere politieke fracties op dit thema zullen terugkomen.

De jaren 1984 en 1985 zijn goed geweest en de Executieve heeft terecht kunnen zeggen dat er winst werd geboekt zowel qua investeringen als qua tewerkstelling. De arbeidsbalans in Vlaanderen werd geleidelijk aan positief maar toch zou ik hiervoor willen waarschuwen.

Het zou fout zijn zich blind te staren op deze cijfers en geen oog te hebben voor de reële arbeidsbalans die is op-

gemaakt ter gelegenheid van een studie van het Planbureau, gewestelijke afdeling Vlaanderen, in verband met de prognose van de tewerkstellingskansen tot 1990.

Dames en heren collega's, volgens die studie zou de werkloosheid in Vlaanderen stijgen van 279.600 in 1982 tot 372.000 in 1990. Dit is een toename van ongeveer 92.400 personen. Men moet evenwel rekening houden met het feit dat ook de beroepsbevolking stijgt met ongeveer 81.000 eenheden.

Ik haal dit aan omdat men niet uit het oog mag verliezen dat men steeds, zeer realistisch, de concrete economische situatie in Vlaanderen moet blijven onderstrepen. Daarvoor moeten wij steeds aandacht blijven hebben.

Het hoofddaccent van deze Regeringsverklaring werd terecht gelegd op het tewerkstellingsbeleid. Wij hebben vanuit de CVP-fractie van de Vlaamse Raad reeds twee colloquia gewijd aan het specifieke tewerkstellingsbeleid. Ik wil daarom enkele suggesties doen aan de Vlaamse Executieve.

Ten eerste, zou het niet interessant zijn een adviescommissie – zoals het in Nederland is gebeurd – samen te stellen met als opdracht een objectieve analyse te maken van de reeds getroffen maatregelen, zowel nationaal als gewestelijk ? Een praktische benadering van het tewerkstellingsbeleid, rekening houdend met onze specifieke Vlaamse problemen, inclusief de discussie over de nationale sectoren en hun weerslag voor het Vlaamse Gewest, zou eveneens tot de opdracht van deze commissie behoren. In de Regeringsverklaring werden enkele

De heer G. Verhaegen, Voorzitter van de CVP-fractie, vindt tot besluit van zijn uiteenzetting tal van constructieve en boeiende punten terug in het Regeerprogramma van de Executieve

duidelijke accenten gelegd wat betreft het toegepast wetenschappelijk onderzoek en het toespitsen van de tewerkstellingskansen in de KMO.

In dat verband verheug ik mij erover dat de Voorzitter van de Executieve zichzelf heeft geëngageerd om dit tweede punt tot concrete realisaties te brengen.

Het valt, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, onder uw bevoegdheid naar concrete middelen te zoeken om dit KMO-beleid ook in Vlaanderen tot stand te brengen. De cijfers spreken voor zichzelf. In 1984 werden voor 33 miljard frank investeringen gedaan bij de kleine ondernemingen, ongeveer 90 miljard frank bij de grote, maar met een tewerkstellingsgraad van 8.100 voor de kleine ondernemingen en 6.000 voor de grote.

Ik ben er vast van overtuigd dat wanneer u een werkelijk specifiek Vlaams tewerkstellingsbeleid wil voeren, daar de klemtoon moet liggen van uw beleid. Dat kan niet alleen gebeuren met

het toekennen van premies. In de eerste plaats moet daarom de aandacht uitgaan naar het toegepast wetenschappelijk onderzoek. Hoe moeilijk ook, toch is dit mijns inziens een uitdaging voor onze Executieve.

Mag ik in het kader van dit tewerkstellingsbeleid nog enkele bijkomende suggesties doen vanuit onze fractie? Wij menen dat de tewerkstelling in de culturele en welzijnssector even belangrijk is als in de andere sectoren en wij moeten zeer waakzaam blijven. Het zou verschrikkelijk zijn te moeten bekennen dat in de diepe economische crisis in Vlaanderen ook de culturele en welzijnssector niet aan zijn trekken kan komen. Dat zou een zwarte bladzijde zijn in het beleid van de Executieve.

Voorts moeten de opsloringsprogramma's duidelijk naar het Vlaamse Gewest komen, zeker wat de opvulling betreft. Wij moeten goed weten wat wij met deze opvullingsprogramma's willen bereiken en erover waken dat er geen doorkruising is met het nationaal en het gewestelijk beleid.

Onze bezorgdheid voor de tewerkstelling van de jongeren mag ons de oudere generatie niet doen vergeten. Men denkt dikwijls dat alleen de twintigjarigen werkloos zijn, maar voor vele ouderen is het probleem misschien zelfs nog groter. Denk bijvoorbeeld aan een ingenieur van 45 jaar met kinderen die aan de universiteit studeren en die op de werkloosheidsmarkt komt met zeer geringe tewerkstellingskansen. Dit is een even groot drama als de jeugdwerkloosheid. Onze aandacht moet dus uitgaan naar de totaliteit van de werklozen. Daarenboven verwijs ik naar enkele suggesties van collega Ansoms. Het is niet voldoende om de werkloze mensen een werkloosheidsvergoeding uit te betalen, er moeten specifieke maatregelen komen om een sociale begeleiding te kunnen verzekeren.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben met aandacht vernomen dat u niet alleen het tewerkstellingsbeleid wil voeren door toegepast wetenschappelijk onderzoek maar ook via een tweede hefboom, door vorming.

Ik stel vast dat bij de bevoegdheids-

verdeling in de Vlaamse Executieve een minister speciaal belast is met onderwijs en permanente vorming. Dit is een belangrijke vernieuwing. Ik juich dat toe.

Wij moeten een beleid voeren waarin het onderwijs niet meer alleen klassikaal onderwijs is, maar meer en meer permanente vorming voor iedereen, en zeker voor deze werkzoekenden met een lage scholingsgraad. Hoe moeten wij dat coördineren? Op welke wijze? Onder welke voorwaarden?

Ik onthoud alleen uit deze Regeringsverklaring, en ik hoop dat u het zult realiseren, dat deze permanente vorming bijzondere aandacht zal krijgen, allereerst door coördinatie van de reeds genomen maatregelen. Bovendien kan deze bestendige scholing, voor landbouw, voor middenstand, door sociale promotie, door derdekansonderwijs, allemaal goede initiatieven, niet worden gerealiseerd zonder de prijs ervoor te betalen. In het geheel van de economische expansie, het toegepast wetenschappelijk onderzoek en allerlei reconversie maatregelen, moeten ook financiële middelen ter beschikking zijn voor deze permanente vorming. Anders bieden wij de mensen een lege doos aan, wat frustrerend werkt.

Wij vragen met aandring dat de gedane beloftes gerealiseerd zullen worden, zowel voor middenstandsopleiding, landbouwonderwijs, permanente vormings- en sociale promotie, ondanks de juridische moeilijkheden en de discussie tussen de nationale en Vlaamse Regeringen. Dit vergt uiteraard bestendig overleg tussen het onderwijs en de bedrijfswereld, aandacht voor de evolutie in de industrie en een meerjarenprogramma waar duidelijk de opleidingsbehoeften en het aanbod van opleidingsmogelijkheden, ook per gewest, moeten worden uitgetekend. Dan zou een bestendige aanpassing van deze belangrijke nieuwe soort vorming kunnen worden gerealiseerd.

In deze Regeringsverklaring staat ook een belangrijk hoofdstuk over het cultuurbeleid. Ik zal daar zeer kort over spreken omdat collega Breyne dat straks meer in detail zal behandelen.

Verhaegen

Ik heb daarstraks gezegd dat wij niet mogen vergeten dat economische crisis niet mag betekenen dat, wat wij hebben gerealiseerd in de welzijnssector en de culturele sector, mag verloren gaan.

In de Regeringsverklaring wordt de Vlaamse Raad gevraagd de reeds uitgevaardigde decreten te evalueren.

Mijnheer de Minister van Cultuur, de jongste tien jaar werd er een waaier aan decreten uitgevaardigd, met belangrijke realisaties, maar waarbij ook belangrijke vragen rijzen. Mijn uitnodiging is zeer duidelijk. Laten wij grondig nakijken of er in dat pakket decreten soms dor hout steekt, of er overlappingen zijn, of wij het doel niet voorbij geschoten zijn en waar de witte vlekken in het cultuurbeleid zich bevinden. Dit zal moeilijk zijn en politiek overleg tussen de verschillende fracties vergen, daar ben ik van overtuigd. Laten wij toch de moed hebben na te gaan wat wij met die beperkte middelen maximaal kunnen doen.

Over een volgend punt hebben wij reeds gehandeld op een paneldiscussie, namelijk de bibliotheken.

Ik zeg vooraf dat ik het bibliotheekdecreet, hier in deze Vlaamse Raad gerealiseerd, niet zal verlooehenen.

Mevrouw L. Detière : Schaf het maar af.

De heer G. Verhaegen : Toch zou ik dit bibliotheekdecreet graag terug aan een ernstig onderzoek onderwerpen.

Ik zal beginnen met de uitvoeringsbesluiten. Zijn wij niet te eenzijdig geweest ?

Ik stel vast dat het percentage van de subsidies ongelijk verdeeld is tussen de bibliotheken. Het feit dat vier of vijf grote bibliotheken bijna het maximum krijgen – wellicht terecht – laat ik buiten beschouwing. Honderden bibliotheken echter krijgen nog geen miljoen per jaar.

Wil-len wij het bibliotheekdecreet realiseren dan mogen wij niet op die manier verder werken.

Ik vraag dus een „objectivering” ver-

trekkende van een feitelijke situatie in het veld. Wat is er van dit decreet terecht gekomen ? Wat heeft het ons gekost ? Hoe kunnen wij nu komen tot een maximale spreiding, in elk dorp, van deze bibliotheekvoorzieningen, ook wanneer dat aanpassingen vraagt aan wat wij nu hebben gerealiseerd ?

Ik kom aan mijn derde punt, met name het mediabeleid. Hier zijn er voor mij vier punten duidelijk. Ten eerste zullen wij voor de BRT een belangrijke dotatie, zelfs een grotere, hebben en moet dat wat ze zelf realiseren niet naar andere sectoren worden overgeheveld maar blijven waar het is. Ten tweede komt er een nieuwe afzonderlijke zender, gefinancierd door de handelsreclame, en zullen wij nogmaals een discussie krijgen over het monopolie. Ten derde, zou er een gemeenschappelijke infrastructuur komen. De modaliteiten hiervan moeten nog worden besproken. Ten vierde, zou in deze vrije zender de meerderheid toebehoren aan de Vlaamse dag- en weekbladpers.

Mevrouw N. Maes : RTL bij voorbeeld ?

De heer G. Verhaegen : Dit zijn voor mij de vier punten rond dewelke wij een nieuw mediabeleid zien.

Er zijn weliswaar nog andere zaken in verband met het mediabeleid, onder meer de vrije radio's en de herziening van een aantal andere elementen, maar ik beperk mij tot de problemen inzake de televisie.

Ten vierde, geachte collega's, zouden wij eens moeten zoeken naar nieuwe financiële middelen in de culturele sector. Ik meen dat wij deze proef eens zouden moeten doen. Moet dit gebeuren bij wijze van een cultuurfonds zoals in Engeland ? Ik voel daar veel voor. Laten wij eens onderzoeken op welke wijze dit mogelijk is. Ik meen dat dit een taak is voor de Commissie voor de Cultuur. Trouwens, voor al die punten waarvan ik weet hoe gevoelig ze zijn en waarvoor overleg nodig zal zijn, hoop ik dat onze nieuwe Commissie vóór de Cultuur een brede basis zal, vinden om een nieuwe dialoog te realiseren. Wij hebben dit in het verleden gekund. Waarom zouden wij dit ook niet in een stel-

sel van meerderheid tegen minderheid kunnen bereiken ?

De heer A. De Beul : Collega Verhaegen, u spreekt over nieuwe financieringsbronnen om het cultuurbeleid te spijzen. In de Regeringsverklaring worden een paar zaken duidelijk vermeld dat met name het mecenaat, de sponsoring, de taxshelter enzovoort. Dit zijn zaken die wij kunnen begrijpen. Er volgt dan -echter een passus waarvan wij de draagwijdte niet zo goed aanvoelen met name de termen „betalend publiek domein”. Precies daar denkt de Executieve aanvullende nieuwe middelen te vinden om de verspreiding van de cultuur te verzorgen.

Kan u ons, als mede-onderhandelaar, uitleggen wat dit akkoord precies inhoudt ?

De heer G. Verhaegen : Ik spreek hier uiteraard niet als onderhandelaar, maar als voorzitter van mijn fractie. Mijn opdracht voor deze namiddag was zeer duidelijk dat ik de suggesties vanuit mijn fractie hier zou verwoorden. Ik ben dus graag bereid, buiten mijn inleiding, met u al de mogelijkheden en alternatieven te onderzoeken, maar persoonlijk verkies ik dat u deze concrete vraag stelt aan de Minister van Cultuur, die uiteraard deze tekst zeer goed moet kennen.

De heer J. Van Elewyck : Maar die niet mee mocht onderhandelen !

De heer G. Verhaegen : Dat doet niets ter zake, collega Van Elewyck. Wij bespreken hier vanmiddag enkel de verklaring van de Vlaamse Executieve.

Op de vraag van de heer De Beul wil ik het volgende antwoorden. De heer De Beul weet dat dit geen onbeleefd antwoord is. Ik ben ervan overtuigd dat wij heel wat creativiteit aan de dag zullen moeten leggen om dergelijk fonds tot stand te brengen en ik meen dat elke suggestie, van wie ook, nuttig kan worden opgevangen. Ik heb hier alleen de hoofdidee geschetst zonder de verschillende modaliteiten na te gaan.

De heer J. Van Elewyck.: Het is geen onbeleefd antwoord, het is helemaal geen antwoord.

De heer G. Verhaegen : Het was een duidelijk antwoord.

De heer A. De Beul : Een voorzichtig antwoord is ook een antwoord.

De heer G. Verhaegen : In mijn volgend punt wil ik het hebben over het Investeringsfonds. Het gaat hier over een decreet van Minister Galle dat wij tijdens de vorige legislatuur, op een paar onthoudingen na, unaniem hebben goedgekeurd en wij doen geen afbreuk – dat wens ik duidelijk te herhalen – aan de principiële stellingname van dit decreet. Ik vind het een uitstekend idee dat een dergelijk fonds wordt opgericht, waarbij het gemeentebestuur, ongeacht de partijaanhorigheid, weet op welke financiële middelen het de eerstvolgende jaren recht heeft en zodoende een prognose kan maken.

Wel wensen wij het verzamelen in dit fonds van zoveel mogelijk financiële middelen waardoor de idee, in het decreet vervat, ook werkzaam kan zijn, want met de beperkte middelen waarover nu kan worden beschikt, is dit niet mogelijk. De bedoeling van deze opschorting is – en ik wil dit beklemtonen – na te streven dit fonds op een behoorlijke wijze te stijven, waardoor deze idee ook in de politieke realiteit kan worden verwezenlijkt.

Inzake de welzijnssector wensen wij gewoon door te trekken wat Minister Steyaert gedurende vier, vijf jaar met grote hardnekkigheid heeft nagestreefd, met name het herschikken van de behoeften, het aanpassen aan de nieuwe behoeften met de klemtoon op de eerstelijnszorg en meer aandacht voor de veroudering van de bevolking. Wie bij voorbeeld de prognose van een studie van de Gewestelijke Economische Raad omtrent de veroudering van de bevolking zowel in Wallonië als in Vlaanderen heeft gelezen, weet wat dit, ook voor ons Gewest, de eerstvolgende jaren zal betekenen. Wij zijn het er dus over eens dat dit een nieuwe prioriteit wordt en dat deze verschillende aandachtspunten en de beleidsnota's die reeds werden besproken in de Vlaamse Regering ook in concrete realisaties worden omgezet.

Geachte collega's, de heer De Seran-

no zal morgen handelen over het hoofdstuk ruimtelijke ordening. Ik zou echter één grote prioriteit willen vragen. Er wordt heel wat geschreven over structuurplannen en gewestplannen en daarover wens ik het vandaag niet te hebben. Wel dring ik er bij de Vlaamse Executieve op aan – ik zou bijna zeggen ook als vader van een gezin – met grote aandacht de verkeersveiligheid en de leefbaarheid in onze dorpen en steden te volgen. Er zou bij voorrang werk moeten worden gemaakt van het aanleggen van fietspaden in onze dorpen en steden. Een groter gedeelte van de gelden voor openbare investeringen zou in de eerste plaats dienen te worden besteed aan de veiligheid van de jonge weggebruikers die wij allen iedere morgen en avond in onze gemeenten en steden zien fietsen, met alle risico's eraan verbonden. Dit dient een allereerste aandachtspunt te zijn vanwege de Vlaamse Executieve.

De heer W. Van Durme : Dit is ook één van onze aandachtspunten !

De heer G. Verhaegen : Het feit dat wij tot een bepaalde politieke partij behoren, collega, hoeft niet noodzakelijk als resultaat te hebben dat wij over elk detailpunt en over elke politieke optie een verschillende mening hebben, integendeel, op bepaalde domeinen kunnen wij het volkomen eens zijn.

De heer W. Seeuws : Maar als u de macht hebt, moet u ook uitvoeren !

De heer G. Verhaegen : Ik vraag de Vlaamse Executieve ter zake tot realisaties over te gaan.

Wat het leefmilieu en het waterbeleid betreft, vragen wij de voortzetting van het gevoerde actieve beleid. Tevens dringen wij aan op overleg met de bedrijven en op het in dat opzicht sensibiliseren van de bevolking via onderwijs en vormingswerk.

Betreffende het probleem Brussel is het duidelijk dat wij in een nieuwe fase treden. In het Regeerakkoord van de Vlaamse Executieve lezen wij ook de bezorgdheid van de Vlaamse Regering wat Brussel betreft. Ik meen te mogen stellen dat, rekening houdend met de kritiek vanuit de socio-culturele organisaties in Brussel, het tijd

wordt een nieuw overleg te organiseren, onder meer in verband met de toepasbaarheid van de decreten in Brussel, de werking van de NCC alsmede inzake al datgene wat wij tot nu toe voor Brussel hebben gerealiseerd.

Thans kom ik tot het buitenlands beleid.

De Executieve heeft uitdrukkelijk een minister opdracht gegeven Vlaanderen, ook in het buitenland, een imago te geven. Dat sluit heel wat domeinen in, zoals cultuur, export, buitenlands beleid en dergelijke.

Dientengevolge wens ik te vragen dat de Executieve de Taalunie een reële kans op slagen zou geven. Dit is niet alleen een kwestie van geld, maar vooral van een politiek op lange termijn, waarbij wij niet elk jaar het geweer van schouder veranderen, maar precies weten wat wij met deze Taalunie kunnen verwezenlijken. Inderdaad, de Taalunie is belangrijk voor onze cultuur en voor de taak van het Vlaamse Gewest. Wij moeten bijgevolg een politiek beleid op lange termijn kunnen uitwerken.

In het kader van Benelux zal een belangrijke herziening van het Verdrag plaatsvinden, waarbij de Executieve zal worden verzocht haar advies uit te brengen. Wij hopen dan ook dat dit advies zal worden gevolgd.

Vervolgens kom ik tot de financiële aspecten van dit programma.

Ik wens aan de Executieve volgende vraag te stellen : heeft deze Vlaamse begroting – ik heb het niet over de Vlaamse Executieve – al dan niet een kans ?

Dit brengt mij tot een paar anteceden-ten : in 1980 startte een zelfstandig financieel beleid. Tijdens dit jaar werden er zoveel belangrijke beslissingen genomen, waarvan wij, ook vandaag nog, de financiële gevolgen dragen. De aanzienlijke engagementen tijdens de voorlopige gewestvorming situeren zich vooral in de debudgettering van bepaalde kosten, waarvan wel de intresten en de afschrijvingen in de begroting zijn opgenomen, maar niet de reële financiële lasten. Thans staan wij voor de vaststelling dat deze

Verhaegen

correlatieve kredieten ten bedrage van 235 miljoen frank in 1978 op vandaag zijn opgelopen tot 9,210 miljard frank.

Wij kunnen bijgevolg vaststellen dat van jaar tot jaar de afschrijvingslast angstwekkend groeit. Het gevaar is dan ook niet denkbeeldig – en ik verwijs naar de bespreking van deze begroting van de afgelopen twee à drie jaren – dat wij in feite geen politieke werkingsmogelijkheden meer zouden hebben wanneer wij niet tot een andere financiering van het Vlaamse Gewest overgaan.

Mijns inziens kunnen wij geen politiek beleid voeren, wanneer wij tegelijk de moed niet hebben de financiële aspecten van de begroting in het geheel van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap realistisch te bekijken.

Welke is de huidige situatie ?

Het is verheugend vast te stellen dat wij een toegelaten debetpositie op de rekening-courant bij de thesaurie hebben. Hierbij verwijs ik naar de wet van 5 maart 1984. Ter zake hebben wij onze verplichtingen nagekomen. Het Vlaamse Gewest is niet failliet : wij hebben financieel een grotere inspanning gedaan en wij hebben geen schuld bij de nationale Regering ; wij staan op voet van gelijkheid. Deze situatie was slechts mogelijk dank zij vier grote offers :

ten eerste, het investeringsprogramma werd, op vijf jaar tijd, in nominale waarde gehalveerd ;

ten tweede, de sociale woningbouw hebben wij opgevangen in een soort consolidatierekening over verscheidene jaren ;

ten derde, het investeringsprogramma in de sociale sector werd afgeremd. De economische expansiehulp wordt selectiever toegepast – iedereen weet wat dit beduidt ;

ten vierde, voor de waterzuivering werd de prefinanciering niet toegepast.

Op het vlak van de thesaurie is er nu

geen probleem. Wat is onze financiële toekomst ?

Uit prognoses van diverse bronnen blijkt dat het deficit in 1990 vele tientallen miljarden zal bedragen, zonder een wijziging te brengen aan het beleid, gewoon rekening houdend met de huidige situatie.

Dames en heren, dat is natuurlijk niet houdbaar ; dat kan niet. Vandaar worden terecht vragen gesteld bij het lezen van een dergelijke Regeringsverklaring die inhoudelijk zeer belangrijk is, zoals u zal toegeven.

Ik heb dan ook geprobeerd een brug te leggen tussen de verklaringen van de nationale Regering en deze van de Vlaamse Executieve. De eerste vaststelling betreft de sociale huisvesting. Er is een duidelijk engagement van de nationale Regering om de zware financiële hypotheek in verband met de sociale huisvesting te lichten, waardoor wij op enkele jaren tijd vele tientallen miljarden frank minder zware lasten zullen hebben op onze begroting. De prognose van de grote schuldenlast wordt aldus in de eerstvolgende jaren teruggebracht tot een aanvaardbaar deficit.

De tweede vaststelling betreft de investeringskredieten. Dat kan niet, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Wij moeten bij de volgende begroting deze post aanpassen. Willen wij niet alle projecten van de sociale sector, de welzijnssector, de culturele sector en deze van gemeentelijke opdrachten onafgewerkt laten, kunnen wij de halvering van de investeringskredieten niet aanvaarden. Wij moeten deze post dus optrekken.

Natuurlijk, gemakkelijker gezegd dan gedaan. Mijn opdacht bestaat erin de moeilijkheden vanuit mijn fractie zeer duidelijk te schetsen. Ik breng ze als dusdanig naar voren.

Een derde punt betreft de nieuwe financiële middelen. Vooraleer te spreken over nieuwe middelen dient men toch objectief enkele voorafgaande vaststellingen te maken.

Daaruit blijkt zeer duidelijk dat onze financiële middelen niet erg elastisch zijn. Onze dotatie wordt alleen geïn-

dexeerd, maar wordt niet wezenlijk verhoogd.

Ten tweede, wat de *ristorno*? betreft waarop wij zeer veel hoop hadden gesteld, werd niet bereikt wat wij verwachtten en van een bepaald landsgeedeelte hoeven wij zeker geen stimulering te verwachten, eerder vertragingssmaneuvers. Dat is de realiteit.

Ten derde, gelet op de hoge belastinggraad – iedereen is het daar wel over eens – zal ook de Vlaamse Regering beducht zijn om nieuwe belastingen in te voeren ofschoon ze dit juridisch van nu af mag doen.

Mijnheer de Voorzitter, na deze drie opmerkingen vooraf, is het interessant om na te gaan welke financiële middelen er voorzien zijn en op welke nieuwe financiële middelen er eventueel een beroep kan worden gedaan.

Ten eerste : de nieuwe Regeringsverklaring houdt enkele hoopvolle punten in zoals de nieuwe middelen en de huisvesting.

Ten tweede, belangrijk is ook dat in geval van overdracht van bevoegdheden tevens de nodige middelen zullen worden overgedragen. Ik verwijs naar de hervormingen van de Staat, punt 9.

Ten derde, voor de culturele sector zoeken wij naar nieuwe financiële middelen en een soort cultuurfonds.

Ten vierde, een soortgelijke poging wordt ondernomen voor de sociale huisvesting ; ook daar wordt naar alternatieve financiële middelen gezocht om de globale last van de overheid te verlichten.

Ten vijfde kan de vraag worden gesteld – in het verleden is dit niet gebeurd en dit is een verwijt dat men zou kunnen richten naar de uittreedende Vlaamse Executieve – of wij genoeg onderzocht hebben op welk Europees fonds wij eventueel een beroep zouden kunnen doen. Wij zijn in zekere zin *benadeeld* ; wij zijn geen ontwikkelingsgewest, gelukkig, maar daardoor zijn wij in een minder goede onderhandelingspositie. Het lijkt mij in ieder geval de moeite waard ernstig te onderzoeken waar bijkomende financiële middelen kunnen worden gezocht.

Verhaegen

Als laatste punt het toegepast wetenschappelijk onderzoek. De laatste fase van het inhaalplan is nog niet volledig en de Regering heeft zich geëngageerd dat de aanvulling van het inhaalplan niet zal gebeuren zonder voorafgaand advies van de Vlaamse Executieve. Ik waarschuw echter nu reeds alle leden van de Raad : dit wordt een hard gevecht. Wij zullen oplettend moeten zijn en dit niet ongemerkt laten voorbijgaan. Dit worden harde onderhandelingen maar de financiële steun, die wij daar kunnen vinden, kan voor onze financiële situatie een belangrijk hulpmiddel zijn.

Ik wil nog enkele woorden zeggen over de institutionele aspecten. Onze fractie heeft altijd de totale uitvoering van de wetten van 1980 geëist. Wij houden dat staande.

In de Regeringsverklaring staat in concreto dat de nationale Regering de volledige en correcte uitvoering van de wetten op de hervorming van de instellingen van 8 en 9 augustus 1980 wil realiseren. Er is dus een engagement van de nationale Regering met voorrang voor de herstructurering van de administratie. Het is indrukwekkend wat nog niet is gerealiseerd van wat reeds moest zijn geregionaliseerd. Het gaat tevens om de voorrang van overdracht van roerende en onroerende goederen naar de Gemeenschappen en de Gewesten en de maatregelen voor de herstructurering van de instellingen. Ook wat betreft de middelen voor de uitbreiding van de bevoegdheden is er een verbintenis.

Belangrijk lijkt mij echter een verbetering van het Overlegcomité. Hier wil ik enkele suggesties doen. Ten eerste, de Vlaamse Executieve moet met de nationale Regering op basis van gelijkheid onderhandelen in een geest van volwassenheid. Dit Overlegcomité, dat tot nu toe een opeenstapeling was van blokkeringsmethodes, moet terug een echt Overlegcomité kunnen worden. Dit vraagt een vereffening van de huidige contentieux. Dit vergt ook een herziening van de pietluttigheden die door bepaalde Ministers in deze contentieux werden ingebracht. Ik wil het hier niet nader omschrijven

uit respect maar velen onder u weten waarover het gaat.

Ten tweede, ik stel ook voor dat de Commissie Rimanque, die een uitstekend advies heeft gegeven omtrent de juridische discussiepunten in de welzijnssector, dat ook zou doen voor de culturele sector. Wij stellen vast dat heel wat ontwerpen van decreet, ik denk hier bijvoorbeeld aan de archiefwet, niet kunnen worden gerealiseerd omdat er juridische onzekerheden zijn. Dit zal vele juridische problemen oplossen en ons veel sterker maken bij eventuele onderhandelingen.

Ten derde, wil ik nog even verwijzen naar een uiteenzetting van de heer Suykerbuyk bij de bespreking van de Regeringsverklaring vorige week, waar hij voorstelde dit overleg te laten plaatsvinden in Kamer of Senaat om een zekere rust te brengen in de discussies en om een betere sensibilisering tot stand te brengen. Dat zou ook vermijden dat er politieke standpunten onverzoenbaar zijn. De Regering stelt 1 à 5 punten van overleg voor. Ik hoop dat die worden gerealiseerd.

Zo kom ik tot mijn laatste vraag. Kunnen wij in deze legislatuur een stap verder zetten in de regionalisering? Ik ben van mening dat dit kan en dat wij kunnen komen tot het oplossen van de discussiepunten die wij tot nu toe hebben gekend, met de klemtoon op het voorbereidend werk. Want ook dat is belangrijk. Er is zelfs een bereidheid om over het onderwijs te praten, ook door de partijen die dat tot nu toe zeer angstvallig hebben geweigerd.

Ik wil ook ingaan op de suggestie van de heer Van Miert betreffende het fameuze studiecentrum waar de Volksunie en de socialisten afwezig zijn gebleven om de redenen die zij in het Parlement naar voor hebben gebracht en waarvoor ik alle begrip heb.

Ik heb a priori geen afkeer voor die suggestie van de heer Van Miert om de studies daarover en in elk geval de politieke vragen in verband met het belangrijk voorbereidend werk voor de hervorming van onze staatsinstellingen naar het Parlement te brengen. Dit moet ernstig worden overwogen. Ik was ook gevoelig voor het verwijt

van de heer Suykerbuyk als hij zegt dat het gemakkelijk is te beweren dat het studiecentrum geen waardevol werk heeft geleverd. Volgens hem is dat niet waar. Belangrijke studies werden gemaakt, maar het leidde tot geen politieke besluitvorming omdat men slechts op een beperkte politieke inbreng kon rekenen. Laten wij dit studiecentrum uitbreiden, laten wij de afgewerkte thema's naar het Parlement brengen en laten wij in de eerstvolgende jaren tot belangrijk studiewerk komen vanuit de Vlaamse partijen.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer Verhaegen, kunt u ermee instemmen om in de Vlaamse Raad zelf, bij voorbeeld via een bijzondere commissie, een inventaris op te maken van de Vlaamse eisen in verband met die staatsvorming?

De heer G. Verhaegen : Over de modaliteiten zal ik niet antwoorden, maar over de principiële vraag ben ik het eens.

De heer J. Van Elewyck : Dank u.

De heer G. Verhaegen : Nu zal ik met de nodige objectiviteit over de Vlaamse Raad zelf spreken en een paar suggesties doen. Ik kan hier volmondig zeggen dat wij hier in de afgelopen vier jaar in de Vlaamse Raad constructief werk hebben geleverd. De geest was uitstekend. Degenen die hier aanwezig waren zullen zeer goed begrijpen wat ik met die opmerking bedoel. In verband met het éénkamerstelsel zou ik willen zeggen dat een reflectieperiode noodzakelijk is. Wij hebben decreten gemaakt, maar nadien is er felle kritiek gekomen, omdat juridisch gezien alles niet helemaal perfect was.

De heer J. De Seranno : Omdat wij een beetje te haastig waren.

De heer G. Verhaegen : Wij moeten zo spoedig mogelijk ons reglement herzien om, behalve voor de begrotingen, een bezinningsperiode in te voeren zodat de publieke opinie eens een ontwerp van decreet is goedgekeurd, de kans krijgt om hierop in te spelen en eventueel verbeteringen te suggereren. Dit lijkt mij een noodzakelijkheid om de nadelen van het éénkamerstelsel op te vangen. Zouden wij

Verhaegen

vervolgens ook niet proberen de eendeloze reeks mondelinge vragen voor een groot deel te vervangen door schriftelijke vragen om onze openbare! vergaderingen aldus meer inhoud te geven? Ook voor de wetenschappelijke en informatieve ondersteuning van onze leden – ik denk ook aan de informatica – dient er nog heel wat te gebeuren. Dit zouden wij met de gezamenlijke fracties kunnen bespreken. Ook de huisvesting van de Vlaamse Raad moet verbeteren. Wij zitten hier niet ideaal. Hoewel deze opmerkingen niet voor de Executieve zijn bedoeld maar voor onszelf, wil ik ze toch signaleren. Wij zouden ook ons Reglement moeten herzien. Een reglement is er om de debatten te ordenen, te stimuleren en te beschermen. Het mag geen blokkeringselement inhouden.

Ik kom tot de volgende conclusie. In de afgelopen jaren hebben wij op een loyale wijze met de verschillende fracties van gedachten gewisseld. Ik hoop dat zulks in de toekomst ook het geval zal zijn.

De Vlaamse Raad telt 49 nieuwe leden waarvan, tussen haakjes, 20 leden tot onze fractie behoren.

De heer W. Seeuws : Waaronder een paar ministers !

De heer G. Verhaegen : Ik hoop dat deze 49 nieuwe collega's zich in deze Vlaamse Raad vlug thuis zullen voelen ; waar wij kunnen zullen wij hen daarbij behulpzaam zijn.

Ik wens Gemeenschapsminister Pede – en ik heb nog niet de gelegenheid gehad dit in het publiek te zeggen – van ganser harte te danken voor de constructieve samenwerking en voor het beleid dat hij in de voorbije jaren als Voorzitter heeft gevoerd. Wij wensen u, Minister Pede, veel succes als minister toe.

Ik wens ook uit naam van mijn fractie de heer Grootjans als nieuwe Voorzitter van de Raad te begroeten. In een nieuwe periode, die – en ik ben ervan overtuigd – moeilijker zal zijn dan de voorgaande, hopen wij op zijn rijke politieke ervaring te kunnen rekenen

en op wat men terecht noemt zijn staatsmanszin, om deze Vlaamse Raad vooruit te helpen bij de opbouw van het imago waaraan wij reeds jaren werken.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, als christen-democraten vinden wij in dit programma heel wat constructieve en boeiende punten terug. Wij zullen graag samenwerken om deze te realiseren.

Ik zou deze uiteenzetting met een schone volzin kunnen besluiten, maar ik ga dit niet doen. Hiervoor is de politiek te realistisch en de strijd waarvoor onze Vlaamse Raad staat, te uitdagend. Met het programma dat wij vanuit onze fractie willen goedkeuren, gaan wij moeilijke jaren tegemoet om ons waar te maken. Ik wens echter uitdrukkelijk te zeggen dat wij, zonder één uitzondering, met gans onze fractie echt willen meewerken om dit programma te realiseren en, wat nog belangrijker is, om deze Vlaamse Raad zijn rechtmatige plaats te geven die hem toekomt. **(Applaus bij de leden van de meerderheid)**

De Voorzitter : Ik dank de heer Verhaegen voor zijn vriendelijke woorden en geef thans het woord aan de heer Van Elewycq.

De heer J. Van Elewycq (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren van de Executieve, geachte collega's, bij de aanvang van mijn uiteenzetting wil ik even beminlijk zijn als collega Verhaegen en u, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Raad, feliciteren en hopen op een prettige samenwerking. Ik wil eveneens mijn dank betuigen aan Gemeenschapsminister Pede voor de wijze waarop hij het Voorzitterschap van de Raad heeft waargenomen.

Mijnheer de Voorzitter, men kan bezwaarlijk volhouden dat de nieuwe Vlaamse Executieve vlot gestart is.

Dinsdagochtend hebben de negen leden, aangewezen door de huidige meerderheid, hier de eed afgelegd. Normaal mocht men verwachten dat praktisch onmiddellijk na deze ceremonie de Voorzitter in het Koninklijk Paleis de tweede eed kon gaan afleggen, zodat de beleidsverklaring nog

dinsdagmiddag of uiterlijk woensdagochtend aan de Raad kon worden voorgelegd.

De opgelopen vertraging heeft vooral een symbolische betekenis. De Eerste Minister heeft inderdaad geoordeeld dat hij over de investituur van Kamer en Senaat moest beschikken vooraleer hij de Voorzitters van de Executieven naar het Paleis kon vergezellen. Wij hebben alle begrip voor deze houding, zeker in de gegeven omstandigheden.

Vanaf dat ogenblik werd evenwel wat als een protocollaire aangelegenheid kon worden beschouwd een bestuursdaad met een politiek karakter en de beëdiging een politieke daad.

Wie dat aanvaardt bevestigt meteen dat de Voorzitter van de Executieve zelfs voor zijn ambtsaanvaarding afhankelijk is – en dus ondergeschikt – aan de Eerste Minister en aan beslissingen van de nationale Regering. Van „nevestigde machten” is dus geen sprake meer.

Wij staan met die overtuiging bepaald niet alleen. Men heeft er met de meerderheid bevriende kranten maar op na te slaan om te weten wat de opiniemakers denken van deze nieuwe Executieve en van de rol die ze zal kunnen vervullen. Zinnen als „de Executieven zijn in een ondergeschikte, vragende rol ten opzichte van de nationale Regering terechtgekomen” en „ook bij de portefeuillevreiding bleken de Executieven tweede keus” komen niet uit een gauchistisch druksel, maar uit de weldenkende Financieel Economische Tijd. Dat de Vlaamse Raad „door het heersende mentale klimaat dreigt gemarginaliseerd te worden” is óók geen uitspraak van de SP, maar van „Het Belang van Limburg”.

Uitgerekend „De Standaard” schreef: „Van de deelregering gaat weinig prestige uit” en „De komst van de nieuwe liberalen verstevigt de Vlaamse Regering niet”.

Ik zou de litanie van alle bladen kunnen voortzetten, van „Het Volk” over de liberale kranten tot en met de weekbladen.

Minister G. Geens : En „De Morgen” ?

De heer J. Van Elewyck : Ik wil dat nu niet doen ; het zou voor sommigen te pijnlijk kunnen worden. Het weze mij echter toegelaten even terug te blikken op de periode die voorafging aan de 'aanwijzing van de leden van de Executieve. Ik bedoel de onderhandelingen die geleid hebben tot het regeerakkoord van de Vlaamse Executieve.

Iedereen is het erover eens dat die besprekingen volledig ondergeschikt waren aan de nationale onderhandelingen. Ze werden op een drafje gevoerd, behalve over enkele reële knelpunten waarrond dan een soort schimmenspel werd opgevoerd. Wat er al dan niet tussen haakjes stond zou „later” wel geregeld worden, als men wist hoe nationaal de kaarten verdeeld waren. Toen dat echter eenmaal gebeurd was, werden de haakjes net lang genoeg vergeten om tot een nu onherroepbare clichering van bijvoorbeeld de invloedssferen te komen. Dat kon ook moeilijk anders als men weet dat van de **PVV-onderhandeling-delegatie** niemand weerhouden werd om zitting te nemen in de nieuwe Executieve. Een voor tenminste twee van de betrokkenen meer beledigende politieke kaakslag kon men zich moeilijk indenken.

De verwarring rond de taakverdeling nam zulke afmetingen aan dat de **PW** nieuwe onderhandelingen eiste.

De titels in de liberale kranten logen er niet om : „**PVV** wil onderwijs niet afstaan aan **CVP** in Vlaamse Regering” heette het op 2 december. De dag daarop blokletterde dezelfde krant een uitspraak van mevrouw Neyts : „Cultuur blijft cultuur”, alsof iemand daaraan kon twijfelen. Weer een dag later zegt een nog grotere titel : „Verhofstadt wil weer hard onderhandelen”.

Wij schrijven op dat ogenblik 4 december. Welnu, dames en heren, op die 4de december werd aan de buitenwereld duidelijk gemaakt dat de nieuwe onderhandelingen betreffende de bevoegdheidsverdeling in de Vlaamse Executieve voor de **PW** gevoerd werden door de nieuwe partijvoorzitter en door de Vice-premier in het nationale Kabinet. Noch de vroegere liberale onderhandelaars, noch de al aan-

gezochte excellenties waren welkom op deze voor de uitoefening van hun mandaat toch levensbelangrijke gesprekken. De afhankelijkheid van het nationale Kabinet was nogmaals ten overvloede onderstreept.

En wat kwam er uit de bus ? Wat bleef er over toen het „harde onderhandelen” in een nieuw protocol was leeggebloed ?

De nieuwe Gemeenschapsminister voor Cultuur behoudt slechts tien van de zeventien materies waarvoor zijn voorganger bevoegd was. Zeven elementen die de „vorming” betreffen, gaan naar de **CVP**, bij onderwijs. „Cultuur” blijft dus niet „cultuur”; de **PW** staat ook in de Vlaamse Regering onderwijs af aan de **CVP**.

De „harde onderhandelaars” van de **PW** hebben, op het niveau van de Vlaamse Executieve, dan toch een compensatie gekregen ? Jazeker : voor de **CVP**-bevoegdheden „onderwijs en vorming” krijgt de **PW** wat officieel een „cel” heet, maar wat in feite een kanariekoortje is : net genoeg voor één personeelslid van niveau 1 en één personeelslid van niveau twee. Punt, uit.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, als men mij nu zegt dat dit een bewijs is van zuinig beheer dan wil ik daarop terugkomen, want dit blijkt uit wat de **CVP** met haar cultuurcel in het kader van die zuinigheid krijgt : twee „politieke waakhonden” van niveau 1 en 6 van niveau 2. Die zuinigheidsuiting zal voor gevolg hebben dat elke daad van de politiek afgeslankte **PVV**-Minister voor Cultuur nauwgezet zal nagegaan worden. Moet het verbazing wekken dat de gezaghebbende politieke commentator van „Het Laatste Nieuws” op 7 december schreef over „een manke ruilverkaveling die geen illusies wekt, maar die in ieder geval een symptoom is van wederzijds wantrouwen.”

De reeks politieke vernederingen die de **PW** zich moest laten welgevalen was hiermee bepaald nog niet ten einde.

Op hun partijcongres hadden de liberalen triomfantelijk aangekondigd dat de **PW** opnieuw de ondervoorzitter van de Executieve mocht aanwijken.

In elke regering komt de Vice-premier direct na of naast de Eerste-Minister. Niet in deze Vlaamse Executieve : de ondervoorzitter is slechts nummer drie ! Hij moet, protocollair én politiek, na voorzitter Geens ook mevrouw Steyaert laten voorgaan. **Onderbrekingen en gelach bij de meerderheid**)

De heer J. Pede : Wij zijn beleefde mensen.

De heer L. Waltiel : Wij hebben onze eigen gedragscode.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, ik heb helemaal niet gesproken over hoffelijke beleefdheidsvormen waarvan wij allemaal weten dat u daarvan zowel als wij, grote voorstander zijn. Maar waarom dan bijvoorbeeld in de nationale Regering de vrouwelijke staatssecretarissen protocollair en politiek niet na de Eerste Minister komen zal u, met uw zin voor hoffelijkheid en goede manieren, dan toch eens moeten uitleggen. **(Onderbrekingen en gelach bij de meerderheid)**

Veel om trots te zijn wordt de liberalen dus niet gelaten bij de aanvang van deze nieuwe bestuursperiode, hoe lang die dan ook moge duren.

Maar het zal nóg erger worden.

De **CVP** zal, over korte tijd al, van de gegijzelde die de **PW** nu geworden is eisen dat deze fractie meewerkt aan het realiseren van een oude droom : onder haar bekende motto „veel is niet genoeg” een greep doen naar nóg meer macht in Vlaanderen.

Een korte illustratie zal dit verduidelijken. De **CVP** haalde, op 13 oktober 1985, in Vlaanderen 34,6 procent van de stemmen. Die waren goed voor 40 procent van de zetels in onze Vlaamse Raad : 74 op 185. Welnu, de toepassing van het systeem D'Hondt op de vier fracties die onze Raad rijk is geeft volgende resultaten :

– op de 12 zetels die over 2 jaar in de Raad van Beheer van de BRT toegewezen worden, eigent de **CVP** er zich met deze verdeelsleutel 6 toe, hetzij de helft ;

– van de 8 zetels in het Vast Bureau

Van Elewyck

van de Raad ging eveneens 50 procent naar de CVP ;

– op de 5 zetels in de Vaste Commissie voor Taaltoezicht zou de CVP er 3 krijgen (60 procent van de zetels met 34,6 procent van de stemmen), de SP 1, de PW 1, de Volksunie 0.

Collega's, voor ons kan dit niet meer. Dit is volstrekt tegenstrijdig met de principes die wij steeds hebben vooropgesteld voor de toepassing van het systeem D'Hondt.

Geen enkele fractie die via rechtstreekse verkiezingen niet over een volstreekte meerderheid beschikt mag deze verwerven via getrapte verkiezingen.

Elke fractie, als dusdanig in het Parlement vertegenwoordigd, moet ook via getrapte verkiezingen aan bod kunnen komen.

Dat is voor ons de zin van de parlementaire democratie en van de evenredige vertegenwoordiging. Bij de collega's van de PW rust nu een zware verantwoordelijkheid. Zij kunnen de CVP helpen en haar ondemocratisch verworven dominantie forceren.

Zij kunnen ook een voorstel opnieuw indienen, over deze problematiek ter tafel gelegd door de heer Poma, toen die PW-fractievoorzitter in deze Raad was.

Mijnheer de Voorzitter, het is zeker niet de bedoeling vandaag op „de man” te spelen, hoe verleidelijk het ook is. De eerste zin van de beleidsverklaring „voortwerken aan onder meer de culturele vernieuwing van Vlaanderen” is te vergelijken met de eerste uitspraken van uw nieuwe Cultuurminister : „De wilde subsidiestroom vanuit dit leeggspoten departement zal in elk geval niet hervat worden”.

Ik wil mij evenmin vermeien in wat een andere nieuwe Excellentie vertelt, die onder het motto „niet te vele babbelen” al een aardig interviewtje heeft weggegeven – en die telkens ootmoedig bevestigt dat ook hij niet weet welke nu juist zijn bevoegdheden zullen zijn of zijn en wat het alle-

maal precies inhoudt.

Ik wil het nu hebben over een enkel punt uit uw regeerakkoord.

In de inleiding wordt de „openbaarheid van bestuur” als één van de grote principes vermeld.

Hoever gaat die „openbaarheid” ? Sedert enkele tijd circuleren getypte teksten – naderhand opgenomen in het gedrukte document – van uw bestuursovereenkomst. Die teksten stoppen met bladzijde 34, terwijl het duidelijk is dat nadien de protocollen en andere verduidelijkingen volgen. Waarom mag de hele Raad die protocollen niet kennen ?

Wat blijft er van uw „openbaarheid van bestuur” en van uw „samenwerking met de Vlaamse Raad” anders nog over ?

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, de SP-fractie heeft de waardering die u daarstraks hebt uitgesproken voor de uittreedende leden van de eerste Vlaamse Executieve zeer op prijs gesteld.

Namens de SP-fractie zou ik in het bijzonder hulde willen brengen aan Roger De Wulf en Marc Galle, die de voorbije vier jaar in zeer ondankbare omstandigheden hun opdracht hebben moeten uitvoeren. Tegen de geest van de „bijzondere wet” in werden zij, van de eerste dag af, in de Executieve meer beschouwd als tegenstrevers dan als medestanders. Zij hebben zich voortdurend moeten inspannen om de volheid van hun bevoegdheden te kunnen uitoefenen. Belangrijke opties werden beslist in afzonderlijke politieke conclaven van de feitelijke meerderheid. Politieke beslissingen inzake benoemingen, bevorderingen en afvaardigingen werden veelal zonder of tegen hen getroffen.

Tegen deze gemiste kans om, in een geest van constructieve samenwerking, de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Regering echt gestalte te geven hebben wij hier bij herhaling vruchteloos geprotesteerd.

Dat het hen toch gelukt is op hun domeinen een constructief, samenhangend beleid te voeren danken we aan hun werkkraft, hun doorzettingsver-

mogen en hun zin voor diplomatie.

Die bladzijde is nu omgedraaid.

Vergeet niet dat wij weten hoe, tijdens de voorbije vier jaar de benoemingen, afvaardigingen, enzovoort gebeurden. Wij kennen de daarbij gehanteerde criteria en wij weten precies hoe andersdenkenden gediscrimineerd werden. Wij houden ons hart vast als we bedenken wat ons nu te wachten staat, nu ge helemaal vrij spel hebt...

Mijnheer de Voorzitter, in de tekst van het regeerakkoord wordt geopteerd voor „een verzuimde ristornering van lokaliseerbare belastingen”. Deze optie – die wij onderschrijven – is natuurlijk gemakkelijk te realiseren : het volstaat dat de nationale meerderheid – die politiek dezelfde is als deze in de Gewesten en de Gemeenschappen – deze mogelijkheid voorziet via de nationale begrotingen.

Wij zijn bereid u daarbij te helpen, en u zelfs te stimuleren. De vraag is en blijft echter of u, wat u hier predikt, nationaal ook durft waar maken, dan wel of u steeds en opnieuw zal bewijzen dat u ondergeschikt is aan het nationale kabinet.

Het moet mij intussen van het hart, dat wij met verbazing vernomen hebben dat uw Executieve nu géén voorlopige kredieten vraagt, en evenmin voor de eigen taksen, heffingen of belastingen van de Vlaamse Gemeenschap nu een bevestiging vraagt voor 1986.

Betekent dit dat bijvoorbeeld de openingstaks op slijterijen begin volgende maand vervalt ?

Zonder vooruit te willen lopen op de uiteenzetting van collega Marcel Colla over de begrotingsproblematiek zou ik u nu reeds willen vragen, mede in het licht van de nieuwe politieke situatie, in 1986 de uitgavenbegroting Minister per Minister in te dienen, zodat een normaal politiek debat mogelijk wordt. Eén element uit uw regeerakkoord en uw verklaring zou ikzelf even – zeer kort – willen behandelen : het mediabeleid. Zorgvuldige lezing van de beide teksten leert mij twee zaken.

Ten eerste, in de schoot van de meer-

Van Elewycck

derheid is men duidelijk onderling nog niet akkoord over de preciese vorm, de preciese afbakening en de organisatievorm van uw commercieel televisiestation. Ik kan, zonder moeite, zowel over de kapitaalstructuur als over de organisatie van uw commerciële zender direct een reeks fundamentele vragen stellen die noodgedwongen zonder antwoord moeten blijven ;

ten tweede, allerlei begrippen worden gehanteerd en allerlei formules zorgvuldig naast elkaar gezet. Twee basis-ideeën ontbreken echter duidelijk met opzet : het respect voor het pluralisme en de wil dit op elk niveau te handhaven enerzijds, de organisatie van de nieuwsdienst en de daaraan verbonden objectiviteitsregels anderzijds.

U weet perfect dat de zin in het akkoord als zouden „de bepalingen van het kabeldecreet gehandhaafd worden” niet kan worden waar gemaakt. Het volstaat het advies van de Raad van State te lezen om te weten dat teksten én opvattingen grondig zullen moeten worden hervormd. Wij vertrekken van een heel andere optie dan de huidige meerderheid. Voor ons is, in dit laatste kwart van de twintigste eeuw, de nieuwsvoorziening in al zijn aspecten van het grootste belang voor de democratie. Die nieuwsvoorziening is een essentieel onderdeel geworden voor het functioneren van onze instellingen, voor de voorlichting van de bevolking, voor de opinievorming.

Niet de geldmachten, noch de binnen- of buitenlandse perstrusts moeten bepalen wat ter zake wel of niet kan. De openbare sector moet – steeds en in elk geval – garanties inbouwen voor een objectieve, pluralistische gerichte berichtgeving. Zo wordt de grondwettelijk voorziene persvrijheid een echte vrijheid, zo kan een democratie pas echt, goed functioneren.

Mijnheer de Voorzitter, vele van de belangrijke hoofdstukken uit akkoord en programma heb ik onbesproken gelaten. Meerdere collega's van de SP-fractie zullen zich daarover ontfemen.

Er moet mij nog iets van het hart.

In het document met het regeerakkoord dat u heeft laten ronddelen staat gedrukt : „Door de partijen goedgekeurd op 24 november 1985”. Deze bepaling slaat dus ook op de partij waartoe ik behoor.

De SP heeft dit regeerakkoord zeker niet goedgekeurd en wij zullen het ook niet doen.

Het feit dat u het op die wijze tracht voor te stellen alsof er in Vlaanderen slechts twee partijen bestaan druist naar mijn mening totaal in tegen de democratie en tegen de verkiezingsuitslag. Ik zou u dus dringend willen vragen dit te laten rectificeren.

Ik zou, tot besluit, willen herhalen dat wij – zeer tot onze spijt – moeten vaststellen dat de Vlaamse Gemeenschap nu niet de onafhankelijke, krachtige Regering krijgt waarop ze in deze moeilijke tijden recht heeft. Ze zal het moeten doen met een aan de nationale coalitie ondergeschikte, tweederangsequipe.

Wij zullen dan ook het vertrouwen aan deze Executieve weigeren. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mevrouw, heren Ministers, collega's, zoals vorige sprekers wens ik mijn uitzetting te beginnen met de uittredende Voorzitter van deze Raad, de heer Pede, te danken omdat hij deze Raad heeft geherwaardeerd. Tevens stel ik er prijs op de nieuwe Voorzitter, de heer Grootjans, geluk te wensen. Ik hoop dat hij deze Assemblée – wij zijn er zeker van – het nodige aanzien zal geven. Onze fractie is bijzonder verheugd te kunnen vaststellen dat achtereenvolgens twee leden van de PW tot Voorzitter van deze Raad werden verkozen.

Voor de eerste maal hebben wij een Vlaamse Regering en een beleidsverklaring die gebaseerd is op de normale politieke verhouding van meerderheid tegen minderheid en niet zoals vorige keer, op het proportionele stelsel. Dat is een belangrijk nieuw uitgangspunt waarop deze beleidsverkla-

ring moet worden beoordeeld.

Ik weet dat er in Vlaanderen belangrijke maatschappelijke en politieke strekkingen zijn die vinden dat de pas verworven gedeeltelijke autonomie het meest is gediend met een beleid dat is gebaseerd op een algemene politieke consensus over de voornaamste partijen heen. Een soort unionisme zoals wij dit ook hebben gekend in de voorbije legislatuur.

Maar, ik geloof dat juist de ervaring van de voorbije legislatuur heeft aangetoond dat politiek unionisme leidt tot politiek neutralisme of tot de schijnheilige toestand van een feitelijke meerderheid.

Onze economische, financiële en sociale problemen vragen politieke oplossingen. En ondanks we in Vlaanderen geen politieke bipolarisatie kennen, is het toch duidelijk dat er fundamentele verschillen bestaan in de aanpak voorgesteld door de verschillende partijen.

Dit investituur-debat van deze nieuwe Vlaamse Regering, samengesteld uit een christen-democratische-liberale coalitie, is een logisch gevolg van de verkiezingsuitslag van 13 oktober jongstleden.

Er is eerst en vooral de matematische meerderheid van 107 zetels op 1985. Maar wat belangrijker is : de meerderheid van de kiezers heeft duidelijk laten blijken dat de prioriteiten van het beleid uit de voorbijgaande jaren ook de prioriteiten moeten zijn voor de komende jaren.

De rationele sociale-economische overwegingen hebben het duidelijk gehaald op de communautaire of andere emotionele overwegingen. Dat is eigenlijk een nieuw gegeven in de politieke evolutie van Vlaanderen en het is goed dat men bij de formatie van de Vlaamse Regering daar ook rekening mee heeft gehouden.

De minder goede verkiezingsuitslag van de PW heeft zeker niets te maken met de voorbije liberalisering in ons land.

Het heeft te maken met het feit dat men nogal eens vlug vergeet onder welke druk de ommekeer er gekomen

Denys

is en ook met het feit dat wij nogal eens te vroeg gelijk hebben en daarvoor bij de openbare opinie nogal eens te profetisch – en aldus politiek te weinig realistisch overkomen.

Maar dat wij het uiteindelijk bij het rechte eind hebben, bewijzen niet alleen de krachtlijnen van deze beleidsverklaring, maar ook de ontelbare studies van algemeen erkende internationale organisaties, zoals de OESO, het IMF en de EEG.

Maar het zijn niet alleen de deskundigen van de vrije westerse wereld die pleiten voor méér liberalisme. Ook in de communistische landen gaan er méér en méér stemmen op voor minder egalitarisme en méér liberalisme.

Vrij onlangs was in ons land de hoofdredacteur van een bekend Pools dagblad op bezoek, namelijk de heer Morawski.

Wel, ondanks het gecensureerd vooroordeel van deze invloedrijke man in Polen was zijn politieke conclusie overduidelijk : de sociaal-economische catastrofe van Polen is vooral te wijten aan het mislukken van de Plan-economie en het alles neutraliserend egalitarisme.

En hij haalt voorbeelden aan : de sterk gesubsidieerde en vervalste economie heeft tot gevolg dat, verhoudingsgewijze bekeken, het nodige meel voor het bakken van één brood duurder uitvalt dan het uiteindelijke eindproduct, namelijk het sterk gesubsidieerde brood.

En dan het egalitarisme – met name het stelsel van economische en sociale gelijkheid dat zover gaat, dat men voor een bepaalde arbeid steeds hetzelfde loon krijgt, of men nu veel of weinig werkt.

Mevrouw Nelly Maes : Wat wil u daarmee zeggen ?

De heer A. Denys : Ik wil alleen maar schetsen vanuit welke basisfilosofie wij straks het regeerakkoord zullen beoordelen.

Mevrouw Nelly Maes : Uw vergelijkingspunten liggen nogal ver uit el-

kaar.

De heer A. Denys : Ik wil een algemeen beeld geven in plaats van steeds maar op detailpunten te vitten. Het gaat hier immers om een beleidsverklaring.

Mevrouw Nelly Maes : De as Polen-Vlaanderen ! Solidariteit !

De heer André Denys : Het is misschien goed eens verder te kijken dan de eigen keuken.

Mijnheer de Voorzitter, het verheugt ons te merken dat in de basisaanhef van de verklaring men gewag maakt van de sterke motivering als één der hefbomen van de persoonlijke en maatschappelijke ontplooiing van alle Vlamingen.

Eindelijk begint het besef te komen dat niet de nivellerende herverdelingsdrang het credo is voor de Vlaamse bevolking, maar wel het aanscherpen van de creativiteit door middel van het permanent motiveren van onze bevolking.

Degenen die regelmatig contact hebben met de ondernemende krachten in Frankrijk, weten heel goed hoe groot de invloed van een beleid kan zijn op de motivatie, of in het Franse geval op de demotivatie van de bevolking.

De heer N. De Batselier : Neem het voorbeeld van Thatcher.

De heer A. Denys : Maak eens de vergelijking met de manier waarop in Engeland de investeringen worden gestimuleerd.

De heer N. De Batselier : Privé-investeringen moogt u vergelijken. Dan moet u ook kijken naar de budgettaire toestand.

U gaat naar Thatcheriaanse toestanden. Rijk maar eens naar wat er vanmorgen is gebeurd in de Commissie voor Financiën van de Kamer.

De heer A. Denys : Bij het vergelijken van Frankrijk en Engeland merk ik ter zake een groot verschil, zeker als men er rekening mee houdt vanwaar beide landen zijn gestart. Men moet kijken vanaf welke basis men er ver-

trokken is.

Motivatie vloeit niet alleen voort uit de financiële beloning, maar ook uit een vlotte toegang van de burger tot de administratie.

De Vlaamse Regering heeft dit ook ten volle beseft : de wil tot vereenvoudigen en het doorzichtig maken van de administratieve structuren is duidelijk aanwezig in praktisch alle hoofdstukken van het regeerakkoord.

De openbaarheid van het bestuur en het eenvoudig houden van onze Vlaamse Administratie is één van de essentiële punten waar onze PVV-fractie streng toezicht op zal houden.

Wij rekenen ter zake op de ervaring die Vice-Voorzitter Waltniel heeft opgedaan in de nationale Regering, als Staatssecretaris van het Openbaar Ambt.

Mijnheer de Gemeenschapsminister, u hebt in de vorige legislatuur onderzocht hoe moeilijk het is om reeds bestaande, maar toch overbodige commissies en raden af te schaffen.

Uw toezichthoudende taak is nu misschien iets eenvoudiger, omdat de Vlaamse structuren nog in volle ontwikkeling zijn.

In ieder geval vertrouwen wij op u, dat we hier niet de Belgische weg opgaan en met een eenvoudige en doorzichtige Vlaamse Administratie te kunnen werken.

Mijnheer de Voorzitter, inzake de sociaal-economische aangelegenheden wordt sterk gepleit voor de „consensus-politiek”.

Uiteraard vinden wij het belangrijk dat gestreefd wordt naar een constructief sociaal-economisch klimaat waarbij zoveel mogelijk de sociale gesprekspartners zelf, zonder overheidsingrijpen, zouden samenwerken.

Niettemin waarschuwen we voor een gemeenschappelijk front tussen werknemers- en werkgeversorganisaties, op punten die ten nadele kunnen uitvallen van de individuele, niet georganiseerde Vlaamse burger of onderneming. Wij hebben het al te veel meegemaakt dat er consensussen werden

Denys

bereikt op de rug van de belastingbetaler, of ten koste van grotere rompslomp en minder doorzichtigheid.

Zo denken we bijvoorbeeld aan het preventief beleid, waar de VESOC-partners een consensus hadden uitgewerkt die nadelig was voor de kleinere KMO's.

Het regeerprogramma is ter zake nogal vaag. Enerzijds wordt er gezegd dat het overleg niet in de plaats kan treden van de politieke besluitvorming, maar anderzijds is er dan de hiermee contradictorische zin dat, ingeval het overleg tot een consensus komt, de overheid deze consensus in haar beleid vorm zal geven.

Ik zou toch graag weten welk verschil er bestaat tussen beide zinnen en welke betekenis wij daaraan moeten geven.

In geen geval wil de PW-fractie zich binden aan het automatisch legaliseren van wat door de VESOC-partners in consensus werd bereikt.

Ik herhaal echter, dit doet niets af van de wil om het overleg te optimaliseren.

Het financieel en begrotingsbeleid van de Vlaamse Regering is gebaseerd op goede intenties. De uitvoering ervan zal echter veel goede politieke vragen. Vooral de invoering van de zero-base-budgettering als begrotingstechniek draagt onze goedkeuring weg.

Deze techniek waarbij iedere uitgave naar zijn werkelijk nut en noodzakelijkheid wordt geëvalueerd is veel rechtvaardiger en efficiënter dan de vroegere methodes, waarbij de vroegere begrotingscijfers als basis werden genomen, met alleen maar een discussie over de omvang van de verhoging via het groeipercentage.

Er moet afgestapt worden van de conservatieve aanpak waarbij de „historische” argumenten de meest doorslaggevende zijn.

Wanneer er gesproken wordt over saneringen, dan moet het niet alleen gaan over het terugschroeven van

werkinskosten in die of die administratie, maar moet men durven in de diepte gaan en de bestaansredenen van iedere uitgavepost, iedere dienst, ieder organisme bevragen.

Voor ons geldt hier ook het motto : laat de privé-sector uitvoeren wat de privé-sector kan doen. Het zal efficiënter en goedkoper zijn.

Ik weet wel dat het begrotingsbeleid staat of valt met de regeling van onze schuldenlast voortvloeiend uit het huisvestingsbeleid van voor 1982.

Naar verluidt, zou de huidige Voorzitter van de Vlaamse Raad, de heer Grootjans, als uittreidend Minister van Financiën een voorstel geformuleerd hebben dat als bevredigend moet worden beschouwd.

De voornaamste pijlers van dit voorstel zijn een gewaarborgde stortingskalender en een gecontroleerde rekening-courant bij de nationale thesaurie.

Wij hopen dat deze regeling de nodige ademruimte zal geven die Vlaanderen nodig heeft om haar begrotingsper-

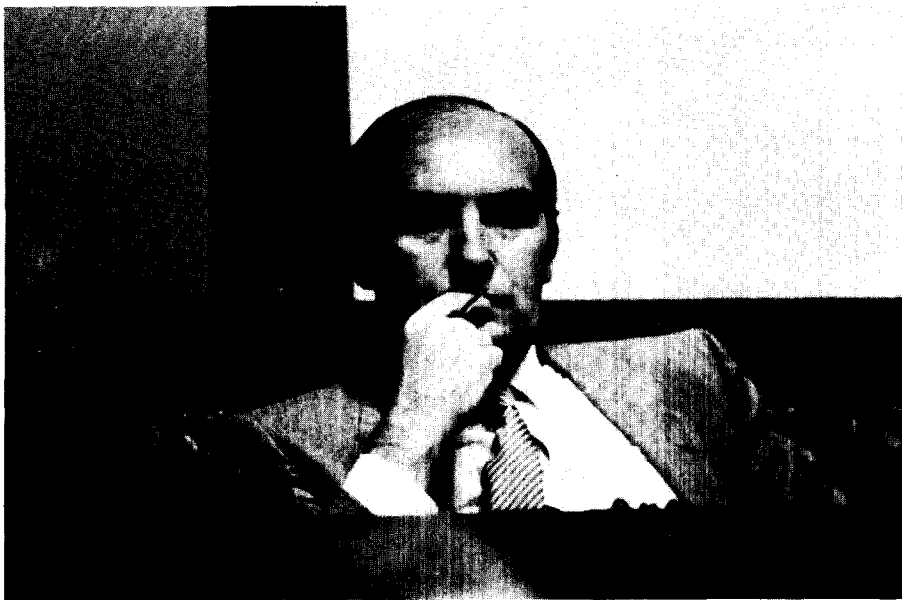
spectieven te realiseren.

Wat het economisch beleid betreft, verheugen we ons over de accentverschuiving naar de KMO's toe.

In de tekst van het regeerprogramma staat het klaar en duidelijk : een groter deel van de koek gaat naar de KMO's. De KMO's, Vlaanderens economische ruggegraat, zijn in het verleden dikwijls gerespecteerd geweest met woorden, maar inzake daden hebben zij dikwijls het onderspit moeten delven ten aanzien van de grotere groepen en bedrijven. Ik meen dat collega Verhaegen dat duidelijk heeft aangevoeld wanneer hij sprak over de verdeling van de subsidies in het kader van het wetenschappelijk onderzoek.

Het verheugt ons dus dat men met de regeringsverklaring deze weg opgaat met een accentverschuiving naar de KMO's toe.

De PW, die het kleinschalig initiatief genegen is, is ervan overtuigd dat deze accentverschuiving na enkele jaren zijn nut zal bewijzen, onder meer op het vlak van de investeringen en de tewerkstelling.

De PW-fractievoorzitter, de heer A. Denys, schetste in zijn interventie de basisfilosofie van waaruit de PW-fractie het Regeerakkoord van de Executieve beoordeelt

Denys

Positief is ook het overstappen van de rente- of kapitaalsubsidies naar de renteloze voorschotten.

Minder subsidies maar ondersteuning via recupereerbare middelen versoept de moeilijke toegang tot de markt van het risicodragend kapitaal en betekent voor de overheid geen verloren geld, omdat na enkele jaren de terugbetaling plaatsgrijpt. Maar uiteindelijk zal ook hieraan grote aandacht moeten besteed worden, opdat deze ondersteuning geen al te grote aanleiding zou geven tot concurrentievervalsing.

Het regeerprogramma laat ook de mogelijkheid toe om — weliswaar in samenwerking met de privé-sector — een nieuwe onderzoeksinfrastructuur uit te bouwen in belangrijke technologie sectoren. Ik geloof dat hier behoeftzaam met de beschikbare middelen moet worden tewerk gegaan.

Naar ik heb vernomen zou het experiment MIETEC te Oudenaarde qua rendement niet zo geslaagd zijn en meer tekorten veroorzaken dan oorspronkelijk voorzien.

Misschien kan de Voorzitter hieromtrent in zijn antwoord een ruimere toelichting geven en mij zeggen of deze informatie correct is.

In ieder geval moeten wij erover waken dat onze technologiekoorts ons niet verblindt en ons doet denken dat onze eventuele Vlaamse achterstand moet ingehaald worden door als overheid zelf te gaan ondernemen in deze moeilijke innovatiesector.

Het scheppen van een innovatievriendelijk kader, met als accent de ondersteuning van de onderzoeksprojector in onze universiteiten en bedrijven, is veel efficiënter omdat vooral wat de bedrijven betreft, deze over een betere know-how beschikken inzake het volgen van de marktevolutie.

Mijnheer de Voorzitter, de eigen economische profilering naar het buitenland toe, wordt ook in de beleidsverklaring sterk onderstreept.

Via eigen georganiseerde missies, via eigen permanente investeringsprojec-

ten wil men onze export stimuleren en potentiële investeerders aantlokken.

Wij ondersteunen deze grotere eigen Vlaamse aanpak inzake buitenlandse handel, maar wensen toch op twee punten te wijzen :

1. overlappingsen en verwarring met de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel moet vermeden worden ;

2. dit moet zoveel mogelijk in samenwerking met de privé gebeuren. Er mag dus geen Vlaamse afspiegeling komen van de logge Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel-bureaucratie.

Een exportbeleid in die zin zal ongetwijfeld zijn vruchten afwerpen en kan een complementaire functie hebben met wat vandaag op het nationale vlak ter zake bestaat.

Inzake het werkgelegenheidsbeleid wordt terecht het accent gelegd op de economische vernieuwing en de groei.

Groei via creativiteit en inspanning is inderdaad een betere hefboom voor méér tewerkstelling dan een loutere herverdeling van de arbeid. Op het Europese vlak staan wij reeds het verst inzake werktijdverkorting en andere herverdelingspraktijken. Het verder gaan op deze weg houdt het gevaar in dat onze concurrentiepositie wordt aangetast en er aldus een werkvernietiging zou plaatsgrijpen.

Het programma voorziet in extra inspanningen inzake beroepsopleidingen, herscholing en bijscholing. Wij kunnen niet anders dan deze inspanningen toejuichen.

Weliswaar moet er ook hier over gewaakt worden dat men niet aan taakoverschrijding doet of lessenreeksen inricht, met de bedoeling reeds gevormde en tewerkgestelde personen zich verder te laten specialiseren. Ik meen dat dit moet beperkt blijven tot de werkzoekenden. Immers, dit gebeurt ten nadele van de niet-gesubsidieerde studiecentra die hun jarenlang werk, ik spreek uit ervaring, voor een stuk uitgehold zien door deze min of meer vervalste concurrentie. Ik meen dat wij de goede initiatieven die

in de privé-sector bestaan op deze wijze moeten ontzien.

Mijnheer de Voorzitter, centraal in het welzijnsbeleid staat het zoeken naar hulpverlening met het behoud van de grootst mogelijke zelfstandigheid.

Het tijdperk van de gecentraliseerde, soms ghetto-achtige aanpak is gelukkig voorbij.

Een hulpbehoevende, — hij weze een zieke, minder-valide of bejaarde — wenst zoveel mogelijk zijn privacy te behouden, ondanks het feit dat zijn toestand hem of haar afhankelijk maakt van de solidariteit van de Gemeenschap. Hier leveren de particuliere initiatieven en vele OCMW's prachtig werk door hun thuisverzorging en thuisbedeling van warme maaltijden, enzovoort.

De voorstellen om ter zake te komen tot betere samenwerkingsverbanden kunnen wij toejuichen, maar ze mogen in alle geval niet betekenen dat hierdoor de vrije keuze zou uitgesloten worden en deze dienstverlening in bepaalde localiteiten gemonopoliseerd wordt.

Ook hier geldt het motto : de dienstverlening is het best wanneer de concurrentiefactor aanwezig is.

Eindelijk wordt ook voorzien in een gecoördineerde aanpak van het veel te sterk versnipperde gehandicaptenbeleid. De samensmelting en de taakverdeling van de diverse fondsen is een belangrijke stap in de goede richting die mij toejuichen.

Mijnheer de Voorzitter, nieuw in het cultuurbeleid is de intentie te zoeken naar nieuwe financieringsbronnen. Het mecenaat, de sponsoring en de taxshelter worden hiervoor ter zake opgesomd. De grootste verdienste van de vorige Minister van Cultuur, de heer Karel Poma, bestond in het feit dat hij erin geslaagd was om met minder middelen méér te doen. Hij was de eerste liberale Minister voor de cultuur sedert in 1966 een afzonderlijk departement voor Vlaamse Cultuur opgericht werd. Hij kwam op dit departement op een ogenblik dat, gezien de financiële en economische crisis, de financiële middelen veel be-

Denys

perkter waren dan deze van zijn voorgangers.

Welnu, door het invoeren van enkele belangrijke principes, zoals : het beschouwen van de subsidiëring als hulpmiddel en niet als doel, het invoeren van de inkomsten en de vermindering van de uitgaven, het invoeren van een dynamisch, evolutief en flexibel karakter in het cultuurbeleid en het aanscherpen van de motivatie, is Karel Poma erin geslaagd in moeilijke tijden en met beperkte middelen, een vernieuwd cultuurbeleid te brengen.

Men kan natuurlijk niet verder blijven inkrimpen op de inkomsten en het is daarom des te verdienstelijker dat men op een creatieve wijze zal pogen de inkomsten te verhogen via onder meer de taxshelter.

Buitenlandse voorbeelden in de filmsector hebben bewezen dat deze formule, waarbij investeringen in de audio-visuele of andere kunstproducties voor een percentage fiscaal aftrekbaar zijn, aanleiding geven tot een noemenswaardige stijging van die producties.

Wij hebben het voorbeeld van Australië, Canada, Nieuw-Zeeland en Engeland waar de taxshelter aanleiding heeft gegeven tot belangrijke audio-visuele producties.

Als wij ons Vlaams profiel of imago willen verstevigen in het buitenland, kan de uitbouw van de audio-visuele kunst hiertoe een belangrijke bijdrage leveren. Ik meen trouwens ook dat dit belangrijke nevenaspecten kan meebrengen op het economische vlak.

Een andere belangrijke politieke beslissing, die tijdens deze legislatuur door de Vlaamse Regering moet worden genomen, is het doorbreken van het BRT-monopolie en de oprichting van de niet-openbare televisie of, met andere woorden, het oprichten van een commerciële zender. Zonder te lijden aan het syndroom van „alles wat de BRT doet, is slecht of gekleurd”, zal niemand kunnen ontkennen dat het monopolie waarover de BRT thans beschikt een overdreven

en anachronistisch recht is geworden. Het is een excessieve concentratie van informatie, die onvermijdelijk leidt tot unilaterale beïnvloeding van het publiek, hetgeen ongetwijfeld in tegenstrijd is met onze meest elementaire beginselen van democratische vrijheid.

Om vrij te zijn, moet de pers, in de kranten, op radio of televisie, zeker en vast verscheiden zijn. We weten echter ook allemaal dat de invoering van reclame op de televisie een grote weerslag zal hebben op één van de voornaamste financieringsbronnen van onze pers : met name het budget voortvloeiend uit de publiciteit.

Méér nog dan de dagbladpers kan hiervan de weekbladpers het slachtoffer zijn. Een regeling zonder rekening te houden met deze elementen zou dan ook onverantwoord zijn en onze pers met zijn tewerkstelling ontwrichten. Iedere opstarting moet dan ook gebeuren in afspraak met de volledige pers.

We weten het allemaal. Dit dossier is een moeilijk dossier maar ik ben ervan overtuigd dat met goede wil de toenadering tussen de soms tegengestelde belangen kunnen en moeten overbrugd worden.

De heer J. Van Elewyck : Als u stelt, mijnheer Denys, dat iedere operatie moet gebeuren in afspraak met de volledige pers, bedoelt u dan, enerzijds, dagblad- en anderzijds, weekbladpers, of bedoelt u, pluralistisch gezien, de hele waaier ? De heer Poma heeft ooit in een openbare vergadering van de Vlaamse Raad, antwoordend op door collega Van den Bossche en mijzelf gestelde vragen, gezegd dat die maatschappij er pas komt als elke groep dagbladtitels daaraan wil deelnemen. Wij vonden dat een interessante stelling. Mijn vraag is, mijnheer Denys, of dit nog steeds de stelling van uw fractie is.

De heer A. Denys : Ik heb duidelijk over de volledige pers, zowel over de dag- als de weekbladen gesproken. Wanneer men spreekt over de volledige pers, betekent dat ook automatisch pluralisme.

Minister G. Geens : Als u de heer Po-

ma nog wil ondervragen, moet u dat doen in de Gemeenteraad van Antwerpen.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, het is, ten eerste niet de gewoonte om in gemeenteraden gemeenteraadsleden te ondervragen, tenzij u ook wat dat betreft de gemeentewet zou willen aanpassen.

Ten tweede, iemand die, in het kader van de decumulregeling, afstand deed van zijn mandaat van gemeenteraadslid, kan moeilijk een nog zetelend gemeenteraadslid ondervragen.

Ten derde, ik stel het zeer op prijs dat u, mijnheer de Voorzitter, in het kader van wat ik straks in mijn uiteenzetting heb gezegd, ook wil antwoorden namens de woordvoerder van de PVV-fractie.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik geloof dat dit dossier in de toekomst nog vaak ter discussie zal komen. Ik meen dan ook dat wij vandaag ter zake niet in detail moeten treden.

Het is duidelijk dat Vlaanderen geen audio-visueel eiland is. Hoe langer wij de regeling uitstellen, hoe meer wij door de feiten zullen voorbijgestreefd zijn. In ieder geval rekenen we op onze jonge Minister, Patrick Dewael, opdat hij — en dat is zijn groot voordeel in deze materie — zonder vooroordelen dit dossier zal aanpakken en ten uitvoer brengen.

Mijnheer de Voorzitter, bij iedere vorming van de regering kan de bevoegdheidsverdeling tussen de meerderheidspartijen een bron van discussie zijn.

De heer Van Elewyck is daar uitgebreid op ingegaan.

Wij ontkennen niet dat ter zake de onderwijs- en de vormingsproblematiek bij ons, Vlaamse liberalen, eerder gevoelig lag.

Gezien de grote verwevenheid tussen de huidige nationale en communautaire bevoegdheden, vonden wij het logisch dat er uiteindelijk een overeenkomst werd bereikt, waarbij duidelijke afspraken werden gemaakt zowel op het nationale als op het com-

Denys

munautaire vlak.

De voorlopige oprichting van een bestuurscommissie voor het rijksonderwijs, in afwachting dat zo spoedig mogelijk de autonome raad van het Rijksonderwijs wordt geïnstalleerd, geeft ons de zekerheid dat, in ieder geval, de mogelijke aantijgingen inzake een onvriendelijk Rijksonderwijsbeleid geen steek houden en ongegrond zijn.

Wij hebben ter zake, noch van de socialisten, noch van mevrouw Maes, lessen te ontvangen. De socialisten zijn inderdaad de eersten geweest om een stuk van de bevoegdheid van het Rijksonderwijs in handen van hun toenmalige christen-democratische coalitiepartner te geven.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer Denys, het is voor mij geen probleem te discussiëren over zaken die ten gronde juist zijn. Wat u zegt is echter niet waar.

De socialisten hebben, noch in de nationale Regering, nocht elders, ooit enige bevoegdheid inzake Rijksonderwijs – dat is wat zoëven zegde – uit handen gegeven. Nooit. (**Twistgesprekken**)

Mijnheer Denys, inzake het afstaan van bevoegdheden van het Rijksonderwijs komt de grote primeur – ik zeg niet de eer – toe aan de partij die u hier vertegenwoordigt.

De heer A. Denys : Wij zullen hierover niet verder uitweiden.

Ik geloof dat de discussie over de verdeling van de portefeuilles een steriele discussie is en grotendeels afhankelijk is van het gezichtsveld waaruit men deze verdeling beoordeelt.

De heer J. Van Elewyck : Het is te zien voor wie ze steriel is.

De heer A. Denys : Wij zijn bijzonder tevreden met de bevoegdheidstoewijzing van de ruimtelijke ordening en binnenlandse aangelegenheden.

De heer J. Van Elewyck : Het wordt een „gesteriliseerde” discussie.

Minister G. Geens : Ik wil iets, dat de heer Van Elewyck heeft gezegd, niet

laten voorbijgaan, want hij vergist zich. Ik ben Adjunct-Minister voor Nationale Opvoeding geweest in 1980 en 1981. De toenmalige socialistische partij heeft mij inzake het Rijksonderwijs een grotere bevoegdheid gegeven dan nu, volgens de heer Van Elewyck, door Minister Coens wordt afgestaan.

De heer J. Van Elewyck : Mag ik dit even corrigeren ?

Minister G. Geens : Ik ben nog niet klaar.

De Voorzitter : Mijne heren, ik verzoek u dit gesprek stop te zetten.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Ik herhaal dat wij wat de bevoegdheidsverdeling betreft het een gelukkige keuze hebben gevonden om Minister Jean Pede aan het hoofd van de departementen ruimtelijke ordening en binnenlandse aangelegenheden te zetten. Met een Vlaamse liberaal aan het hoofd van het departement van ruimtelijke ordening, kan een beleid worden gevoerd waardoor, met inachtneming van de basisbeginselen in de beleidsverklaring, de ordening soepeler en minder statisch zal worden.

De heer J. Sleecx : En willekeurig.

De heer A. Denys : De vermindering van de huidige overreglementering, gekoppeld aan een verhoging van de individuele rechten moet ons in staat stellen om de soms subjectieve overheidsinvloed te vervangen door een meer spontane en een naar mijn gevoel „rechtvaardiger” ruimtelijke ordening, met een efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte.

In het kader van deze grotere individuele rechten, vinden we het bijzonder verheugend dat er uiteindelijk concrete stappen zullen worden gezet tot regeling van de planschadedossiers.

Het minste wat men kan zeggen is dat deze regeling niet voor haar tijd komt.

Wat het hoofdstuk van de ondergeschikte besturen betreft, is een van de hoofdbrokken in deze materie de uitvoering van het investeringsfonds,

specifiek inzake de subsidiëring van gemeentelijke openbare werken. Ik weet dat de gemeenten nu massaal moties goed keuren om de inwerkingtreding van het investeringsfonds uit te stellen. Dit gebeurt vaak op basis van onvoldoende voorlichting en informatie, zoals ik in de gemeenteverslagen lees. Men staart zich blind op een toegekend bedrag dat zou gebaseerd zijn op een globaal krediet van 1,6 miljard frank. Men vergeet hierbij de initiële opzet van dit investeringsfonds dat naar mijn gevoel op een eerlijke, objectieve en goed uitgebalancheerde wijze de subsidies van de gemeenten verdeelt.

Degenen die zich afzetten tegen elke vorm van politieke lobbying zouden zich over de goedkeuring van dit systeem moeten verheugen.

De heer A. De Beul : Waarom verdaagt u dan ?

De heer A. Denys : Ik ga akkoord dat de geldpot in het huidig systeem te klein is en dat moet worden gezocht naar een systeem waarbij, zonder afbreuk te doen aan de normering en de mogelijkheden, de gemeentelijke openbare werken niet tot stilstand worden gebracht.

De heer J. Van Elewyck : Waar haalt u het geld vandaan ?

De heer A. Denys : Door wat staat in het Regeerprogramma aangaande het samenvoegen van de subsidiemogelijkheden die door de gemeenten kunnen worden gebruikt, kan men tot een pot van ongeveer 6 miljard frank komen volgens mij. Dan zal men komen tot een bijzondere uitvoering van het investeringsfonds dat zal toelaten dat in de gemeenten kan worden geïnvesteerd op een meer geplande wijze dan vroeger.

In afwachting van deze regeling zal de inwerkingtreding verdaagd worden. We kunnen hiermee akkoord gaan, hoewel de verdaging zeker geen oplossing betekent voor de tussentijdse aanvragen tot subsidiëring. Hoe langer men wacht, hoe groter het aantal aanvragen wordt dat in de pipe-line zal terechtkomen. U kunt erop aan dat de gemeenten in 1986 massaal ontwerpen zullen indienen om nog van

Denys

het oude stelsel te kunnen profiteren. Ik pleit er dus voor deze overgangspe-riode zo kort mogelijk te houden.

Onder de vorige legislatuur heeft de toenmalige Minister van Huisvesting, de heer Buchmann, de basis gelegd voor nieuwe financieringstechnieken in de sociale huisvestingssector. Het beroep op de institutionele beleggers is een uitstekend voorbeeld dat aan-toont welke gunstige sociale gevolgen de samenwerking met de privé-sector kan opleveren.

Wij hopen dat de nieuwe Minister van Huisvesting deze zelfde weg zal vol-gen. Belangrijk is ook de concrete af-spraak van de fusie tussen de Nationale Landmaatschappij en de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, dit bij middel van de indiening van een ontwerp van decreet, vóór 1 juli 1986.

Een eenvormig beleid in de huisves-tingssector is méér dan noodzakelijk om efficiënt en gecoördineerd deze zwaar gehypothekeerde sector te la-ten werken.

Een fusie van instellingen, die ook op het programma staat is deze, beho-rend tot de leefmilieusector, toebe-deeld aan de heer Lenssens, waar de Vlaamse Zuiveringsmaatschappij en de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken zullen tot één instel-ling omgevormd worden. Dit is naar mijn gevoel ook een goede stap.

Ook deze fusie moet een grotere coör-dinatie met zich meebrengen, en méér efficiëntie op het terrein. Het verheugt ons ook vast te stellen dat in het leefmilieubeleid de rechtszeker-heid voor de burger en de bedrijven versterkt wordt door onder meer een coördinatie en integratie van de soms door elkaar lopende vergunningsstel-sels. Ook dit vinden wij positief.

Hier kan duidelijk gedereguleerd wor-den zonder gevaar voor een milieu-onvriendelijk beleid en met verhog-ing van de rechten van het individu.

Mijnheer de Voorzitter, op het eerste gezicht lijkt de verdere uitvoering van onze staatshervorming een mini-mumprogramma. Het omvat de her-waardering van het Overlegcomité, de

herstructurering van de Administra-tie, de overdracht van roerende en on-roerende goederen, een regeling inza-ke de lasten van de sociale huisves-ting, een doorzichtig beheer van de bi-communautaire instellingen te Brus-sel en een ruimere bevoegdheid inza-ke het toegepast wetenschappelijk on-derzoek.

Dat is wat verworven is in het natio-naal Regeerakkoord en wat redelijker-wijze mag worden aangenomen als spoedig politiek realiseerbaar.

Verder heeft de Vlaamse Regering haar standpunt van 27 april 1983 be-vestigd inzake de communautarise-ring van het onderwijs en voorziet ze in de correcte uitvoering van de wet-ten op de hervorming der instellingen inzake toegepast wetenschappelijk onderzoek.

Een aantal belangrijke Vlaamse eisen, zoals de overdracht van de macht van de vijf nationale sectoren aan de Ge-westen, de versnelde overschakeling van het dotatiestelsel naar het ristor-nostelsel en de splitsing van het Mi-nisterie van Binnenlandse Zaken, zijn dus niet opgenomen en worden ner-gens voorzien

Alhoewel het federaliseringsproces ongetwijfeld verder doorgezet wordt in de twee Regeerprogramma's, blijkt het meer te gelijken op een nachtelij-ke uitstap van een slaapwandelaar. De stappen worden bijzondervoorzichtig gezet en met de handen tast men in het donker om bij de minste botsing te stoppen. Het volgen van deze weg is geen goede oplossing.

Volgens de PVV moet de staatsher-vorming verder uitgevoerd worden, gebaseerd op de volgende 3 grondge-dachten :

ten eerste, de noofdzakelijke band tussen de Belgische, Vlaamse of Waal-se bestuursmacht moet hersteld wor-den ;

ten tweede, méér macht moet gepaard gaan met méér eigen financiële ver-antwoordelijkheid en ten derde, er moet een duidelijke verdeling van de bevoegdheden zijn.

Het is mijn indruk dat deze weg nooit optimaal zal kunnen gevolgd worden

zolang er geen einde gesteld wordt aan het dubbele mandaat dat wij alle-maal blijven beoefenen.

Het systeem van de 2 petten, waarbij wij zowel lid zijn van het Vlaamse als van het nationale Parlement is on-houdbaar. Het politiek. evenwicht in de Vlaamse Raad kan niet hetzelfde zijn als het politieke evenwicht in het nationale Parlement en dit blokkeert een heleboel zaken.

Veel belangrijker dan de ontkoppe-ling van de cumulatie tussen Minister en Parlements lid voor te stellen, lijkt mij de cumulatie tussen een nationaal en regionaal mandaat te regularise-ren.

De grondwetsherziening van 1980 be-paalde in de ontubbeling hiervan bij middel van een hervorming van de Se-naat. Wanneer hier werk moest van gemaakt worden, tijdens deze legisla-tuur, dan geloof ik dat men misschien wel de meest belangrijke stap zou hebben gezet in de richting van een efficiënte staatshervorming.

Mijnheer de Voorzitter, ook in deze beleidsverklaring loopt er duidelijk een blauwe draad.

De heer J. Van Elewyck : Welke draad, mijnheer Denys ?

De heer A. Denys : Een blauwe draad, mijnheer Van Elewyck. Ik weet dat u, mijnheer Van Elewyck en uw colle-ga's dat verleden week in de Kamer ook graag hebben gezegd, niet uit overtuiging maar ofwel om onze colle-ga van de CVP op te hitsen ofwel om aan te tonen dat alles wat wij voorstel-len hard en onsympathiek is en om dit op de rug te schuiven van een zoge-naamde ijskoude neo-liberale poli-tiek.

Wij hebben van niemand, mijnheer Van Elewyck, lessen te krijgen inzake sociale bewogenheid en solidariteits-zin.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer De-nys, u raakt volleerd. Wij zullen het steeds herhalen.

De heer A. Denys : Na de discussies van verleden week te hebben gehoord en na sommige dingen die hier van-daag werden gezegd begrijp ik wat

Denys

daarachter steekt.

Tegenover het sociaal-conservatisme van uw partij, mijnheer Van Elewyck, plaatsens wij een vastberaden liberalisme dat sociaal-progressief is en dat de problemen bij de wortel durft aanpakken.

Wij vinden in dit beleid vele van deze elementen terug. In ieder onderdeel van de beleidsverklaring halen het respect, de motivatie en de privacy van het individu of de individuele onderneming het op de alles overheersende invloed van de overheid en zijn bureaucratie. We zullen daarom ook ons vertrouwen schenken aan deze Regering.

Weliswaar het Franse spreekwoord indachtig, dat zegt : „Diegenen die zijn vrienden niet verdedigt, is deze vriendschap onwaardig, diegenen die echter ingevolge deze vriendschap alleen maar zijn vrienden verdedigt en niets anders, is ziende blind.”

Voor ons betekent dat concreet dat de PW-fractie niet blindelings alle voorstellen vanwege de Vlaamse Regering zomaar zal accepteren. Wij zullen in geest van scherp toezicht nagaan of de akkoorden voor 100 ten honderd uitgevoerd worden. En wanneer dit zo is, dan zal de PW-fractie de eerste zijn om deze tweede Vlaamse Regering met hand en tand te verdedigen. (**Applaus bij de PVV**)

De Voorzitter : Mevrouw Nelly Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Sommige verkiezingscampagnes droegen beloftevolle slogans. „Morgen oogsten” bijvoorbeeld heeft tot de verbeelding gesproken. Ik heb wel de indruk dat vooral geogst wordt door degenen die onmiddellijk van de macht zijn gaan profiteren en dat de bevoegdheidsverdeling wel degelijk een vruchtbare discussie is als men ziet wat ze voor sommige personen oplevert en wat nadien de uitoefening van een mandaat aan stemmen bijbrengt, nietwaar, mijnheer Lenssens.

De bevoegdheidsverdeling is enigszins anders dan in de vorige Regering, mijnheer de Voorzitter van de Executieve. Ik had hiervoor veel belangstel-

ling, vooral voor één post. Ik was benieuwd te zien of u erin zou slagen de bevoegdheid van **financiën** gedeeltelijk uit handen te geven en ze aan één excellentie toe te vertrouwen. Als ik mij niet vergis, kunnen wij uit de lijst van de bevoegdheidsverdeling opmaken dat u daarin deze keer geslaagd bent. Ik wens u daarvoor van harte te feliciteren. (**Gelach**)

Geef toe, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, dat de toon van de Regeringsverklaring die u deze morgen voorlas verschilt van die van het Regeerakkoord. Dat Regeerakkoord dat is twee keer niets, dat is veel te vaag. Het is mooi proza dat geen mens verstaat, waar de Vlaamse pers niet enthousiast over was. Wij hebben dan ook via de media een aantal concrete suggesties gedaan om hierin verbetering te brengen. En ziedaar, wij krijgen nu een Regeringsverklaring met een menselijk gezicht, want zo heet dat tegenwoordig, zelfs met een menselijke stem, met iets meer Vlaamse vastberadenheid dan wij uit het Regeerakkoord konden opmaken. Een Regeringsverklaring met zelfs ietwat waardering voor de voorgangers. Dat is ook altijd zo mooi ! Die Vlaamse Regering die het voor het eerst had gedaan, heeft het eigenlijk toch niet zo slecht gedaan ! Woordelijk staat er zelfs geschreven „dat het een succes was op bepaalde terreinen”. Is dat niet vreselijk ontroerend ? Als ik dit hoorde dacht ik dat de hoop van onze Voorzitter van de Raad toch niet helemaal de bodem was ingeslagen, dat de dialoog al was begonnen. Natuurlijk is deze namiddag de aandacht al wat aan het verflauwen. Vindt u ook niet dat de banken zo weinig bevolkt zijn ? Maar ook dat zal misschien verbeteren. De verklaringen en preciseringen van de Regeringsverklaring kunnen natuurlijk louter het gevolg zijn van onze suggesties, maar dat zou ons verbazen. Wij denken eerder dat de lauwe ontvangst van het Regeerakkoord daar voor iets tussenzit. Wij hebben zelfs de indruk – maar daarin kunnen wij ons vergissen – dat de spanningen en moeilijkheden in de meerderheid intussen enigszins zijn opgelost zodat preciezere verklaringen konden worden afgelegd.

Wij hebben toch nog een vraag. Wat is er eigenlijk echt overeengekomen ? Ik

neem bij voorbeeld een voor ons cruciale zin : „Dat meer en meer samenhangende, exclusieve bevoegdheden door het verwerven van meer financiële zelfstandigheid en verantwoordelijkheid zullen worden opgeëist.” Het kan natuurlijk zijn dat u zo iets gaat eisen. Wanneer ik echter op de markt van Sint-Niklaas sta en ik ga iets eisen, zijn er misschien een paar mensen die mij horen, gezien mijn stemgeluid, maar voor de rest zal dit niet veel effect sorteren. Bijgevolg, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, rijst bij ons de vraag op welke terreinen dit zal gebeuren ; bestaan afspraken in dit verband en zo er geen afspraken zijn, op welke wijze zult u dit afdwingbaar maken ? Wij zijn bereid u daarbij te helpen in „een geest van constructieve dialoog en in de traditie van het samenhorighheidsmodel dat wij met onze partij nastreven”, nietwaar !

Bij het begin van dit debat moet toch een ietwat pijnlijker vraag worden gesteld. Hoe sterk is de Vlaamse Regering ?

De heer P. Breyne : IJzersterk !

Mevrouw N. Maes : Ik ben zelf visueel overtuigd van haar sterkte als ik vaststel dat zij overwegend uit het sterke geslacht is samengesteld, maar u zal mij moeten vergeven dat dit mij niet direct overtuigt en dat ik naar meer motieven dan deze zoek.

De Vlaamse Regering heeft de eed afgelegd. Dat u heeft moeten wachten, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, tot alle andere assemblés ook waren samengesteld, is eigenlijk een beetje beschamend. Inderdaad, wij hebben de indruk dat de Waalse Gewestregering op hetzelfde bankje wordt gezet als onze eigen Vlaamse Regering, terwijl de Waalse Regering geen meerderheid heeft en bovendien een wankele, een onwettige Regering is. Wij wensen u niet het affront in dit land op dezelfde manier te worden bekeken als deze Waalse Regering. Wij vrezen dat op termijn de zwakheid van de Waalse Regering wel eens repercussies zou kunnen hebben op de nationale Regering en gezien de Vlaamse Regering in het kielzog van de nationale Regering is gevolgd, haar repercussies op uw bestaan, dat noch-

Maes

tans — en dit geven wij toe — op een meerderheid berust.

Uit de debatten van de senaat vernemen wij dat de Eerste Minister het bestaan van zijn nationale Regering na zes maanden wenst te evalueren en bijgevolg de vraag over het al dan niet voortbestaan van zijn Regering te stellen. Wij vragen ons af : betekent dit niet dat, op dat moment, politiek gesproken de vraag naar het voortbestaan van de Vlaamse Regering wordt gesteld ?

Voor bevoegdheden van de Vlaamse Executieve werden twee nationale Staatssecretarissen aangeduid, die een protocol sloten met de nationale Minister van sociale zaken maar waarvan wij niet weten hoe de relatie met de Vlaamse Regering zal zijn, te meer daar ik één van de Staatssecretarissen — misschien was dit in een eerste opwelling — heb horen zeggen dat haar bevoegdheid eigenlijk lag op het terrein weliswaar grotendeels toebedeeld bij wet aan de Vlaamse Raad en de Vlaamse Regering, maar dat zij in de nationale Regering zou gaan werken aan de overheveling van de rest van haar bevoegdheden naar u, Minister Lenssens. Ik vind dit heel geneeuis. Maar het is misschien een minder traditionele politicus. Inderdaad, ik zie politici steeds zoeken om de macht naar zich toe te halen, maar in dit geval ligt het in de bedoeling de macht af te staan.

Ik dacht nochtans dat zelfs bij geven er een ontvanger moest zijn en er bijgevolg een relatie moest zijn tussen de gevende en de ontvangende, dat dus dit soort van overdracht van bevoegdheden wel zou moeten worden overeengekomen, tenzij de Vlaamse Regering zich ertoe beperkt haar bevoegdheden te laten afnemen. Dát is onze onrust. Hoe sterk is de Vlaamse Regering, een Regering gevormd in het kielzog van nationale onderhandelingen, als Regering slechts een aanhangsel van de nationale ? Nochtans put zij haar legitimiteit theoretisch uit deze Raad maar die Vlaamse Raad bestaat dan zelf weer uit nationale Parlementsleden die hier met een Vlaamse pet komen zitten om dezelfde partijpolitieke opties te verdedigen die zij in het nationaal Parle-

ment verdedigen. Vandaar dat onze vraag retorisch is. Wij vinden deze Vlaamse Regering om die politieke redenen niet sterk.

Wij vinden ze ook niet sterk omwille van het principe waarop ze is gesteund. U verdedigde in uw Regeeringsverklaring deze morgen, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, het unionistisch model van de vorige structuur. Toch geeft u nu de voorkeur aan die meerderheidsregeling. U zegt zelfs : „Deze aanvangsperiode” is voor Vlaanderen onbetwistbaar een succes geworden want het was nodig om in de eerste fase de eigen identiteit van de autonome politieke organen van Gemeenschappen en Gewesten te vestigen”. Wij zijn het daarmee eens maar menen dat deze politiek diende voortgezet want wij denken dat onze identiteit nog altijd moet worden bevestigd en dat wij bikkelhard van ons moeten afbijten om bij voorbeeld de federale loyauteit, waarover u spreekt, te doen respecteren. Wat voor federale loyauteit heeft Vlaanderen ooit mogen aanschouwen vanwege Gol, Nothomb en Maystadt ?

Heeft u ooit geweten dat die zich ook maar één ogenblik om de federale loyauteit bekommerden ? Zij rekenen op Vlaamse lankmoedigheden als wij daarmee vrede nemen en niet met een sterke Vlaamse eensgezindheid optreden naar die nationale Regering toe en heel hard van ons afbijten, dan vrezet wij dat de Vlaamse Gemeenschap daarvan het slachtoffer zal zijn. Zo lang Vlaanderen niet beschikt over een rechtstreeks verkozen parlement, zonder dubbel mandaat, is dat eensgezind optreden van alle Vlamingen naar buiten toe absoluut nodig. Ik weet wel — en heb er zelfs allusie op gemaakt — dat ook in de eerste Vlaamse Regering alles niet altijd koek en ei was, maar wij hebben tenminste naar buiten toe af en toe een sterke gemeenschappelijke Vlaamse stem laten horen. Hoe zal dat in de toekomst gaan ? Is u er nu zo gerust in dat het op dezelfde manier zal verlopen ?

Minister G. Geens : Zeer gerust.

Mevrouw N. Maes : Hoe zit het met onze kansen onder andere bij de vervanging van de Senaat door rechtstreeks verkozen Gewestraden, waar-

over trouwens deze week in de Senaat ook werd gesproken ?

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, u is jarenlang lid geweest van de Senaat ; ik trouwens ook vier jaar. Ik kan u verzekeren- en u weet het allicht beter dan wie ook — dat de Senaat nooit zal akkoord gaan met zijn eigen afschaffing indien dit betekent dat men de nationale wetgevende bevoegdheid moet ruilen voor luttele bevoegdheden op beperkte terreinen met weinig impact op financiële middelen en met een uitvoerende macht die slechts in schijn kan verkozen worden. Als u aan een nationale wetgever, hetzij in Ramer of in Senaat, vraagt om dat op te geven voor de bevoegdheid die wij hier in alle exclusiviteit gaan uitoefenen, dan moet men ofwel een zeer groot idealist zijn ofwel hopen dat men toch lid wordt van de Regering. In dat geval is het dan niet zo erg.

De zwakheid van de Vlaamse Regering ten aanzien van de nationale blijkt ook uit haar programma en uit haar onmacht om haar wensen inzake overdracht van bevoegdheden afdwingbaar te maken. Maar over sommige zaken wordt zelfs niet gesproken.

Wij verwachten dat deze Vlaamse Regering en deze Vlaamse Raad de rol van motor speelt, van kamerbreed overleg inzake de Staatsstructuur en inzake het statuut voor Brussel, maar wij hebben geen enkele hoop dat dit ook zal gebeuren, ook niet na het beluisteren van het Regeerakkoord zoals het vanmorgen is gelezen.

Over het probleem van de amnestie — ik zal dat wat zachter uitdrukken want in Belgische teksten wordt dat woord meestal niet genoemd — de oplossing van de sociale gevolgen van epuratie en repressie, dat toch bijna als klassieker terugkwam in de nationale Regeeringsverklaringen waar het dan nationale verzoening werd genoemd, wordt thans niet meer gerept. Nochtans is in de vorige legislatuur bijzonder veel aandacht besteed aan het verslag Bourgeois, waar heel wat suggesties in voorkomen. Mogen wij dan echt, zelfs vanwege de Vlaamse Regering, niets hoopgevends meer verwachten ?

De heer O. Van Ooteghem : Nu zijn het

Van Ooteghem

allemaal „Bourgeois”.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter, u hebt vanmorgen gesproken over het bestuursapparaat. Het bestuursapparaat van een staat is het gezicht van de Regering. Als wij dagelijks met de Staat in contact komen, is dat een contact met de Administratie.

Ik zeg niet dat onze Administratie zich daar altijd bewust van is. Dat dagelijks gezicht van de Staat is niet zo erg aantrekkelijk. Toen u, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, vanmorgen sprak over die drie pijlers waarop die stevige structuur zou moeten gesteund zijn, sprak u een bepaald woord uit dat begon met „de”. Ik vroeg mij af of u het zou hebben over „depolitiseren” maar nee hoor, dat was het niet, het was „decentralisatie”.

De heer W. Luyten : De depolitiseren zal worden aangepast aan de verkiezingsuitslagen.

Minister G. Geens : Bovendien sprak ik nog over deconcentratie, maar de depolitiseren staat er positief in uitgedrukt, met name als „geobjectieerd personeel”.

Mevrouw N. Maes : Ja, dat is „new speak” over geobjectieerd personeelsbeleid. Wat dat wil zeggen zullen de volgende generaties wel uitmaken en of het dezelfde betekenis heeft als depolitiseren zal de geschiedenis be-wijzen, mijnheer de Minister.

In elk geval zal er veel moeten veranderen want wij zijn er altijd van overtuigd dat hetgeen Vlaanderen zelf doet, beter gedaan is. Dat is een geliefde idee van ons, maar de Vlaamse Administratie is slechter dan de Belgische Administratie. Degenen die met de Vlaamse Administratie in contact komen, beklagen zich erover dat zij nog veel slechter werkt dan de Belgische, die zelf nochtans al heel wat kritiek verdient. De heer De Beul zal daarover nog uitvoeriger en deskundiger handelen.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, thans zal ik het hebben over een van onze geliefde hoofdstukken, met name het cultuurbeleid. On-

danks de kritiek die vanuit alle Vlaamse partijen heeft weerklonken, onder meer op een bepaalde studiedag in Antwerpen, is er geen sprake van aanpassing van het huidige Cultuurpact.

Evenmin heeft de Regering haar standpunt bekendgemaakt over de wenselijkheid gelijkwaardige of gelijkwaardige garanties voor de minderheden in de welzijnssector te scheppen, al dan niet door uitbreiding van het Pact tot die sector.

Minister G. Geens : Dat is zelfs geen punt.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ook wat u niet doet zou u dan wel eens duidelijker mogen zeggen, want soms maken wij ons nog illusies. Soms denken wij dat er in een Regering, waarin nog twee partijen vertegenwoordigd zijn, nog enige bekommernis is voor minderheden en dat er nog enige zorg aanwezig is — ook bij de CVP — voor kleine groepen die evenmin tot het huidige pactensysteem een gewaarborgde toegang hebben. Wij dachten dat daar nog enige vorm van pluralisme of verdraagzaamheid bestond. Wij konden niet veronderstellen dat het zover ging. Als het er niet instaat, dan komt het er dus niet, ik dank u, want dat is ten minste duidelijke taal.

Wat staat er dan wel in ? Er is nog altijd een Cultuurpact, maar de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie was niet in staat om de toepassing van dat Pact te garanderen. Ik wens te vernemen of het in de toekomst mogelijk zal zijn daar een dossier af te werken en of er voortaan in voldoende personeel wordt voorzien om de opgelopen achterstand enigszins in te lopen.

Mijnheer de Voorzitter, het leren en blijven leren is het juiste antwoord van een samenleving op een uitdagende tijd van snelle en vele mutaties. Dit vergt een gecoördineerd beleid van onderwijs en vorming. Daarvoor is het absoluut van levensbelang dat Vlaanderen al deze bevoegdheden zelf kan uitoefenen. Ik denk dat wij het hierover allemaal eens zijn, maar dat is nu juist grondwettelijk onmogelijk. Bovendien dreigt er zelfs een defederaliseringsproces.

Het onderwijs blijft niet alleen voor het grootste deel tot de bevoegdheid van de nationale Regering behoren, maar de expansievere delen van de permanente vorming behoren ook nog altijd tot die nationale sector. Wij wensen te weten wat daarmee gaat gebeuren.

In de schoot van de Vlaamse Regering blijven de schaarse bevoegdheden op gebied van onderwijs en vorming nog altijd versnipperd en verbrokken. Er zijn bovendien onvoldoende middelen voorhanden om het hoofd te bieden aan de groeiende vraag naar volwasseneneducatie. Bovendien beschikt de Vlaamse Regering niet over de bevoegdheid om haar eisen te stellen inzake deskundigheid van alle educatief personeel in het onderwijs als daarbuiten en de mogelijkheden om dat educatief personeel soepel in het bestel van onderwijs en vorming in te schakelen,

Nog altijd in verband met cultuur wend ik mij in de richting van onze Cultuurminister, die niets anders dan hoop kan wekken, aangezien hij nog nooit heeft kunnen ontgoochelen. Er dreigt een kloof te ontstaan tussen de subsidiecultuur en de nieuwe culturele ontwikkelingen die op gang gebracht worden vanuit de drang van de zoekende en experimenterende mens. De Vlaamse Regering zou wel eens tot beschamende resultaten kunnen komen indien u de subsidiepot nog zou verminderen en indien u nog minder oog zou hebben voor de nieuwe zaken, maar integendeel zou blijven hangen in dat thans bestaande patroon. Als u de middelen nog afslankt kan u binnenkort in „grote af-fronten geraken”, want dan gaan de mensen die creatief zijn en geen geld hebben meer doen dan u met heel uw sector.

In deze Regeringsverklaring vinden wij niets over de kunstenaar en zijn functie in de Gemeenschap. Ik vind dat bijzonder jammer, want kunstenaars voorvoelen tijden, waarden, dingen die veranderen, zowel ten goede als ten kwade.

De kunstenaar confronteert op indringende wijze een samenleving met haar normen en haar waarden en dwingt tot een scherper bewustzijn.

Maes

Dat bewustzijn is een voorwaarde om tot creativiteit aan te sporen.

Ik heb de indruk dat deze Regering de creativiteit al te vaak alleen maar ziet in de materiële sector. Er worden dingen gemaakt zowel in de artistieke sector als in die van de industrie, enzovoort. Ik wil er echter de aandacht op vestigen dat het ontwikkelen van de creativiteit ook tot uiting kan komen in de hernieuwde beleving van waarden en de formulering van nieuwe normen in de samenleving. Een deel van de maatschappij is zo losgeslagen dat er absoluut naar nieuwe zekerheden moet worden gezocht. Daar is de taak van de kunstenaar niet zo zeer die van een profeet — dat klinkt wat te geweldig en te groot — maar veeleer van een gids en hoeder. De sociale functie van een kunstenaar moet in een maatschappelijk creatief proces worden geherwaardeerd.

Mijnheer de Minister, het laatste hoofdstuk dat ik wil behandelen gaat over de externe betrekkingen. Ook wat dat betreft blijkt de slaafsheid van de gewestelijke Regering ten aanzien van de nationale Regering. De Vlaamse Raad heeft hier de omvorming goedgekeurd van het Commissariaat-generaal voor de Internationale Culturele Samenwerking. Wij hadden daar heelwat van verwacht, maar het hoofdstuk in het Regeerakkoord over het buitenlands beleid bevat geen enkel concreet voornemen omtrent de wijze waarop de Vlaamse Regering haar bevoegdheid op dit gebied wil uitoefenen. Wij weten wel dat Minister Tindemans altijd al zeer kittelorig is geweest voor het buitenlands bewegen van anderen dan hijzelf op het nochtans ruime terrein. Maar de minimalistische opvatting die de huidige bevoegde Minister van de Vlaamse Regering daarover, onder andere, in een recent interview heeft verkondigd en die helaas ook wordt bevestigd in de Regeringsverklaring zelf, doet afbreuk aan de reeds verworven Vlaamse autonomie.

Concreet menen wij dat de Vlaamse Gemeenschap zelfstandig inhoud moet geven aan de culturele akkoorden. Deze bevoegdheid moet worden verruimd naar het hele terrein van de

ontwikkelingssamenwerking. De communautarisering van de ontwikkelingssamenwerking zou tussen de Vlaamse partijen moeten worden voorbereid.

Ook op het vlak van de buitenlandse handel, waar Vlaanderen zo goed presteert, zouden wij structurele waarborgen moeten krijgen door de splitsing van de BDBH. Ook dat moet worden voorbereid in deze Assemblée en deze Regering.

De culturele verbondenheid met Nederland moet concreet gestalte en inhoud krijgen door onder andere verder inhoud te geven aan de Taalunie.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, toen ik u tijdens een Vlaams-Nederlandse manifestatie in Antwerpen tot herdenking van de val van Antwerpen, georganiseerd door de studenten, hoorde verklaren dat de toekomst er anders ging uitzien en dit nadat u pas had geweigerd de open universiteit mogelijk te maken, vond ik zulks grof. Ik mocht u daar niet antwoorden omdat ik daar aanwezig was op een plechtige vergadering en bovendien was ik toen ook geen lid van de Vlaamse Raad. Die open universiteit had er nochtans moeten komen want er was een kans en wij hadden er de mogelijkheden voor.

Mijnheer de Voorzitter, ik kom thans aan het einde van mijn betoog.

Wij wensen een doorbraak in de voltooiing van de staatshervorming. De niet partijpolitieke Vlaamse beweging wenst dat ook.

De nationale regeringspartijen vermelden dat niet in hun Regeerakkoord. Zij wensen een communautaire stilstand. Wij, Vlamingen, moeten deze doorbraak afdwingen, niet omdat wij het geweten zijn of de stille drijvende kracht, maar vooral, mijnheer de Minister, omdat wij de betalende massa zijn. Die betalende massa moet omgezet worden in een politieke macht om op de juiste momenten de staatshervorming af te dwingen. Met die beurs in de hand moeten wij dan onze posities bepalen.

Is de Vlaamse Regering zinnens die Vlaamse macht aan te wenden? Want,

deze Raad is de vertegenwoordiging van 6 miljoen Vlamingen, dus van de meerderheid van de inwoners van dit land. Een Vlaamse Regering die zich daarvan bewust is moet weigeren zichzelf nog als een aanhangsel van de nationale Regering te beschouwen en nog minder als slechts de gelijke van de Waalse Gemeenschaps- en Gewestregering, die zelfs niet kan steunen op de meerderheid van de minderheid in dit land.

Het nuchter besef van onze plaats in de Belgische Staat maakt ons niet blind voor de demografische ontwikkeling. De tijd is definitief voorbij dat men de oplossing van het nationaliteitenconflict in de Belgische Staat vanuit Vlaanderen kon zien via de kinderrijkdom van onze Vlaamse gezinnen.

U spreekt over de zorg voor de kwalitatieve ontwikkelingen. Welnu, ik meen dat de zorg voor de kwalitatieve ontwikkelingen ook kwantitatieve ontwikkelingen in de hand moet werken. Hierbij heb ik enkele belangrijke vragen. Wanneer jonge mensen geen toekomstperspectief zien — en zo zijn er honderdduizenden — kunnen zij ook geen engagementen op lange termijn op zich nemen. Dat wordt vaak in verband gebracht met de crisis in de woningbouwsector. Ik zou dat in verband willen brengen met het gemis aan perspectief dat jonge mensen niet toelaat gezinsplannen op langere termijn op te bouwen en het opnemen van de zorgende verantwoordelijkheid voor kinderen is een bij uitstek verantwoordelijkheid op lange termijn.

Daarom is het fout om zoveel jonge mensen — waarvan iedereen zegt dat hun werkloosheid een schande is — nog in tijdelijke nepstatuten te houden. Ik weet dat die nepstatuten interessant zijn als middel om een politiek kiescliënteel te verwerven. Ik vind het vernederend dat zoveel jonge mensen, nadat zij hun diploma na hard werken hebben behaald, de partijlokalen moeten aflopen om in een of ander statuut van tewerkgestelde werkloze, BTK of DAC tewerkgesteld te worden terwijl zij achteraf hun dankbaarheid moeten bewijzen door hun stem uit te brengen op een bepaald Minister, gewezen Minister of partij.

Wij verlangen dat op termijn wordt

Maes

gezocht naar permanente statuten, in dat verband spreekt men over de welzijnszorg. Inderdaad, het zou in het algemeen zo moeten zijn dat die statuten slechts een tijdelijk karakter zouden hebben.

Wanneer wij weten dat wij nog tientallen jaren nodig hebben om het werkloosheidsprobleem definitief op te lossen dienen wij voor die jonge mensen toegangspoorten te openen. Zij moeten de tijd krijgen om voor hen zelf en hun nabestaanden een levensplan te ontwerpen en ook uit te voeren.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, u heeft belangrijke demografische beschouwingen geformuleerd die ongetwijfeld nog vaak op deze tribune zullen worden aangehaald en waarschijnlijk gaandeweg de debatten van de komende jaren in politiek opzicht zullen beheersen, wij geven ons daar rekenschap van. Maar uit de statistieken blijkt dat onze gehuwde gezinnen het door hen gewenst kinderaantal nog altijd niet kunnen realiseren. Men gaat niet zoeken naar het waarom.

Ik ben ervan overtuigd dat het opgeven van én beroep én beroepsverwachting — in deze tijd valt dit helaas samen — voor jonge en goed opgeleide vrouwen een té zwaar offer is. De consequenties daaruit trekken — wij zullen daarop terugkomen — zal één van uw taken zijn, maar een regeringsploeg die vooral oog heeft voor de uitzuivering van de werkloosheidsstatistieken en de opbouw van een kiescliënteel kan op zulke fundamentele vragen geen antwoord geven.

Andere leden van mijn fractie zullen in de loop van dit debat nog het woord voeren en een paar belangrijke aspecten van uw Regeringsverklaring verder onderzoeken. Ik moet u evenwel in naam van de fractie reeds medelen dat wij uw verklaring niet zullen onderschrijven en bijgevolg onze goedkeuring daaraan niet zullen hechten. **(Applaus bij de oppositie)**

De Voorzitter : De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij het Regeringsprogramma kritisch ontleden, dan valt ons niet alleen de vaagheid op, maar tevens dat het bol staat van intensieverklaringen en weinig samenhang vertoont.

En samenhang is nodig. Wanneer men dieper op de problemen van de samenleving ingaat, dan komt men vlug tot de conclusie dat alles met alles te maken heeft. Voor de Groenen is het holistisch denken — het denken in gehelen — het uitgangspunt van hun politiek handelen. Wij verwachten van een beleidsprogramma dat het een logisch geheel vormt en geen opeenstapeling is van losstaande ideeën. Zo menen wij dat het milieubeleid niet beschouwd dient te worden als een afzonderlijke materie, maar wel dient ingebouwd te worden in een totale beleidsvisie. Als Groenen vertrekken wij van het feit dat de wereld anders in elkaar zit dan hij, conform met het BNP-criterium, wordt beschreven. Hier wijken wij principieel af van de geldende linkse en rechtse denkbeelden.

Vanuit dit denken willen wij het kort hebben over drie punten uit het Regeringsprogramma : de huisvesting, de ruimtelijke ordening en het leefmilieubeleid.

Inzake huisvesting stelt de Regering enkele prioriteiten voorop. Vooraan in de rij van prioriteiten lezen wij dat aandacht dient besteed te worden aan de verwerving van een woning door de laagste inkomens en de grote gezinnen. Tot onze niet geringe verbazing staat er niet lage inkomens, maar laagste. Denkt de Regering nu werkelijk dat mensen die moeten leven met een OCMW-toelage of van een vervangingsinkomen, geen andere zorgen hebben dan een woning te verwerven ? Ze hebben niet eens voldoende inkomen om te voorzien in een normaal levensonderhoud en om tegemoet te komen aan de primaire behoeften. En we spreken dan nog niet eens van de vierde wereld. De eerste prioriteit inzake huisvesting houdt reeds een contradictie in. Veel realistischer zou zijn dat de Regering aandacht heeft voor een huisvestingsbeleid dat gericht is op een menswaardig wonen. Honderdduizenden leven in

verkrotte woningen, omdat ze geen betere kunnen huren, laat staan onderhouden of kopen. In Gent alleen reeds wonen 60 à 80.000 mensen in verkrotte buurten. Een echt huisvestingsbeleid moet deze groep kunnen bereiken.

En wat bedoelt de Regering als ze zegt dat in de sociale huursector de huuroelagen moeten leiden tot grotere doelmatigheid ? Doelmatigheid is, net als harmoniseren, een sleutelwoord voor de neo-liberale politiek van onze Regeringen, een sleutelwoord dat in zijn uitwerking vaak tot onaangename verrassingen leidt. Om doelmatig aan de lage en laagste inkomens tegemoet te komen, zal er meer nodig zijn dan de vooropgestelde intenties. Naast de noodzakelijke dorps- en stadsvernieuwing, zal men moeten werken in de richting van een huuroelage, opdat mensen op een menselijke manier kunnen wonen. Wij menen te weten dat mensen — ook deze getroffen door de nieuwe armoede en deze uit de vierde wereld — nog steeds belangrijk zijn.

Inzake de ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud hebben de Groenen de grootste argwaan tegenover een beleid dat alleen te onpas zwaait met mini- en maxidecreten. Men kan maar zinnig praten over ruimtelijke ordening als er onmiddellijk een moratorium op de open ruimten komt, wat ook slaat op de zogenaamde verbeteringen van de externe landbouwstructuren, in mentaal gezegd op de ruilverkavelingen.

Volgens het Regeringsprogramma zal een beleidsplan opgesteld worden, waarbij onder meer rekening gehouden wordt met het vrijwaren van de open ruimten. „Rekening houden met” zegt ons weinig of niets, de enige manier om de open ruimten te bewaren is een moratorium en dit betekent uiteraard het intrekken van het minidecreet. Dit uitzonderingsdecreet tast niet alleen de open ruimte aan, maar ook de woongebieden en de woonleefbaarheid. Bovendien schept het minidecreet een klimaat van rechtsonzekerheid.

Het door de Groenen vooropgestelde moratorium op de open ruimte moet

Van Durme

verbonden zijn met een intense dorps- en stadsvernieuwing. Het ontgaat ons niet dat dergelijke vernieuwing tientallen miljarden zou kosten, in feite de prijs van enkele vliegtuigen, maar dat is natuurlijk voor het beleid geen vergelijkingspunt. De vraag is wat men prioritair acht en of men voldoende beseft dat een renovatiebeleid de werkgelegenheid bevordert en de KMO's nieuwe impulsen kan geven.

Er is in het programma sprake van de rechtszekerheid van de burger. Volgens de Groenen wordt deze niet op de eerste plaats bemoedigd door de reglementering, maar vooral door een laks beleid, corruptie en het regelen van zaken via het politiek dienstbetoon, vooral wanneer het dossiers in beroep betreft.

De Vlaamse Regering wenst dat inzake leefmilieu een geïntegreerd beleid wordt gevoerd. Terecht, omdat het leefmilieu-probleem niet los te maken is van andere beleidsdomeinen. Wat er echter van in de praktijk terecht komt laat zich raden.

Zolang men vasthoudt aan traditionele economische criteria, namelijk zoveel mogelijk „vermuntbare” goederen produceren die bijdragen tot de verhoging van het BNP, zolang kan er van een ernstig milieubeleid geen sprake zijn.

Het verkorten van de duur van wegwerpartikelen, het produceren van natuurvernietigende producten, het zuiveren van het oppervlaktewater, het vervaardigen van wapens, het oplappen van verkeersslachtoffers, enzovoort, dragen bij tot onze welvaart, uitgedrukt in het Bruto Nationaal Produkt.

Onze maatschappij zit in een kluwen van moeilijkheden, kluwen dat men poogt te ontwarren met behulp van een referentiekader dat in de 19de eeuw werd ontwikkeld en in de 20ste op punt werd gesteld. Het gaat hier om wat men economie noemt; het zich bezig houden met dat deel van het menselijk handelen dat in geld is uit te drukken. Binnen dit paradigma is het BNP ontstaan, dat uitsluitend

geluk en welvaart zou opleveren. Men vergat echter dat de alsmaar hogere groei ook de grondstoffen uitput, het milieu vervuult en ons laat zitten met een enorme hoeveelheid al dan niet giftig afval. Het opruimen van die troep verhoogt dan nóg eens het BNP en men gaat wellicht van ons dan verwachten dat wij ons daarbij gelukkiger voelen.

Tegenover de ongebreidelde groei hebben de Groenen een andere leidraad voor het economisch handelen, die neerkomt op een zorgvuldig beheer van ons erfgoed. Dit houdt in dat men zo weinig mogelijk niet hernieuwbare grondstoffen en energie gebruikt, om daar produkten mee te vervaardigen waarvan men zolang mogelijk profijt van heeft.

In het hoofdstuk leefmilieubeleid van het Regeringsprogramma is nergens vermeld dat dit moet berusten op een produktgericht beleid. In het afvalstoffendecreet vindt men nochtans de wettelijke middelen om een produktgericht beleid te voeren. Heeft men ooit gebruik gemaakt van artikel 8 en 9 van dit decreet? Welke belangen worden geschaad bij toepassing van voornoemde artikelen?

Het opruimen van het afval wordt uiteindelijk verhaald op de bevolking, die nooit gevraagd heeft om produkten die nutteloze en/of gevaarlijke afval veroorzaken.

Inzake milieuhinder wil men komen tot een systeem van verhandelbare emissierechten. Dit opent de weg naar allerlei misbruiken en hoe men tot een juiste meting kan komen blijft voor ons een raadsel. En als we toch aan het verhandelen zijn, kunnen wij dit principe doortrekken naar de dode rivieren of dode bossen, ten minste als er op dit vlak nog veel te verhandelen is.

Bevreemdend in het Regeringsprogramma is dat men zal onderzoeken of een aansprakelijkheidssysteem voor potentiële vervuilers kan overwogen worden en dit door de invoering van een milieupolis. Een hoogst eigenaardige werkwijze, waardoor de milieuhinder wordt aanvaard.

Het is een mooie intentie de burgers

op een actieve wijze te betrekken bij het milieubeleid, onder meer door overleg. Men zal dan alvast de wet moeten veranderen, want de burger kan het alleen stellen met bezwaarschriften. In werkelijkheid is de burger steeds de dupe, zijn relatief klein belang wordt niet gerespecteerd en zijn rechtszekerheid is op het vlak van het leefmilieu twijfelachtig.

Aan het leefmilieu wordt — theoretisch althans — een geïntegreerd karakter toegekend. Hoe de coördinatie en de onderlinge samenhang met het economisch en tewerkstellingsbeleid dient te verlopen, is één van de raadsels uit het Regeringsprogramma. Het economisch en tewerkstellingsbeleid is zeker niet milieugericht, dit wil zeggen dat men geen voorrang geeft aan het stimuleren van milieuvriendelijke tewerkstelling en produktiewijzen, zoals dit bij voorbeeld mogelijk is in de sector van de alternatieve energie.

Ten slotte willen wij het hebben over het vergunningsbeleid. Uiteraard zijn de ecologen gewonnen voor een preventieve en degelijke aanpak. Maar wat verstaat men daar eigenlijk

Mevrouw N. Maes (VU), waarnemend Fractievoorzitter, betreurt dat o.m. over de kunstenaar — die dwingt tot een scherper bewustzijn — en over zijn functie in de Gemeenschap, in de Regeringsverklaring niets is terug te vinden

Van Durme

onder ? Is men bereid maatregelen te nemen die bepaalde belangengroepen moeilijk zullen slikken ? Denken wij maar aan de bio-industrie. Tekennend is dat de auto, terecht, gezien wordt als een oorzaak van de zure neerslag. Handig verwerkt men bij de publieke opinie de indruk dat de auto de enige schuldige is, zodat de verantwoordelijkheid van de industrie sterk wordt afgezwakt. Een typisch voorbeeld van medeverantwoordelijkheid voor de zure neerslag is de bio-industrie met haar enorme mestoverschotten. Wanneer zal men eindelijk eens paal en perk stellen aan de onverantwoorde uitbreiding van de industriële bio-bedrijven, met de nefaste gevolgen voor het milieu, zonder dan nog te spreken van andere belastende factoren.

Wij zullen de komende tijd het milieubeleid ernstig en nauwgezet volgen in het licht van onze holistische levensopvatting. Terecht vrezen velen dat de overbepanning tot de vernietiging van de wereld zal leiden. Zal de voortschrijdende milieuverloeding niet even vernietigend werken als een kernoorlog, al gebeurt het dan niet in één klap ? Beseffen wij de gevaren die besloten liggen in de groei-economie, die het milieu weinig ontziet ?

Wij beseffen voldoende dat het milieuprobleem een grensoverschrijdend karakter heeft. Dit besef kan en mag geen alibi zijn om, binnen de Nederlandstalige Gemeenschap in dit land, de ogen te sluiten voor dit probleem. Wij hebben waardering voor positieve maatregelen uit de voorbije jaren, maar er dient nog zoveel te gebeuren. Om beter te leven, zal er een beleid nodig zijn dat de ruimte en de mogelijkheden schept om anders te gaan leven. Laat ons toe te betwijfelen dat het beleid van de Vlaamse Executieve zal gericht zijn op een beter, dus anders leven. **(Applaus bij AGALEV)**

De Voorzitter : De heer Dillen heeft het woord.

De heer K. Dillen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers van de Vlaamse Executieve, dames en heren, het zou idioot zijn niet

te erkennen dat de vorige Executieve concrete werkverdiensten heeft. Het zou zeker al even idioot zijn niet te hopen dat ook de nieuwe Executieve geen dergelijke concrete werkverdiensten zal verwerven.

Dit mag ons echter niet de ogen doen sluiten voor het wezenlijke tekort schieten van Vlaamse Raad en Vlaamse Executieve.

Vlaamse Raad noch Vlaamse Executieve zijn volwaardige instellingen. Met deze bewering sta ik trouwens niet alleen. Met ze hier te herhalen trap ik alleen maar open deuren in. Met deze bewering behoort men niet tot de extremisten, niet tot de radicalen. De ganse Vlaamse Beweging is het hiermee eens. Ook de meest gematigde Vlaamse verenigingen hebben dit meer dan eens beklemtoond.

Wie vandaag nog wel zou durven volhouden dat Vlaamse Raad en Vlaamse Executieve de noodzakelijke én ook voldoende instellingen zijn om de belangen van Vlaanderen in hun geheel te behartigen, is of dwaas of politiek oneerlijk, of beide.

Een politiek fiere en zelfbewuste gemeenschap, een politiek fier en zelfbewust volk, een politiek fiere en zelfbewuste natie kan onmogelijk genoeg nemen met de zoethoudersbevoegdheden waarover Vlaamse Raad en Vlaamse Executieve beschikken.

Aan de ene kant verklaart men trots : „Wat we zelf doen, doen wet beter.” Aan de andere kant jammert men : „We hebben te weinig bevoegdheden. We hebben te weinig financiële middelen.”

Aan de ene kant legt men stoute Vlaamse verklaringen af. Aan de andere kant legt men zich in het Belgische Parlement neer bij de Belgische bevoegding, bij de Belgische betutteling, bij het blijvend Belgisch centralisme dat de laatste tijd zelfs eerder aan kracht toegenomen heeft in plaats van afgebroken te worden.

De partijen die vandaag de meerderheid vormen in de Vlaamse Raad en onder hen beide de Vlaamse Executieve vormen zijn ook de Vlaamse partijen die mee de Belgische Regering

vormen. Zij ook zaten in de vorige Belgische Regering. Daar hebben deze beide Vlaamse partijen slaafs het hoofd gebogen voor het veto van hun kleinste coalitiegenoot, de PSC.

Beide Vlaamse partijen hebben in die Belgische Regering het hoofd gebogen, hebben onderdanig geknikt. Zij hebben aanvaard onderdanig, onderworpen dat er deze legislatuur lang geen grondwetswijziging komt.

Beide Vlaamse partijen die na de voorbije verkiezingen de meerderheid in de Vlaamse Raad vormen en de Vlaamse Executieve samenstellen zijn dus samen medeplichtig aan het kortwieken en ringeloren van Vlaamse Raad en Vlaamse Executieve. Zij zijn er mee verantwoordelijk voor dat alweer voor lange tijd de bevoegdheden van Vlaamse Raad en Vlaamse Executieve niet wezenlijk, niet beslissend uitgebreid en vergroot worden. Zij zijn er mee verantwoordelijk voor dat alweer voor lange tijd ook de financiële middelen en mogelijkheden van de Vlaamse Executieve niet wezenlijk uitgebreid en vergroot worden.

Dat is het ergste. Jaren geleden gaven we onze beslissende meerderheidspositie grondwettelijk op om nadien, tot en met vandaag, zelfs geen gebruik te maken van de nog overblijvende mogelijkheden welke die Vlaamse meerderheid nog biedt. We moeten niet de Walen de schuld geven waar Vlamingen zelf blijkbaar met ziekelijke wellust de knechtenrol spelen.

De woorden van de dichters blijven nog in 1985 triestige en droevige waarheid. Zo René De Clercq met zijn „Verraad heeft altijd redenen, zo 't heet, van hoger orden...“. Dat hebben wij al gehoord. Of Richard De Cneudt met zijn „Waant U geen heren die nog bedelbrieven schrijft“. Of dichter bij ons Willem Elsschot met zijn klassiek geworden woorden : „Weet nu dan dat uw stem door niemand wordt aanhoord, zolang gij stamelend bidt en bedelt bij de poort“.

Cynici zullen ongetwijfeld honen dat er een hemelsbreed verschil bestaat tussen dichter en politicus, tussen de wereld van de ene en de wereld van de andere. Ze hebben ongetwijfeld ge-

Dillen

lijk. Het belet niet dat het manend woord van de dichter een les inhoudt. Deze les, deze Vlaamse les vergeten de Vlaamse partijen welke nu in deze nieuwe Vlaamse Executieve samengaan.

De Vlaamse meerderheidspartijen spelen in de Belgische Regering de rol van laten en horen. Ziedaar hun eerste doodzonde.

De Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve kennen het tot hier en niet verder van de Belgische leiband.

De Vlaamse meerderheidspartijen leggen zich daar gedwee bij neer. Ziedaar hun tweede doodzonde. Wij mogen ons niet blijven tevreden stellen met te weinig bevoegdheden en met te weinig middelen voor deze Vlaamse Raad en deze Vlaamse Executieve. Wij moeten laten horen dat wij ons niet blijven neerleggen bij de ik-wil-wel-maar-ik-kanniet-belichaming van echte Vlaamse gezagsorganen. Wat jaren geleden als een begin kon gedacht worden, wat als een aanloop kon aanvaard worden, is op dit ogenblik niet alleen gestrand, het dreigt daarenboven nog opnieuw Belgisch unitaristisch afgeknaagd te worden.

De vier voorbije jaren zijn Vlaamse Raad noch Vlaamse Executieve erin geslaagd tot die bevoegdheidsverruiming te komen. De vier voorbije jaren zijn Vlaamse Raad noch Vlaamse Executieve erin geslaagd tot die uitbreiding van de financiële middelen te komen en vandaag beseffen we ten volle dat er andermaal vier jaar zullen voorbijgaan zonder te komen tot die gewenste, tot die noodzakelijke uitbreiding van bevoegdheden en middelen.

Zullen wij ons daar gewoon bij neerleggen? Zullen wij dat zonder meer over ons heen laten gaan? Zullen we dat klakkeloos aanvaarden omdat die verwenste Belgische Grondwet toch niet kan herzien worden?

Ik durf hier de vraag stellen, de wens uitdrukken om zeker toch aan het einde van dit debat samen, met zijn allen, meerderheid en oppositie, aan iedereen, de Belgische gezagsdragers maar

vooral gans Vlaanderen te laten weten dat wij de eis stellen dat Vlaamse Raad en Vlaamse Executieve meer bevoegdheden en middelen, meer macht moeten hebben.

Daarmee zijn we er nog niet, ik weet het wel. Dergelijke plechtige verklaring echter zou het prestige van Vlaamse Raad en Vlaamse Executieve verhogen. Ze zou tenminste tot uitdrukking brengen ons eendrachtig, gezamenlijk ongenoegen over de huidige stand van zaken en onze eendrachtige, gezamenlijke wil de Vlaamse autonomie, de Vlaamse zelfbeschikking, de Vlaamse zelfstandigheid, het Vlaamse zelfbestuur essentieel uit te breiden en te vergroten. Het zou een aansporing kunnen zijn voor heel Vlaanderen in het algemeen en voor de ganse Vlaamse Beweging in het bijzonder. Het is hoog tijd.

Zullen wij met z'n allen de moed vinden tot dergelijke verklaring, welke vanzelfsprekend even krachtig als plechtig moet zijn?

Zullen wij bijvoorbeeld met zijn allen de moed vinden om de eis te stellen dat door de Belgische Regering onverwijd, zonder dralen metterdaad tegemoetgekomen wordt aan het minimumeisenprogramma van de Staten-generaal van de Vlaamse Verenigingen?

Zullen wij met zijn allen hier de moed vinden om te wijzen, zoals overigens in de weken voor de regeringsvorming de ganse Vlaamse Beweging - van gematigd tot radikaal - het gedaan heeft, op de onaanvaardbaarheid voor Vlaanderen, op de onaanvaardbaarheid voor deze Vlaamse Raad, op de onaanvaardbaarheid voor de Vlaamse Executieve van de helaas toch opnieuw in zijn ambt bevestigde Minister van Binnenlandse Zaken?

Zullen wij bijvoorbeeld met zijn allen de moed vinden om de onmiddellijke afzetting te eisen van José Happart als burgemeester van Voeren?

Ik vind het erg dat wij nog steeds op het vlak van zelfbewust handelen in de leer moeten gaan bij de Walen. Zij aarzelen echter geen ogenblik de letter van de wet aan hun laarzen te lapen indien ze dat nodig achten. De uitsluiting van senator Van Overstrae-

ten is daar nog het recentste voorbeeld van.

De heer W. Luyten : Zeer juist !

De heer K. Dillen : Het is hoog tijd, indien het in het belang van Vlaanderen is, dat deze Vlaamse Raad ophoudt het gedwee verlengstuk, het tamme aanhangsel van de Belgische Regering te zijn.

Het is hoog tijd als Vlaamse Raad en als Vlaamse Executieve de nodige Vlaamse moed aan de dag te leggen en eisen te uiten welke inderdaad in het belang van Vlaanderen zijn.

De tijd van de beschaamde Vlaming moet tot het verleden behoren. Wij mogen geen genoegen nemen met een doekje voor het bloeden. Wij mogen geen genoegen nemen met een pleister op een houten been.

Men kan er wellicht van mening over verschillen hoeveel verder we op de weg van de Vlaamse zelfstandigheid moeten. Niemand kan ontkennen dat wij verder moeten. Hoever, is voor mij ten andere niet twijfelachtig. Op de drempel van de eenentwintigste eeuw moeten wij er eindelijk in slagen onszelf te verlossen van de communautaire problemen, van de nationaliteitsproblemen. Ja, erin slagen ons eens en voorgoed te verlossen van de Vlaamse Beweging. Deze Vlaamse Beweging heeft noodgedwongen al veel te lang geduurd. Deze Vlaamse Beweging heeft noodgedwongen al te veel tijd, energie, geld gekost, zoveel offers, leed en zelfs mensenlevens vergd.

Vlaanderens komende generaties moeten hun tijd en werkkraft kunnen besteden, net als de andere Europese volkeren en samen met die andere Europese volkeren, aan de grote problemen van de eenentwintigste eeuw. Daarom is het de hoogste tijd dat wij onszelf verlossen van die Vlaamse Beweging.

Maar ons ervan verlossen wil zeggen dat wij die Vlaamse Beweging zegevierend moeten voltooiën. Daartoe was het Belgische unitarisme niet in staat. Daartoe is het Belgische federalisme, noch het Belgische confederalisme in staat.

Dillen

Zij brengen alleen het institutionaliseren van de conflicten, niet hun oplossing. Voor Vlaanderen is de beste oplossing, de in de praktijk enig mogelijke gezonde oplossing, de weg naar de Vlaamse onafhankelijkheid. Vlaanderen heeft geen behoefte aan een Belgische staatsvorming. De ervaring heeft ons geleerd dat ze de onmogelijke kwadratuur van de cirkel wil brengen, dat ze water en vuur wil verzoenen. De ervaring heeft ons geleerd dat ze altijd opnieuw ook tot stand komt op de rug van Vlaanderen, dat een deel van zijn rechten steeds zwaar betaalt met de afstand van andere rechten, met nieuwe Vlaamse toegevingen, vernederingen en nederlagen ook. Daarom heeft Vlaanderen geen behoefte aan een Belgische staatsvorming doch wel aan een eigen Vlaamse staatsvorming.

De eigen volwaardige onafhankelijke Vlaamse staat moet de bekroning worden van meer dan anderhalve eeuw Vlaamse Beweging en Brussel moet daarin zijn plaats vinden en krijgen als hoofdstad van Vlaanderen en als hoofdstad van Europa.

Alle maatregelen genomen op de weg daarheen kunnen wij aanvaarden en bijtreden. Het immobilisme van vandaag echter, ja, de dreigende weg terug, met dat al berucht geworden „unionistisch federalisme” is uit den boze en moet door alle Vlamingen veroordeeld en afgewezen worden.

Ten slotte is er nog één woord dat ik wens uit te spreken, dat ik hier moet uitspreken. Het is het woord amnestie. Ik weet wel dat men zeggen zal dat Vlaamse Raad en Vlaamse Executieve ter zake onbevoegd zijn. Ik weet wel dat voor mij heel wat Kamerleden en Senatoren van deze Raad, in Kamer en Senaat, pleidooien voor amnestie hebben gehouden. Pleidooien zonder resultaat. Vruchteloze pleidooien. Buiten het Parlement zijn talloze malen dezelfde pleidooien gehouden, vaak ook door mensen die; tijdens de Tweede Wereldoorlog helemaal niet in het kamp van de collaboratie stonden doch in het andere kamp. Dat zij in de voorbije jaren de moed en vooral de edelmoedigheid

gevonden hebben om voor amnestie te pleiten, strekt hen tot hoge eer.

Zij hadden toch vaak tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar geleden in hoofde van hun eigen persoon, hun familie, hun vrienden, of hun medestanders. Het moet hun zeker heel wat gekost hebben aan zelfoverwinning om het amnestiepleidooi te houden.

Kunnen wij hier ook niet met zijn allen ditzelfde pleidooi houden en ook die amnestie-eis laten horen aan de Belgische Koning, de Belgische Regering, de Belgische Kamer en de Belgische Senaat, ongeacht onze politieke verschillen, ongeacht ons verleden, ontdaan van alle partisane hartstochten ?

Ik onderstreep nogmaals met alle klem dat amnestie geen goedkeuring, geen afkeuring van om het even wat betekent. Dat is werk voor de historicus, voor de beoordelaar van de geschiedenis.

Kunnen wij, als Vlamingen, met zijn allen als Vlaamse Raad, niet het voorbeeld geven met een verzoenende afsluiting van een tijd welke voor zoveel leed heeft veroorzaakt ?

Volgend jaar is het veertig jaar geleden dat Dokter Borms ter dood veroordeeld en als een lichamelijk wrak terechtgesteld, vermoord werd. Daarom doe ik een beroep op u alleen, meerderheid en oppositie van deze Vlaamse Raad, om volgend jaar uit te roepen niet tot het Bormsjaar allen, maar in een geest van verzoening, tot het Borms- en Wilmsjaar, zo Dokter Borms en Karel Wilms verenigd in de verzoening der Vlamingen : Karel Wilms het oorlogsslachtoffer, dokter Borms het repressieslachtoffer. Karel Wilms de jonge man, dokter Borms de oude krukkenvent. En er zijn uiteraard nog vele verschillen, maar beiden zijn verenigd door het hoogste offer. Zoals de Franse dichter, Robert Brasillach, ter dood veroordeeld en terechtgesteld, in zijn dodencel dichtte : beiden verenigd als „fraternels adversaires”. Zoals zij beiden verenigd worden bij en in Willem Elsschot die tijdens de oorlog een gedicht schreef voor Karel Wilms en na de oorlog een gedicht voor dokter Borms.

Zou dit onmogelijk zijn meer dan veertig jaar na de oorlog ?

Zou dergelijk gebaar van Vlaamse verzoening dan na zoveel jaar nog steeds uitgesloten blijven ?

Zou een dergelijke eindelijk grootmoedige menselijkheid na zoveel jaar begoocheling blijven, gevolgd door ontgoocheling ?

Ik hoop het niet en durf te pleiten voor mijn verzoek, ook op het gevaar **af met Heinrich Heine** te moten zeggen „Ein Narr wartet auf Antwort”.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, naar ik hoop zal de nieuwe Vlaamse Executieve concreet goed werk verrichten voor Vlaanderen op vele gebieden. Tot mijn spijt is zij te veel alleen maar het verlengstuk van de Belgische Regering, in haar bevoegdheden en middelen te beknot.

Ik vind in de Vlaamse Executieve niet de stoutmoedig en beslist naar de voltooiing van de Vlaamse onafhankelijkheid opstappende ploeg en daarom weiger ik haar mijn vertrouwen. **(Applaus bij de VU)**

De Voonitter : Van elke fractie is een vertegenwoordiger aan het woord geweest. Er zijn nog 36 sprekers ingeschreven en ik stel voor om de sprekerslijst af te sluiten.

Vermits tijdens de vergadering van het Bureau alle fractievoorzitters hebben toegezegd dat men een grote inspanning zal doen om morgenavond op een behoorlijk uur te eindigen, doe ik een oproep tot de sprekers die nu aan het woord komen om zo bondig mogelijk te zijn.

De heer Breyne heeft het woord.

De heer P. Breyne (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal mijn best doen om aan uw wens te voldoen en zal in mijn betoog het enkel, zij het eerder omstandig, hebben over het cultuurbeleid.

Dit hoofdstuk kan niet los gezien worden van het gehele Regeerakkoord, omdat de algemene krachtlijnen van het beleid ook van toepassing worden gebracht op de verschillende onderdelen van het beleid en dus ook op het

Breyne

cultuurbeleid. Ook zijn er vele raakvlakken met andere sectoren, zoals economie, onderwijs, tewerkstellingsbeleid, welzijn en andere. Er zijn verder heel wat raakvlakken met het nationale Regeerakkoord, meer bepaald wat de staats hervorming en wat het onderwijs betreft. Een ontleding van de voornemens van de Executieve-Geens II op het vlak van het cultuurbeleid moet derhalve in algemene termen, rekening houdend met deze achtergronden.

Het Regeerprogramma begint met de mooie volzin „De nieuwe Vlaamse Regering zal met grote kracht en dynamisme voortwerken aan de economische, sociale en culturele vernieuwing van Vlaanderen”.

Ik wil mij in deze uiteenzetting dus beperken tot de in het Regeerakkoord genoemde „culturele vernieuwing”. En „met grote kracht voortwerken aan culturele vernieuwing” is, voorwaar, in crisistijd geen gemakkelijke opgave.

Het is dan ook met meer dan louter gewone belangstelling dat wij het hoofdstuk „Cultuurbeleid” in het Regeerakkoord hebben gelezen.

Mijn aandacht ging in het bijzonder naar drie punten uit, die — meen ik — van primordiaal belang zijn voor de culturele sector en die alleszins, mede vanuit de ervaring opgedaan met het cultuurbeleid van de vorige Executieve, door de leden van mijn fractie als richtsnoer voor de beoordeling van het Cultuurbeleid ook in het verleden zijn vooropgesteld.

Ten eerste, de erkenning en het honoreren van de bijzondere opdracht en het belangrijk aandeel van de sociaal-culturele verenigingen, met inbegrip van de onmisbare rol van het vrijwilligerswerk ;

ten tweede, de tewerkstelling in de culturele sectoren ;

ten derde, de bijzondere aandacht voor de kansarmen en het beveiligen van de bestaande initiatieven werkend met kansarmen.

Wat het eerste punt betreft kan het

volgende gezegd worden. Ons uitgangspunt is genoegzaam bekend, namelijk culturele taken en opdrachten kunnen op een uitstekende wijze worden uitgevoerd door **privé-organisaties**. De culturele geschiedenis van het Vlaamse volk van de jongste eeuw is daar het beste bewijs van. Slechts wanneer duidelijk aanwijsbaar is dat het vrij initiatief in gebreke blijft moeten die taken worden opgenomen door de overheid zelf. Directe overheidsbemoeienissen in de culturele sector, leiden nogal dikwijls tot eng centraliseren, bureaucratie en politisering.

Het verheugt mij diezelfde bekommernissen verwoord te zien bij de krachtlijnen voor het cultuurbeleid dat de nieuwe Vlaamse Regering wil gaan voeren. Ik verwijs hier ondermeer naar de zinsnede : „Het eerbiedigen van de levensbeschouwelijke verscheidenheid, het erkennen van de volwaardige verantwoordelijkheid van de particuliere sector.”

Deze algemene principes vinden ook hun weerslag in de concrete beleids-opties van de nieuwe Vlaamse Executieve. De belangrijkste optie is daarbij uiteraard de verwijzing naar een evaluatie van het bibliotheekdecreet en de mogelijkheid die daarbij wordt opengehouden om ook de inspanningen van de vrije bibliotheken te honoreren.

Hierbij staat de CVP duidelijk de mening voor dat ten einde aan hun decretale verplichtingen te voldoen, ten aanzien van de gemeenten die geen gemeentelijke POB hebben opgericht, de mogelijkheid geboden moet worden te beschikken over een privaatrechtelijke POB welke erkend en gesubsidieerd wordt op basis van het decreet.

Ook op andere plaatsen is het Regeerakkoord op dit vlak zeer concreet, namelijk waar het akkoord zegt dat het bestaande decreet op het landelijk jeugdwerk volledig zal worden uitgevoerd, is dit voornemen bijna te mooi om waar te zijn. Ook inzake vormings- en ontwikkelingswerk voor volwassenen wordt toegezegd de decreten volledig en vooral tijdig uit te voeren. Het zou voor alle culturele organisaties een enorme opluchting zijn en

een heel belangrijke besparing indien deze woorden in daden zouden worden omgezet en indien in deze sectoren kon ingegaan worden op de groeiende personeelsbehoeften.

De volledige en tijdige uitvoering van de decreten, wil ik zien als het honoreren van de inspanningen en de rol van het vrij initiatief.

Ook wat betreft de aangekondigde evaluatie en onderzoek van de huidige toestand inzake culturele infrastructuur, moet men mijn inziens de eerste plaats uitgaan van de stimulerende rol van inzonderheid de culturele centra ten aanzien van het vrije sociaal-cultureel vormingswerk, eerder dan het in de plaats treden van het vrij initiatief.

De Vlaamse Executieve kondigt ook aan een decretale onderbouw te willen geven aan het lokaal jeugdwerk. Ik heb alleszins op dit stuk twee concrete vragen aan de nieuwe Gemeenschapsminister van Cultuur, namelijk over welke vormen van lokaal jeugdwerk gaat het hier en zullen alle vormen van lokaal jeugdwerk met inbegrip van de lokale afdelingen van landelijke jeugdverenigingen op eenzelfde decretale onderbouw kunnen rekenen ? Het is misschien nog te vroeg om daarop te antwoorden.

Ik wil nu al zeggen — maar in deze fase wil ik mij daartoe beperken — dat wij er zullen op toezien dat de vrije jeugdorganisaties in een dergelijke regeling op een gelijkwaardige wijze worden behandeld met de andere vormen van jeugdwerk.

Dat de bestaande decreten zouden worden geëvalueerd en dat daarbij vooral gedacht wordt aan het verminderen van de administratieve rompslomp, kan alleen maar worden toegejuicht.

„De evaluatie van de bestaande decreten” is trouwens een zinsnede die regelmatig terugkeert in de tekst van het Regeerakkoord. In principe zijn wij daar zeker niet afkerig van, het is goed dat bepaalde decreten na meer dan 10 jaar toepassing — ik denk daarbij aan het decreet op de gemeentelijke culturele raden, waar intussen de fusies van gemeenten overheen zijn gegaan

Breyne

— en die op bepaalde punten zeker aan aanpassing toe zijn, opnieuw geëvalueerd worden. De CVP-fractie zal zijn volle medewerking verlenen aan deze evaluatie, meer in het bijzonder wat betreft de spanning tussen het bekomen en het optimaal beoogd effect, de onderlinge samenhang en de wijziging van de te gedetailleerde voorschriften in functie van een grotere soepelheid van het beleid en verantwoordelijkheid van verenigingen en instellingen binnen het algemeen kader van objectief gestelde criteria voor erkenning en subsidiëring.

Dit onderzoek dient ten volle ook de gebeurlijke overdracht van bepaalde overheidsbevoegdheden naar de gedecentraliseerde besturen te begripen.

Bij de opsomming van de decreten die zullen worden geëvalueerd mis ik evenwel het decreet op de amateuristische kunstbeoefening. Dit lijkt mij geen detail te zijn.

In overleg met de sector werd onlangs een ontwerp tot wijziging van dit decreet uitgewerkt. Wij dringen er van onze kant op aan dat deze belangrijke sector, waarin duizenden jongeren en ouderen een zinvolle en vaak zeer hoogstaande vrijetijdsbesteding vinden, zeer spoedig op een volwaardige decretale regeling zou kunnen steunen en dat bovendien een aangepaste procedure zou worden uitgewerkt opdat deze amateuristische kunstbeoefening, rekening houdend met zijn eigen kenmerken, op een volwaardige wijze zou worden gehoord bij het bepalen van het beleid. Zonder een volwaardige bevordering van de amateuristische kunstbeoefening zal de filharmonie voor lege zalen blijven spelen.

Dat brengt mij meteen bij het tweede aandachtspunt waarop dit Regeerakkoord moet worden beoordeeld, namelijk de beveiliging van de tewerkstelling in de culturele sector. In die zin kunnen wij alleen maar toejuichen dat de Vlaamse Regering ernaar zal streven de tewerkstelling in de culturele sector te verhogen en dat zij daarbij de mogelijkheid zal onderzoeken om de kredieten voor de opslorplings-

programma's aan te wenden voor duurzame en statutaire tewerkstelling.

Meer dan in andere — eerder vage — passages uit het Regeerakkoord „over nieuwe projecten en nieuwe behoeften” allerlei, willen wij hopen dat de Vlaamse Executieve nieuwe kansen geeft aan het cultuurbeleid door met name een aantal vastgeroeste opvattingen over zinvolle arbeid grondig te herzien. Waarom immers wordt werken in de culturele sector nog vaak niet als volwaardige arbeid gezien? Toch beantwoordt dit aan de noden van een samenleving, die een spirituele dimensie in het bestaan heeft ontdekt.

In Vlaanderen bewijzen talloze jonge mensen, in BTK- en DAC-ploegen met een enthousiasme en innoverende verbeelding dat zij perfect kunnen beantwoorden aan deze behoeften van onze samenleving, indien zij daartoe maar de mogelijkheid krijgen. Mogelijk wordt dit één van de positieve aspecten van de economische crisis.

Het derde criterium waaraan wij het cultuurbeleid van de Executieve zullen toetsen, is de aandacht voor de kansarmen. En het spijt mij, te moeten zeggen dat ik op dit stuk heel wat minder gerust het beleid van de nieuwe Executieve tegemoet zie, ten minste wanneer ik de beleidsverklaring nalees.

In de afgelopen vier jaren heb ik bij herhaling de toenmalige Gemeenschapsminister van Cultuur geïnterpelleerd over de onverantwoorde wijze waarop de mogelijkheden voor de jeugdhuizen werkend met kansarme jongeren worden afgebouwd. Door de maatregelen van de vorige Cultuurminister, verloren deze jeugdhuizen hun tweede beroepskracht, terwijl alle jeugdhuizen — ook diegenen die een werking kenden in de beste financiële voorwaarden — hun werkings-toelage met ruim 1/3 verhoogd zagen.

Over de jeugdhuizen werkend met kansarme jongeren, lezen wij echter geen woord in de — anders toch wel zeer gedetailleerde — beleidsverklaring.

Evenmin mogen wij uit de beleidsverklaring het inzicht vernemen van de Executieve in verband met vormingsinitiatieven voor werkende en werkloze jongeren. Gedurende de vier voorbije jaren werden in de opeenvolgende begrotingen van Cultuur telkens de kredieten voor deze initiatieven onderschat. Over deze initiatieven lezen wij geen woord in de Regeringsverklaring, wel „dat nieuwe initiatieven voor kansarmen zullen mogelijk gemaakt worden”. Zal dit dan gebeuren ten koste van de bestaande initiatieven?

Wij betreuren dit des te meer, omdat precies ook deze initiatieven een belangrijke rol kunnen spelen in de uitbouw van de deeltijdse vorming, zoals voorzien in de wet op de verlengde leerplicht. Overigens dient voor deze vormingsorganisaties, die reeds een erkenning hebben gekregen, een billijke subsidieregeling te worden uitgewerkt. De meeste onder hen verkeeren thans financieel in de grootste onzekerheid.

Overigens kan in algemene zin gesteld worden dat de idee en de vormgeving van de permanente vorming nu in deze beleidsverklaring minder duidelijk merkbaar zijn dan in het beleid van de vorige Executieve. Nogal eenzijdig worden vorming en opleiding gezien in een economische context. Het gebrek aan samenhang tussen scholing, beroepsopleiding en vormingswerk wordt wel onderkend, er wordt wel gepleit voor meer samenwerking en coördinatie op het vlak van de middelen en de infrastructuur, maar het voorliggend Regeerakkoord mist wel het inzicht of het voornemen om werk te maken van een samenhangende vormgeving en structurering van de permanente vorming.

Ten slotte wil ik nog twee bedenkingen formuleren ten aanzien van de spreiding van de financiële lasten over de verschillende openbare besturen.

In verband met de evaluatie van het bibliotheekdecreet, zou ik de bijzondere aandacht willen vragen van de Executieve voor de noodzakelijke **opheffing** van het zogenaamd crisisbesluit van 1982, althans voor wat de beperking tot 85 procent betreft van de weddetoelagen. Deze vermindering van de Gemeenschapstoelagen,

Breyne

is — als zij al de bedoeling had een afremmen van de uitgaven voor de uitvoering van het bibliotheekdecreet te zijn — niet anders dan een verleggen van het probleem van de Vlaamse Gemeenschap naar de gemeenten.

Een tweede bedenking geldt het aangekondigde decreet op het lokale jeugdwerk, waarbij wordt gezegd dat „rekening zal worden gehouden met de steun van de lokale en regionale besturen”. Ik meen dat het uitwerken van een dergelijke regeling alleszins niet zonder enig overleg met de gedecentraliseerde en lokale besturen kan gebeuren en bovendien waarschuw ik voor nog maar eens het opleggen van bijkomende verplichte uitgaven voor deze besturen.

Ziedaar in het kort onze verwachtingen en vragen bij het geplande cultuurbeleid van de nieuwe Executieve. Wij zullen dit beleid, dat wij in crisistijd van zo mogelijk nog meer belang achten dan in tijden van economische welvaart, van dichtbij blijven volgen.

Ten slotte als toemaatje nog één — misschien venijnige — vraag. Ik lees in het Regeerakkoord, niet zonder enige verbazing: „Een decretale regeling zal worden uitgewerkt in verband met de erkenning, subsidiëring en werking van de musea waarbij deze meer autonoom worden inzake verwerven en vervreemden van patrimonium”.

Onze verbazing geldt niet het uitwerken van een decreet in verband met erkenning, subsidiëring en werking van de musea. Wel geldt onze verbazing de grotere autonomie van de musea in verband met aankoop.

Is het dan de bedoeling onze musea de kans te geven elkaar te beconcurreren en de prijzen de hoogte in te jagen? Onze verbazing geldt nog meer de autonomie in verband met het vervreemden van patrimonium. Zo namelijk het vervreemden van kunstwerken al een eigenaardige opdracht is voor musea, was ik zo naïef te veronderstellen dat de problemen in verband met ons kunstpatrimonium voorlopig en jammer genoeg nog altijd liggen op het vlak van het beveiligen van kunstwerken en het beletten

van de uitvoer ervan naar het buitenland, eerder dan problemen van beperking van mogelijkheden van bevreemding. Ik kijk alleszins met belangstelling uit naar de verklaringen van de Executieve. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : De heer De Batselier heeft het woord.

De heer N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, reeds heerst er bij heel wat waarnemers een groot scepticisme ten opzichte van de Vlaamse Executieve en ook van de Vlaamse Raad.

Het feit dat het regeerprogramma van de Vlaamse Executieve op sociaal-economisch vlak duidelijk de directe inmenging onderging van de nationale onderhandelaars, heeft bij velen, die het goed menen met de nieuwe Vlaamse instellingen, grote vraagtekens doen rijzen.

Het feit dat er een gelijklopende meerderheid is zowel in de nationale Regering als in de Gemeenschapsregering lijkt mij hiervoor niet de enige verklaring. Een parallelle meerderheid schept immers ook duidelijkheid. Een parallelle meerderheidssituatie laat niet meer toe dat een partij op nationaal of op regionaal vlak verstoppertje speelt. Dit zou pas de geloofwaardigheid van de regionale of nationale politici volledig op de heling plaatsen.

Jammer is dus te moeten vaststellen dat deze zogenaamde Geens-II-Executieve slechts een lauw en blauw afkooksel is van Martens VI.

De redenen zijn hiervoor drieërlei.

1. De regionale bevoegdheden komen in het nationale Regeerakkoord sterk aan bod om ze steeds meer vanuit een nationale invalshoek te benaderen.

Ik citeer enkele voorbeelden :

- het industrieel beleid, met name vernieuwing en herstructurering van het produktie-apparaat ;
- het Fonds voor Industriële Vernieuwing ;
- het beleid van ondernemingen in moeilijkheden ;
- de innovatie ;

- de economische expansie ;
- de kleine en middelgrote ondernemingen waarvoor het participatiefonds nogmaals werd benadrukt ;
- de tewerkstelling, met name opsloringsprogramma's plus één plan voor KMO's blijven bevestigd onder voogdij van de nationale Regering ;
- zelfs het hernationaliseren van de buitenlandse initiatieven. Hieromtrent zou ik aan uw collega, de Gemeenschapsminister van Externe Betrekkingen, willen vragen welke bevoegdheden hij nog heeft. De nationale betutteling is dus groter dan ooit.

2. In het eigen Vlaamse Regeerprogramma legt men zich neer bij het feit dat de steun van de economische expansiewetgeving wordt omgezet in fiscale stimuli, wat de reinste negatie is van een federale selectieve economische politiek en louter inhaakt op de liberale economische ideologische visie dat enkel een grootschalige uniforme integratie der markten alle heil brengt.

Hetzelfde geldt voor het bevorderen van het wetenschappelijk onderzoek langs het Fonds voor Industriële Vernieuwing, terwijl er ook geen concrete voornemens met betrekking tot de nationale sectoren in het Vlaamse Regeerprogramma staan.

3. Er is geen enkele concrete verwijzing naar het positief aanwenden van de parallelle meerderheden nationaal — regionaal voor een betere werking van de staatshervorming.

Ik denk hierbij dan nog louter aan elementen die binnen de huidige wetgeving van 8 en 9 augustus kunnen gerealiseerd worden :

- iedereen weet dat de middelen van de Gewesten vandaag al te beperkt zijn om echt een regionaal beleid te kunnen voeren, ook voor het uitvoeren van de bevoegdheden die heden reeds aan de Gewesten behoren, of zouden moeten behoren, zo onder meer inzake het economisch-industrieel beleid, het toegepast wetenschappelijk onderzoek, de opsloringsprogramma's, het rationeel energiegebruik, enzovoort ;
- er zijn ook geen betere afspraken inzake bevoegdheid van het toegepast

De Batselier

wetenschappelijk onderzoek of inzake opsloringsprogramma's, of nationale sectoren.

Deze concrete elementen had men bij de onderhandelingen met parallelle meerderheden moeten afsluiten tussen het nationale en het regionale niveau. Dit had in beide Regeerakkoorden moeten staan.

Geens II heeft in de onderhandelingsronden voor de regeerakkoorden reeds duidelijk verloren van Martens VI.

Wat dan bij de uitvoering? Wat met de punten die niet in de Regeerakkoorden staan? Hier zal de persoonlijkke sterkte van de betrokken Gemeenschapsminister spelen.

Al heb ik op dat vlak vertrouwen in de heer Geens als Minister, verantwoordelijk voor economie en tewerkstelling, toch geeft dit Regeerakkoord uw eigen sterkte niet weer. De vraag is dus of dit Vlaams Regeerakkoord niet reeds de neerslag is van de waarde van uw regeringsleden? Of is het omgekeerd, kwam die waarde van sommigen zo laag te liggen omdat er toch geen middelen of bevoegdheden meer overbleven?

De ene hypothese is al niet beter dan de andere.

Ik hoop dan ook dat u, mijnheer de Minister, spoedig in het Overlegcomité de door mij hier vermelde punten wilt aankaarten, opdat middelen en bevoegdheden correcter zouden worden overgedragen naar de Gewesten en de Gemeenschappen.

Op basis van de Regeerakkoorden moet ik echter het grootste wantrouwen koesteren en vrees ik dat mijn hoop beperkt blijft tot een rode schim binnen een rooms-blauw idyllisch landschap.

Ik kom zo tot enkele inhoudelijke kernpunten van het Vlaams Regeerprogramma op economisch vlak.

Het industrieel beleid waaraan in deze verklaring uitermate weinig aandacht is besteed, stoelt volledig op de private sector. Het „beleid” wordt be-

perkt tot een impulsbeleid of, anders gezegd, de middelen worden ter beschikking van de private sector gesteld zonder dat de overheid op een of andere manier aanspraak kan maken op recuperatie met een beperkte vergoeding voor het immobiliseren van bepaalde financiële middelen. Helemaal uitgesloten wordt zelfs het eigen economisch initiatiefrecht van de Vlaamse overheid.

Ook het wetenschappelijk onderzoek wordt gesubsidieerd zonder dat contractueel bepaald wordt dat, bij het overschrijden van een bepaalde rendementsdrempel, de overheid ook moet kunnen genieten van een vergoeding van het ingezette kapitaal. En als men morgen het wetenschappelijk onderzoek ook deels fiscaal gaat stimuleren zoals in het nationaal Regeerakkoord vermeld staat, wordt het helemaal stuurloos voor de Vlaamse Executieve.

Mijnheer de Minister, venture capital en innovatiekapitaal zijn begrippen die ook in het Vlaamse economische bestel niet meer weg te denken zijn. De heer Geens zal zich hiervan zeker bewust zijn, daar hij ter gelegenheid van verschillende manifestaties, waar deze begrippen verder werden uitgediept, als gastspreker is opgetreden.

Het zal de Voorzitter van de Vlaamse Regering bij die gelegenheid ook wel opgevallen zijn dat de rode draad doorheen het inovatiekapitaal deze was met betrekking tot het gebrek aan middelen.

Het komt mij dan ook voor dat het niet aangewezen is dat de overheid zich beperkt tot het louter scheppen van een technologische infrastructuur waarbinnen de privé-ondernemingen kunnen werken. De kleine ondernemers en de individuele vinders hebben veeleer een probleem wat betreft het vinden van echt risicodragend kapitaal of participaties.

Gelet op de beperktheid van de middelen van de GIMV in verhouding tot het risico verbonden aan bijvoorbeeld seed money, vraag ik mij af of de overheid niet actiever zou moeten optreden inzake het ter beschikking stellen van risicodragend kapitaal aan KMO's.

Voordelige terugkoopformules zijn dan nog steeds mogelijk.

De vraag is of men hier niet te veel bevoegdheid uit handen heeft gegeven, bij voorbeeld aan het Participatiefonds, waardoor een groot deel van deze dossiers zijn overgedragen.

Nu echter geeft men door een combinatie van het nationale Regeerakkoord met dit Vlaams Regeerprogramma grotendeels alle hefboomen van een autonoom en actief Vlaams industrieel beleid uit de handen.

De noodzaak om als Gemeenschap het beleid op een democratische wijze naar welomschreven doelstellingen te sturen, wordt nu volledig over boord gegooid.

Daarom wordt alle heil verwacht van de privé-sector, daarom is er geen plaats voor een gepland beleid op basis van de behoeften van de bevolking, daarom wordt geen rol voorbehouden aan het openbaar economisch initiatief, daarom geen uitgestippeld investeringsbeleid op basis van welbepaalde prioriteiten — bij voorbeeld energiezuinigheid, bij voorbeeld arbeidsintensiteit, bij voorbeeld milieuvriendelijk — daarom ook geen concreet reserch-beleid, geen concrete klemtonen in dit economisch hoofdstuk.

Vaagheid wordt dus troef inzake economisch beleid in dit Regeerakkoord en ik vrees dat deze vaagheid wel eens willekeurig zou kunnen inhouden. In welke richting zal men bij voorbeeld de rol van de GOM's concreet herzien? Wordt het voorstel van decreet van de heer Beysen realiteit? Graag zouden wij van de Voorzitter van de Executieve vernemen wat de concrete optie is in dat verband.

Jammer is daarom ook, dat men zo maar aankondigt dat de DIRV-actie wordt voortgezet.

Niemand zal ontkennen dat de Executieve hier op psychologisch vlak een aantal drempels heeft neergehaald en positief werk heeft geleverd.

Toch was hier zeker een grondige en nauwgezette wetenschappelijke evaluatie van de DIRV-actie op haar plaats geweest.

De Batselier

Maar zelfs een verwijzing naar of een opdracht voor de Stichting Technologie Vlaanderen kan er in het Vlaams Regeerprogramma niet af.

Waarom geen sectoriële analyse doen naar de groei of het verlies van arbeidsplaatsen in full-time equivalenten ?

Waarom geen onderzoek naar de soort en de aard van de investeringen, die dank zij uw actie gebeurd zijn ?

Waarom geen woord over de maatschappelijke aspecten van een snelle introductie van nieuwe technologieën, daar waar deze opdrachten bezig zijn binnen de Stichting Technologie Vlaanderen. Hierover zijn met de heer Maystadt discussies aan gang op het wetenschappelijk niveau.

Waarom geen woord over reconversie ? Waarom geen woord over welke behoeften, met welke produktie-eenheid en welk produktenbeleid en aan welke prioriteiten men zou tegemoet komen ? Nergens vindt men bij het industrieel beleid de relatie produktieapparaat-produktiestructuur, behoeftenstructuur en ecologie. Een milieuvriendelijk ke produktie lijkt in dit Regeerakkoord geen prioriteit te zijn.

Een ander element gaat over de nationale sectoren.

Hoe moeten wij hier het stilzwijgen over de toekomst van de Kempense Steenkoolmijnen interpreteren ? Wil men zich nu echt verschuilen achter het feit dat dit heden, strikt genomen, nog een nationale materie is ?

Is dat niet de verantwoordelijkheid voor zich uitduwen, of zelfs ontwijken ? U heeft reeds onderhandeld met de nationale Regering. Is het dan niet noodzakelijk dat u weet in welke richting u daar gaat pleiten ? Hebben wij daar als Vlaamse Raad geen controle-recht ?

18.000 mijnwerkers en nog veel meer indirecte jobs zijn bedreigd door het eenzijdig nucleair nationale energie-beleid enerzijds en door de wet van maart 1984, anderzijds.

Maar zelfs de wet van maart 1984 ver-

meldt de betrokkenheid van de Vlaamse Executieve, waarom worden in het Regeerprogramma dan geen concrete opties genomen ?

Trouwens, hoe gaat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid hiervoor vanaf 1987 opnemen ? 1987 behoort toch ook nog tot de Regeerperiode van de Vlaamse Executieve ?

Nu de prijs van de olie zo spectaculair is gedaald, meen ik dat dit ook gevolgen zal hebben voor de situatie van de KS. Zo zou 1986 het jaar kunnen zijn waarin u als Vlaamse Executieve echt uw verantwoordelijkheid duidelijk moet nemen.

Als SP wensen wij hier opnieuw te zeggen dat wij de regionalisering van de nationale sectoren blijven aankleven opdat het toekennen van allerlei gekke, peperdure en economisch zinloze compensaties in dit land zouden ophouden. Maar dit kan slechts als de nodige financiële middelen worden overgeheveld.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, is ook de huidige Executieve nog vragende partij inzake regionalisering van de nationale sectoren, gelijklopend met een parallelle overheveling van de middelen ?

Ten aanzien van de probleemregio's inzake tewerkstelling lees ik in de verklaring : „De regio's met een hoog tewerkstellingstekort zullen op een bijzondere wijze ondersteund worden”.

Op deze bijzondere wijze wordt later onder de hoofding terugvorderbare steun nader ingegaan.

Ik citeer : „Door een verder en zelfs hogere groei van de investeringen moet de werkgelegenheid verder verbeterd worden, vooral in de regio's die een groot tewerkstellingstekort kennen. De Vlaamse Regering zal deze investeringen verder ondersteunen in de mate dat zij een wezenlijke bijdrage leveren tot de creatie en het behoud van bijkomende arbeidsplaatsen of noodzakelijk zijn voor het behoud van een belangrijk economisch en sociaal potentieel.

De Vlaamse Regering zal daarbij deze overheidssteun zoveel mogelijk beperken en/of recupereren via nomina-

le of gedeeltelijke terugbetaling en door de ondernemingen aan te moedigen optimaal gebruik te maken van vervangende steunmaatregelen”.

Mijnheer de Minister, in deze budget-tair moeilijke periode waarin u voor de toepassing van de expansiewetgeving over minder middelen kunt beschikken, zijn wij het ermee eens dat u een beroep doet op renteloze voorschotten. Het systeem is niet zó duur en kan selectief worden toegepast. Prefereert u echter niet als Voorzitter van de Vlaamse Executieve en verantwoordelijke voor economie en de werkgelegenheid dat eerder dit systeem in voege blijft, dan dat u naar fiscale stimuli moet gaan ? Moet u dan niet aan de nationale Regering zeggen dat u ze daar niet helemaal volgt ? Het systeem van de renteloze voorschotten geniet in vele economische theorieën de voorkeur. Zo is dat het geval bij de Schotten met hun „regional economic policy”. Daarin wordt gestreefd naar selectieve middelen. Mocht u opteren voor fiscale stimuli dan zou u echter dit belangrijk beleidsinstrument weggooien.

Een ander voordeel van deze methode is dat de steun controleerbaar en doorzichtig blijft en terugvorderbaar. Er kunnen ook welomschreven doelstellingen worden in opgenomen. Ik vraag echter om die doelstellingen uit te breiden. Niet alleen is de tewerkstelling belangrijk alsook het in stand houden van het economisch-sociaal potentieel — hoewel ik blij ben dat dit er is in opgenomen — maar ook is de energiezuinigheid bij bepaalde investeringen van primordiaal belang.

In het Regeerakkoord wordt in dit verband nog gezegd : „De GIMV gaat over de nodige middelen kunnen beschikken voor het voeren van een participatiebeleid”. Ik zou daar geen vraag over hebben gesteld, mocht niet in de Vlaamse Executieve een partner zitten waarover ik vraagtekens heb of hij achter dergelijk standpunt staat.

Betekent dit dat men aan de GIMV alleen maar middelen gaat geven in functie van het participatiebeleid dat voor de toekomst nog nuttig wordt geacht door de huidige meerderheid ? Wanneer men zou menen dat het participatiebeleid minder nuttig is kan

De Batselier

dit dan impliceren dat er geen bijkomende middelen naar de GIMV gaan? Daarover zou ik graag bijkomende uitleg bekomen.

Een ander element — en zulks vind ik bijzonder jammer — houdt verband met het feit dat ik in het Vlaams Regeerprogramma nergens iets heb teruggevonden inzake het waarborgen van de concurrentiepositie van de GIMV ten opzichte van allerlei investen. Deze investen beschikken over een enorme financieringscapaciteit waar de Vlaamse Regering niet de minste kijk op heeft. De nationale Regering thans heeft besloten deze droog te leggen.

Bij de start van de vorige Regering kenden wij amper één invest terwyl bij het einde van de legislatuur men er een tiental had.

Bij dergelijke gebeurlijk nieuwe invasie van investen vraag ik mij af of wij daaraan niets kunnen doen ten opzichte van de nationale Regering. Is het niet mogelijk dat wij ten opzichte van „Vlaamse” toekomstige nieuwe investen telkens zouden stellen dat deze onder de koepelvoogdij moeten komen van onze eigen investeringsmaatschappij?

Minister G. Geens : Mijnheer De Batselier, mag ik u even onderbreken?

Uw partijgenoot de heer Claes, die hier jammer genoeg niet aanwezig is, heeft enkele dagen geleden nog gezegd dat hij liever een invest-strategie heeft dan een Geens-strategie. Hij heeft zich toen duidelijk voorstander verklaard van „investeren”. Dat is toch niet helemaal compatibel met wat u komt te zeggen.

De heer N. De Batselier : De interpretatie van de heer Claes lijkt door velen uit haar verband te worden gerukt.

Trouwens, in mijn betoog, volgend op de uiteenzetting van de heer Claes, heb ik onze positie inzake de investen duidelijk bepaald. Ik heb dat namens de partij gedaan. Wij hebben gezegd dat er een afbouw moet zijn van de investen.

Op dat ogenblik was ook de heer

Schiltz in de vergadering aanwezig en hij heeft toen nog bevestigd wanneer ik heb gezegd dat juist deze investen gedurende de voorbije twee jaar onze investeringsmarkt stuk hebben gemaakt, ook naar de Belgische holdings toe. Dit is mede één van de oorzaken waarom onze Belgische holdings in feite in onze markt niet meer hebben geïnvesteerd. Daarom mogen wij deze fout niet meer maken. Bijgevolg heeft de heer Claes datgene wat u zegt niet bedoeld wanneer hij het had over het feit van de investen. Onze positie is op dat vlak duidelijk. Wij zijn dus gekant tegen het oprichten van nieuwe investen en betreuren de uitbouw van de voorbije jaren van deze investen.

Minister G. Geens : Ik dacht dat de heer Claes op het vlak van de investen een solorit had gereden. U hebt dit thans bevestigd.

De heer N. De Batselier : Inzake het sociaal overleg zou ik u kort het volgende willen zeggen. Het lijkt mij erg positief dat u regelmatig dit sociaal overleg een bepaalde rol toebedeelt, maar elke keer is het louter en alleen een verwijzen. De vraag kan worden gesteld of de SERV bij voorbeeld ook inzake leefmilieu en inzake vernieuwde produktiestructuren op basis van nieuwe behoeften, inzake recyclage, inzake reconversie en planning concrete opdrachten zal krijgen. Een algemene verwijzing naar de SERV wordt erin vermeld, maar behalve in de sector onderwijs en vorming is deze opdracht **verre** van concreet. Ook hier heeft men blijkbaar de kool met de geit willen sparen en is vaagheid troef.

Mijnheer de Voorzitter, om te besluiten wens ik te stellen dat het hoofdstuk economie in het Vlaamse Regeerprogramma van een ongehoorde vaagheid getuigt.

Het gebrek aan middelen en aan bevoegdheid kan enkel worden gecompenseerd door dynamisme, bekwaamheid, kordaatheid en creativiteit. Wij vrezen echter dat Geens II een vaag, braaf, blauw en lauw atkooksel wordt van Geens I.

Wij zullen dus scherp toekijken want wij vrezen dat Geens II inzake federa-

le draagkracht, ten opzichte van Geens I, aan dynamisme, bekwaamheid, creativiteit en strijdvaardigheid heeft ingeboet.

Aan u, mijnheer Geens, en ook aan uw ploeg om ons de komende jaren het omgekeerde te bewijzen. (**Applaus bij de oppositie**)

De Voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, als nieuwkomer is het zeker niet mijn bedoeling mijn voorgestelde korte spreektijd te overschrijden. In mijn uiteenzetting in verband met het mediabeleid wil ik enkel speciaal de aandacht vragen voor onze eigen jonge zeer dynamische beeldindustrie.

1981 - 1985 betekende het begin van ingrijpende vernieuwingen in de mediasector. Het is verheugend vast te stellen dat tijdens de volgende beleidsperiode van de Vlaamse Executieve op de ingeslagen weg verder zal gegaan worden.

De beleidsverklaring van de Vlaamse Regering liegt er niet om. Er zal een commerciële televisiezender in de ether komen. Het kapitaal hiervoor moet in hoofdzaak komen van kranten en weekbladen en alleen de commerciële zender mag handelsreclame uitzenden.

Wij onderschrijven dan ook de intentie om de schrijvende pers haar waarde als informatieverstrekker in pluriformiteit te laten behouden en haar de mogelijkheid te bieden zich aan te passen aan de razendsnelle technologische evolutie in onze mediamidens. Dit zal haar toelaten een plaats te verwerven in de audio-visuele sector.

Hierbij mag echter één zaak niet over het hoofd gezien worden en dat is dat nu reeds door jonge dynamische Vlaamse bedrijven reeds belangrijke activiteiten ontplooid worden op het louter audio-visuele vlak. Dit is gebeurd met een zwaar investeringsrisico van de initiatiefnemers die zich nu reeds met succes bewegen in de sectoren film, TV-productie, technische film en TV-facilitaire bedrijven,

Volgens de heer N. De Batselier (SP), Ondervoorzitter van de Raad, doet de directe invloed van de nationale onderhandelaars op het sociaal-economisch luik van het Regeerprogramma van de Executieve heel wat vraagtekens rijzen

nieuwsgaring voor de nationale en buitenlandse omroepen tot en met de exploitatie van een Europees satelliet-TV-station.

Zo is er bijvoorbeeld reeds een Vlaams bedrijf dat sinds mei 1985 een satelliet-TV-kanaal op de Europese satelliet EC SF1 van de Belgische RTT inhuurt. Via dit satelliet-TV-kanaal verzorgt ze een Europees Engelstalige omroep die informatieve programma's afkomstig uit alle werelddelen uitzendt. Gaarne vermeld ik hier dat deze omroep geen publiciteitsdrager is.

Het is duidelijk dat onze Vlaamse beeldbedrijven op de modernste en meest uitdagende markten thuis zijn. Ik wil dan ook pleiten opdat de meerderheidsparticipatie van de Vlaamse dag- en weekbladpers geen negatie zou inhouden van de huidige reeds ontplooiende activiteiten van de Vlaamse beeldindustrie.

Het zou niet logisch zijn een bestaand monopolie te doorbreken om een

nieuw feitelijk monopolie te creëren. We mogen hier zeker het gevaar niet lopen een kosteloze mogelijkheid te verspelen, de Vlaamse beeldindustrie te stimuleren en terzelfdertijd de meerderheidsparticipanten uit de perswereld misschien te behoeden voor overinvestering.

De heer J. Van Elewyck : Omdat er geen misverstand zou ontstaan : is u van oordeel dat de huidige exploitant van SF1 behoort tot de Vlaamse beeldindustrie ?

De heer J. Devolder : Er zijn heel wat Vlaamse **beeldbedrijven** die hun medewerking verlenen aan deze exploitant.

De heer J. Van Elewyck : Ik was van mening dat alleen maar buitenlandse programma's mochten worden overgenomen — wat trouwens correct wordt gedaan — die dan rechtstreeks worden doorgezonden. Ik heb nog geen enkele Vlaamse beeldindustrie, of wat dan ook, weten medewerken aan bijvoorbeeld het nieuws uit Am-

man, of Good Morning America. U wel ?

De heer J. Devolder : Jawel, er is een Brugs bedrijf dat daaraan specifiek medewerking verleent en trouwens geregeld wordt gecontacteerd door internationale televisieketens om opnames te maken en programma's te realiseren.

De heer J. Van Elewyck : Ook door EC SF1.

De heer J. Devolder : Jazeker.

De heer J. Van Elewyck : En beschouwt u EC SF1 zelf als een deel van de Vlaamse beeldindustrie ?

De heer J. Devolder : Neen. Ik heb het specifiek over onze eigen beeldindustrie.

De heer J. Van Elewyck : Gelukkig. Anders had u meteen kunnen zeggen dat de United States Information Service behoort tot de Vlaamse beeldindustrie.

Minister G. Geens : Niet overdrijven. Vlaanderen is groter dan Brussel alleen.

De heer J. Van Elewyck : Gelukkig maar, anders zouden wij Leuven missen.

De heer J. Devolder : De Vlaamse beeldindustriebedrijven moeten dan ook de mogelijkheid krijgen om in tweede orde in te schrijven op het maatschappelijk kapitaal van een nog op te richten maatschappij.

De culturele eigenheid in de programmering en de stimulansen voor onze eigen beeldindustrie, dienen dan ook in het kabeldecreet en zijn uitvoeringsbesluiten niet alleen extra aandacht te krijgen, de nodige waarborgen ter zake dienen in de uitvoeringsbesluiten ingeschreven te worden. **(Applaus bij de PVV en de CVP)**

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil dit Regeerakkoord en de erbij horende Regeringsverklaring benaderen met een positieve ingesteldheid. Ik hoop dat de constructieve dialoog die tijdens

De Beul

de vorige legislatuur in deze Vlaamse Raad mogelijk was, kan worden verdergezet.

Allereerst verontschuldig ik mij ervoor als mijn toespraak wat rommelig zou blijken. Ik heb immers geen geschreven tekst voorbereid omdat ik vind dat wij in deze Raad niet als corresponderende leden moeten optreden. Dan zouden wij allemaal onze teksten kunnen insturen en uitwisselen. Het is mijn bedoeling te kunnen overgaan tot een of andere vorm van debat.

Namens mijn fractie zal ik vragen stellen en bedenkingen en opmerkingen maken over wat in het Regeerakkoord en de Regeringsverklaring staat inzake binnenlandse aangelegenheden, met inbegrip van de Brusselse situatie en de Vlaamse administratie. In een tweede gedeelte zal ik handelen over het cultuurbeleid stricto sensu.

Ik heb onmiddellijk een aantal vragen bij wat op bladzijde 3 van het Regeerakkoord staat inzake het bestuursapparaat. De Executieve zegt ter zake dat een aantal dingen zullen worden verbeterd. Om te beginnen wil men een zo groot mogelijke decentralisatie en deconcentratie.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, wij hebben daar uiteraard geen bezwaar tegen op voorwaarde dat u hiermee niet inspeelt op het soort decentralisatie dat de nationale Minister van Binnenlandse Zaken, de heer Nothomb, bedoelt, namelijk een vorm van provinciaal federalisme. Daarvoor waarschuw ik u. Als u die weg gaat bewandelen bent u mee de oorzaak van het uithollen van de bevoegdheden van de Vlaamse Executieve.

Verder spreekt u over goed beheer, efficiënte en moderne werking, administratieve vereenvoudiging en ook van een optimale dienstverlening aan de bevolking.

Dat is broodnodig. De periode van het in zijn kinderschoenen staan van de Vlaamse Administratie is nu wel voorbij.

Nog steeds bereiken ons echter tal van

klachten, vooral van particulieren, over de werking van de Vlaamse Administratie. Een aantal brieven van particulieren en, wat meer is, van lokale besturen zouden niet worden beantwoord en zelfs geen melding van ontvangst krijgen. Bovendien zou de uitbetaling van wedden en subsidies nog steeds een enorme vertraging oplopen. Het opmaken van de uitvoeringsbesluiten zou dubbel zolang duren dan vroeger in de nationale Administratie het geval was. Men komt er zelfs niet toe voor bepaalde decreten uitvoeringsbesluiten op te stellen omdat daarvoor het gekwalificeerd personeel ontbreekt. Ik verwijs hier onder meer naar het decreet tot bescherming van het roerend cultureel patrimonium. Daarvoor zijn na twee jaar nog steeds geen uitvoeringsbesluiten in het Staatsblad verschenen. De reden is blijkbaar dat men niet over het geëigende en gekwalificeerde personeel beschikt.

De slogan „wat wij zelf doen, doen wij beter” – collega Maes heeft het deze middag reeds gezegd – blijkt dus voor de Vlaamse Administratie niet geldig te zijn.

Verder stelt u in uw Regeringsverklaring dat er zal worden gestreefd naar een „geobjectiveerd personeelsbeleid”. Daarnet hebt u in een onderbreking gezegd dat dit de depolitisering is. U zegt ook dat u een oplossing zal zoeken voor de in precair verband tewerkgestelde personeelsleden. Dit laatste juichen wij toe. Het is onbehoorlijk dat in de Vlaamse Administratie op ongeveer 4.000 mensen er 800 contractuelen aanwezig zijn. Dat is niet zoals het hoort en dat verstoort uiteraard het opgestelde kader en de personeelsformatie. Wij steunen dus uw geobjectiveerd personeelsbeleid en uw streven naar depolitisering.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, wanneer u deze doelstellingen wilt waarmaken moet ik u toch doen opmerken dat het uw taak is ervoor te zorgen dat binnen de Vlaamse Administratie het Cultuurpact wordt geëerbiedigd waar dat moet. Ik vestig er uw aandacht op dat het Cultuurpact een wet is van openbare orde net zoals de taalwetgeving en dat die moet worden nageleefd. Ter zake verwijs ik u naar

het arrest Berckx waarin daarover zinnige zaken staan. De heer Waltniel weet dat evengoed als ik.

Ook de heer Dewaal moet dit goed onthouden. Bovendien verwijs ik ter zake ook naar de vaste rechtsspraak, die is ook belangrijk en men vergeet dat soms, van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie. U moet daarmee dus rekening houden. U moet ook toegeven dat u met een moeilijk probleem zit.

Voor een goed begrip van zaken zal ik u even de diensten die onder het Cultuurpact vallen in herinnering brengen. Het gaat over de diensten Kunst en Toerisme, Sport en Openluchtcreatie, Algemeen Bestuur, Bestuur voor Gemeenschappelijke Dienstverstrekking, Bestuur van het Socio-cultureel Werk met uitzondering evenwel van het welzijnswerk. Daar zitten wij met het probleem of het Pact al dan niet zal worden uitgebreid naar het welzijnswerk. Dat is niet gebeurd en het is blijkbaar ook niet uw bedoeling. Als laatste dienst is er dan nog het Bestuur voor Monumenten en Landschappen.

Minister G. Geens : U leest het toch niet voor uit het Staatsblad.

De heer A. De Beul : Neen, ik lees niet uit het Staatsblad. Ik vermeld deze diensten omdat men bij de structurering van de Vlaamse Administratie tal van culturele diensten in gemengde besturen heeft ondergebracht. Dit bemoeilijkt natuurlijk de toepassing van het Cultuurpact. Indien u de culturele diensten die onder de toepassing van het Cultuurpact vallen zuiver op zichzelf had gestructureerd dan was het voor iedereen evident waar het Cultuurpact van toepassing was.

Door precies de vermenging te maken, hebt u voor uzelf en voor de Executieve de moeilijkheidsgraad verhoogd.

Minister G. Geens : Mijnheer De Beul, dat neem ik niet. De herstructurering van de Administratie werd door de negen Ministers van de vorige Executieve bestendig opgevolgd. Men heeft ze altijd in een werkgroep behandeld, waar steeds eenparige akkoorden werden bereikt die door de Executieve

Geens

ook eenparig werden goedgekeurd.

De heer A. De Beul : Niettegenstaande de Executieve dat schema van de Administratie heeft goedgekeurd, blijft het zó dat de vermenging van de ambtenaren van de culturele diensten met die van de andere diensten een bijzondere moeilijkheid oplevert. Ik beschuldig hier niemand, ik zeg alleen dat dit een moeilijkheidsgraad is die u moet overwinnen.

De heer J. Van Elewyck : De lijst die u zopas heeft voorgelezen is niet limitatief. Ik zou niet graag hebben dat achteraf iemand verklaart dat iets niet op uw lijst stond.

De heer A. De Beul : Die is inderdaad niet limitatief, daar geef ik u gelijk in.

Minister G. Geens : De lijst van de heer De Beul is alleen maar uit een dagblad geknipt en is bijgevolg geen wet.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, wij vragen dat u het Cultuurpact zou toepassen en wij denken dat het daartoe nodig is dat u een ontwerp van decreet zou maken tot toepassing van het Cultuurpact in de Vlaamse Administratie, vooraleer u overgaat tot het indienen van een ontwerp van decreet, teneinde de toestand van de contractuelen te regelen, namelijk op een of andere wijze hun definitieve opname in de Administratie mogelijk te maken. Nu is het zó dat de contractuelen – en daarvoor zijn wij niet verantwoordelijk en zeker niet onze gewezen Gemeenschapsminister – grosso modo, om niet te zeggen 90 à 95 procent tot een bepaalde kleur behoren. U zit daar dus met een enorm probleem, een nog grotere moeilijkheidsgraad, want indien u het Cultuurpact wil toepassen conform het arrest Berckx en conform de rechtsspraak van de Cultuurpactcommissie, staat u daar voor een bijna onoverkomelijk probleem. Wij willen het dan nog niet eens hebben over de rechtstrekking van de scheve situatie aan de top. Daarvoor is in de afgelopen vier jaar weinig gebeurd. Er is wel iets in het vooruitzicht gesteld, dat weten wij ook, maar ook daar zit het probleem moeilijk. Wij hopen dat het

u zal lukken dat allemaal recht te trekken, conform het Cultuurpact. Wij zijn ten zeerste benieuwd.

Wat wij betreuren is dat bij de bevoegdheidsverdeling het openbaar ambt en het gehele personeelsbeleid alleen maar resorteert onder de bevoegdheid van de Voorzitter van de Executieve.

De heer J. Van Elewyck : Dat is niet nieuw.

De heer A. De Beul : Het is inderdaad niet nieuw, maar wij blijven dat betreuren. In onze visie moet de Administratie het spiegelbeeld zijn van wat er politiek leeft, in plaats van een knechtschare onder de hegemonie van één bepaalde partij, laat staan onder de plak van één bepaalde Minister.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, meer wensen wij daar op het ogenblik niet over te zeggen. Wij hopen maar dat de Vlaamse Administratie voor ons geen masochistische beoending zal blijven.

Ik kom tot een tweede punt in verband met de binnenlandse aangelegenheden, namelijk wat in uw Regeerakkoord staat over Brussel. Ik geef toe dat u daarover vanmorgen tijdens uw verklaring iets meer heeft gezegd, maar niettemin is het zó dat u in het Regeerakkoord slechts een dertiental lijntjes aan Brussel heeft gewijd met vrij algemene intentieverklaringen waar men alle kanten mee uitkan en waarbij men zijn fantasie de vrije loop kan laten. Mijn vraag is of die fantasie in de toekomst ook werkelijkheid zal worden.

Ter zake, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, bevreedt het ons toch dat wij in deze passus over Brussel niet terugvinden wat in de Regeeringsverklaring van 1982 stond, namelijk – en wij vinden dat zeer belangrijk – dat aan de NCC, aan de Cultuurcommissie te Brussel, de nodige middelen zouden worden ter beschikking gesteld om efficiënt te kunnen werken. Wij begrijpen dan ook dat men op het spoedcongres van de Brusselse Vlamingen ongerust was over deze tekst en daar allerlei vragen werden over gesteld.

Per slot van rekening, het enige wat hier duidelijk in staat, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, is dat u bouwprojecten zal uitvoeren in Brussel, dit wil zeggen bouwprojecten voor de Vlaamse Administratie en voor de zetel van de Executieve. Welnu, dat is een gezonde Vlaamse reactie, wij leven allemaal met een baksteen in ons maag, maar het is toch de vraag of in Brussel, waar zoveel kantoorruimte teveel aanwezig is, nog specifiek moet worden gebouwd.

Minister G. Geens : Momenteel is er kantoorruimte te weinig.

De heer A. De Beul : Dat is dan een misvatting, een verouderde opvatting van mijnentwege. Ik had namelijk de indruk dat men, wat sommige torens in Brussel betreft, toch nog op zoek was naar mensen die daar willen in komen.

Minister G. Geens : Zelfs het vertrek van de Walen heeft geen bijkomende ruimte geschapen.

De heer A. De Beul : In ieder geval, wanneer u er aan denkt te bouwen en nieuwe huisvestingsruimte te verwerven voor de Vlaamse Executieve en de Administratie, dan zou u toch vast mogen denken aan de situatie van deze Vlaamse Raad waarvan de Administratie enorme moeilijkheden heeft en over te weinig kantoorruimte beschikt. U kunt dat vragen aan onze Voorzitter die dat onmiddellijk zal kunnen getuigen, want het eerste probleem waarmee hij na zijn aanstelling geconfronteerd werd, was het gebrek aan kantoorruimte.

Wij vragen u bijgevolg dat u een ernstige inspanning zou doen om voor de nodige kantoorruimte en de nodige vergaderruimte voor de Vlaamse Raad, te zorgen en dat u te dien einde bij uw vriend, Wilfried Martens, zou aandringen opdat wij bij voorbeeld het gebouw in de neutrale zone, dat thans vrij is, voor de Vlaamse Raad zouden kunnen verwerven. **(Negatief gebaar van Voorzitter Geens)**

U meent dat dit uw bevoegdheid niet is. Concreet is het zó dat dezelfde partijen de meerderheid vormen in de nationale Regering en in de Vlaamse Raad. Ik neem aan dat er een mini-

De Beul

mum aan verstandhouding tussen de leden van de nationale Regering en van de Executieve is, allen zijn zij trouwens op hun beurt lid van Kamer of Senaat. Bijgevolg bent u goed geplaatst om bij de Eerste Minister aan te dringen om tot een oplossing te komen.

Minister G. Geens : Het is geen probleem van de Uitvoerende Macht.

De Voorzitter : Mijns inziens behoort deze aangelegenheid tot de bevoegdheid van de Vlaamse Raad zelf. Zij dient, in de schoot van het Bureau, te worden besproken. Het is het Bureau dat ter zake een oplossing zal moeten uitwerken.

De heer J. Van Elewyck : Ter zake wens ik dat wij van geen enkele Executieve afhankelijk zouden worden. De Wetgevende Macht moet dit probleem zelf oplossen, los van welke Uitvoerende Macht ook.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, collega's, theoretisch en juridisch kan ik u bijtreden ; de praktijk is echter dat wij dit gebouw voor een symbolische frank zouden moeten kunnen verwerven. In die context geldt vanzelfsprekend wat ik zoëven heb gesteld.

De Voorzitter : Mijnheer De Beul, ik neem aan dat het u bekend is dat mijn voorganger ter zake reeds heel wat initiatieven heeft genomen. Het is onze plicht daarmee door te gaan en ze tot een goed einde te brengen.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, ik ben ervan overtuigd dat u volkomen in de voetsporen van uw voorganger zal treden. Hij heeft echter in de loop van de voorbije jaren tevergeefs bij de nationale Regering gepleit om te bekomen wat wij wensen. Ik meen dan ook dat mijn verzoeken om hulp ter zake niet overbodig zijn.

Thans kom ik in dit eerste luik tot de lokale en regionale besturen.

Inzake de lokale en regionale besturen dient te worden gesteld dat het desbetreffende hoofdstuk vrij bondig is. Bovendien zijn een aantal punten voorzien die, mijn inziens, vrij fanta-

sierijk zijn.

Ik richt mij hier in het bijzonder tot de nieuwe Minister voor Binnenlandse Aangelegenheden, een man die, op gemeentelijk vlak, toch twintig jaren ervaring als burgemeester heeft en zich in de Senaat steeds voor de binnenlandse aangelegenheden heeft geïnteresseerd.

Ter zake wens ik een aantal pertinente vragen te stellen.

De desbetreffende tekst bevat enkele positieve punten die men wil uitvoeren, onder meer de decretale regeling van de verdeling van het Gemeentefonds. Men spreekt in dezelfde zin voor het Provinciefonds, meer bepaald dat de verdeling ervan bij wijze van decreet zal worden vastgelegd.

Persoonlijk vind ik dit geen gelukkige oplossing. Ik weet wel dat in juni reeds ter zake een ontwerp van decreet werd ingediend. Mijn inziens betekent een dergelijk decreet het „betonnen” van de verdelingscriteria. Dit is geen goede manier van besturen. Men moet ter zake de mogelijkheid tot aanpassing en versoepeling open laten.

Ik wijs erop dat, op nationaal niveau, men er nooit aan gedacht heeft de verdelingscriteria van deze fondsen bij wet vast te leggen. Zulks belet immers ieder soepel inspelen op zich steeds wijzigende situaties. Bijgevolg hoop ik dat deze aangelegenheid zal worden herdacht.

Bovendien staat in die korte tekst dat — ik weet niet of daar enige onachtzaamheid mee gepaard is gegaan — men het administratief toezicht zal vereenvoudigen. Net voor het zomerreces hebben wij een decreet goedgekeurd om dat administratief toezicht te vereenvoudigen. Dat decreet is op zijn beurt in het nationaal Parlement voorafgegaan door een vereenvoudiging van de administratieve procedures.

Ik neem toch aan dat u dat werk niet opnieuw zal doen. Er is niets zo onzorgzaam voor de lokale besturen dan kort na elkaar twee keer het administratief toezicht vereenvoudigd te zien.

U weet waar het om gaat : administra-

tieve technieken van goedkeuring, machtiging, vernietiging en schorsing, gebonden aan bepaalde termijnen en andere voorwaarden.

Ik neem dus aan dat in een onbewaakt ogenblik deze nieuwe vereenvoudiging van het administratief toezicht in deze tekst is geslopen.

Hoewel ik reeds zeer lang de binnenlandse aangelegenheden volg staat in dit akkoord iets wat voor mij tamelijk Chinees klinkt : „Er moet een nationale kaderwet tot stand komen, die de algemene gemeentelijke aangelegenheden regelt. In aanvulling hiervan zal een decreet worden voorbereid voor de specifieke, gemeentelijke aangelegenheden, ...”

Bedoelt men dat een soort nieuwe gemeentewet zal worden goedgekeurd en dat daarnaast een aanvullende Vlaamse gemeentewet zal worden gemaakt ? Mij komt deze tekst bevreemdend voor. Ik zal graag iedere uitleg ter zake van de Executieve met spanning aanhoren.

Wat staat er nog in die korte tekst ? Men zal het Investeringsfonds zo optimaal mogelijk laten functioneren. Alle materies, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap in subsidies aan de lokale besturen voorziet, worden in het Fonds opgenomen. Daar gaan wij perfect mee akkoord.

Wat wij minder aangewezen vinden is dat de datum van de inwerkingtreding van dit Fonds wordt verdaagd. Het Fonds had al lang moeten werken. Het decreet werd maanden, zo niet een half jaar geleden reeds in het Staatsblad gepubliceerd.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, — en ik richt mij in het bijzonder ook tot Gemeenschapsminister Pede — waarom zijn wij niet voor de verdaaging ? Omdat zulks opnieuw aanleiding zal geven tot politieke — laten we zeggen vriendjespolitieke — toebedeling van de subsidies.

Eén van de winstpunten van het Investeringsfonds is juist dat men vermijdt dat zulke praktijken kunnen worden toegepast. Ik beschuldig niemand in het bijzonder, maar iedereen weet dat dit gebeurt.

De Beul

Als men de toepassing van het fonds verdaagt zal de 1,6 miljard frank die beschikbaar is verder volgens het politieke systeem worden toebedeeld, en dat vinden wij niet zo prettig. Bovendien vinden wij dat het bedrag van 1,6 miljard veel te weinig is en dat men alle mogelijke middelen moet aanwenden om het bedrag op te drijven.

Eén van de winstpunten van het Investeringsfonds is juist dat men vermijdt dat zulke praktijken kunnen worden toegepast. Ik beschuldig niemand in het bijzonder, maar iedereen weet dat dit gebeurt.

Als men de toepassing van het fonds verdaagt zal de 1,6 miljard die beschikbaar is verder volgens het politieke systeem worden toebedeeld en dat vinden wij niet zo prettig. Bovendien vinden wij dat het bedrag van 1,6 miljard frank veel te weinig is en dat men alle mogelijke middelen moet aanwenden om het bedrag op te drijven.

Ik kom terug op een eventueel contact met uw collega's van de nationale Regering want wij leven nu eenmaal in een vrij aberrant land. Vlak voor het zomerreces leurdde als het ware de Minister van Openbare Werken met 7,5 miljard overschotten op het wegfonds want de grote wegenwerken waren gedaan. Hij wilde deze miljarden ter beschikking stellen van de gemeentebesturen voor wegenwerken, fietspaden, enzomeer. Normaal moeten wij aan Vlaamse zijde daarvan op zijn minst 4 miljard kunnen recupereren. Kan het dan niet dat u bij uw collega's uit de nationale Regering aandringt opdat deze 4 miljard frank worden overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap en gestort in uw Investeringsfonds. Dan zou ineens over 5,6 miljard frank beschikken.

Bovendien moet het gedaan zijn met de praktijken op nationaal niveau waarbij het Gemeentefonds wordt omzeild. Zo is Minister Nothomb er op verschillende momenten tijdens de afgelopen legislatuur in geslaagd geld te voorschijn te toveren en dit aan de gemeenten toe te bedelen, niet via het Gemeentefonds maar parallel hiermede, onder meer via sanerings-

leningen maar ook via een soort risto-no's op belastinggeld. Hierdoor heeft hij zich in een positie gebracht van feitelijke patron van de gemeenten.

U weet misschien dat de gemeentebesturen niet zo hoog opliepen met de voorganger van Gemeenschapsminister Pede, de heer Galle, niet omwille van zijn persoonlijkheid of omwille van gebrek aan initiatief of beleidsverantwoordelijkheid, maar omdat hij geen geld had en omdat Minister Nothomb duidelijk liet blijken dat hij wel geld had en dat hij de grote chef van de gemeenten wenste te zijn, onder meer door zijn saneringsleningen waardoor hij de gemeenten verplichtte bij hem op het matje te komen en aan zijn voorwaarden te voldoen. Nothomb permitteerde zich ook de luxe kwistig geld rond te delen als compensatie voor het belastinggeld dat men in thesaurie had bijgehouden, en dit zonder zich te storen aan de verdeel-sleutels van het Gemeentefonds.

Ik hoop dat de Executieve zich sterk zal afzetten tegen deze praktijken en dat, wanneer dergelijke fondsen opduiken, ze alles in het werk zal stellen om ze te claimen, hetzij om ze te voegen bij het Gemeentefonds, hetzij om ze te verkrijgen voor het Investeringsfonds. Dit is de normale houding van een Vlaamse Executieve die wenst dat de Vlamingen worden gerespecteerd.

Wat betreft binnenlandse zaken wil ik ten slotte nog zeggen dat wij — ik richt mij uitdrukkelijk tot Gemeenschapsminister Pede vooral met de bedoeling hem er daarna te kunnen aan herinneren — op generleiwijze mogen inspelen op de verderfelijke invloeden en praktijken van Minister Nothomb die via tal van wetswijzigingen eigenlijk de geest van de staatsvorming van 1980 tracht terug te schroeven, ik zeg meer, tracht te verkrachten ten nadele precies van de Vlaamse Executieve. Wij willen niet dat dit nog zou gebeuren en wij hopen dat u precies de man zult zijn, mijnheer de Gemeenschapsminister, die zich daartegen zal verzetten.

Zo kom ik tot het luik over het cultureel beleid. Daarover zijn hier reeds tal van zaken gezegd. Ik zal trachten niet in herhaling te vallen, Wat mij in

dit hoofdstuk over het cultuurbeleid treft is dat ongeveer één derde van de tekst werd gewijd aan het mediabeleid. Men had blijkbaar de bedoeling daarover zeer duidelijk te zijn. Alhoewel na de tekst te hebben gelezen, die duidelijkheid voor mij niet erg blij kt. Over de andere zaken is men meestal vrij kort. Er staan ook enkele dingen in die wij mede kunnen onderschrijven bijvoorbeeld inzake de financiering waarvoor men middelen zoekt via mecenaat, sponsering en taxshelter. Daarin vinden wij geen graten. Alleen stellen wij bij sommige technieken de technische vraag of ze wel te realiseren zijn. Ik denk hier meer speciaal aan de taxshelter die niet zo gemakkelijk toe te passen is met de geringe bevoegdheden die ons wettelijk zijn toegemeten.

Maar, dan zien wij bij de financiële mogelijkheden voor het cultuurbeleid iets fungeren waarover ik reeds aan collega Verhaegen een vraag heb gesteld, met name wat het volgende in hoofde van de Executieve precies inhoudt : „In het bijzonder zullen de mogelijkheden van de invoering van het betalend publiek domein met opbrengst voor de Vlaamse Gemeenschap onderzocht worden” — het is wel voorzichtig geformuleerd — „ter financiering van de ondersteuning, aanmoediging en verspreiding van de cultuur.”

Mijnheer de Gemeenschapsminister van Cultuur, wat houdt dat fameuze betalend publiek domein in ? Is dit wat men er in het verleden veelal onder verstond en wat een tijd opgang heeft gemaakt, namelijk het afromen door bepaalde technieken van de auteursrechten. Gaat het misschien veel verder ? Is dat het invoeren van leesgeld in de openbare bibliotheken ? Gaat dat nog verder en is dat het heffen van bijkomende taksen op film-, opera- of toneelvoorstellingen ? Gaat dat nog iets verder en is dat het heffen van ingangsrechten bij openbare domeinen waar de toegang nu gratis is ? Graag had ik ter zake enige verduidelijking gekregen. Geef toe, de man in de straat — en ook ik — verstaat niet precies wat „het betalend publiek domein” betekent. Ik hoop dat uit uw antwoord zal blijken dat, in tegenstelling met wat blijkbaar in deze coalitie

De Beul

niet alleen op nationaal vlak maar ook op het vlak van de Vlaamse Gemeenschap is afgesproken, men niet naar nieuwe lasten gaat voor onze medeburgers.

De heer 0. Van Ooteghem : Dat is dan het betalend publiek.

De heer A. De Beul : Dat is dan inderdaad het betalend publiek. Dat zou er kunnen inzitten.

Ik wil echter de Minister onmiddellijk geruststellen. Wij staan daar niet zo negatief tegenover als u zou denken, ten minste wanneer u, bij het invoeren van dergelijke maatregelen, erover zou waken dat het bestaande Mattheïseffect zou worden geneutraliseerd. Dat wil zeggen dat het publiek slechts meer betaalt wanneer het daarvoor de draagkracht heeft.

De heer J. Van Elewyck : De andere komen met een kaart van behoefte.

De heer A. De Beul : Hoe u dat technisch gaat oplossen, weet ik niet. Ik realiseer mij dat het zeer moeilijk is. Ik herhaal dus dat wij dit voorstel kunnen aanvaarden als men een techniek aanwendt die het Mattheïus-effect neutraliseert.

In het hoofdstuk over de cultuur staan tal van andere behartenswaardige zaken die wij later bij de bespreking van de cultuurbegroting nader zullen bekijken. Toch zijn er dingen waarover ik nu al iets wil zeggen, omdat ik het niet kan nalaten, met name betreffende het museumbeleid. In uw Regeerakkoord lezen wij „een decretale regeling zal worden uitgewerkt in verband met de erkenning, subsidiëring en werking van de musea waarbij deze meer autonoom worden inzake verwerven en vervreemden van patrimonium”. Het is de eerste keer dat wij zoiets in een regeerakkoord tegenkomen. Vooral „het vervreemden van patrimonium” verontrust mij. Als u daarmee het ruilverkeer bedoelt tussen musea om de eigen collectie te stofferen, dan kan ik daarin komen, maar als u hiermee de musea wil verplichten delen uit de eigen collectie te verkopen om de onderhouds- en werkingskosten te betalen, dan is dit het

einde van alles. Ik hoop dat ik het hier totaal mis voorheb.

Ik wil ook iets zeggen over de monumentenzorg. In dit verband lees ik in uw verklaring : „De wetgevingen inzake de monumenten- en landschapszorg zullen worden aangepast om de zorg voor ons erfgoed in het globale beleid op een verantwoorde wijze te integreren. De instandhouding van wat waardevol is zal hierbij centraal staan”. Dit zegt perfect niets. Maar ik ga uit van de stelling dat een tekst iets moet zeggen. Wanneer men hem neerschrijft, dan moet hij iets betekenen. Ik heb van één ding schrik, namelijk dat deze tekst de declassering zou inluiden. In de milieus van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en haar provinciale equivalenten hoort men deze geruchten. Ik zou niet willen dat ze waar zijn. Bovendien dring ik er nogmaals op aan dat het tweede luik van de monumentenzorg met name het decreet op het roerend cultureel patrimonium, eindelijk zou worden uitgevoerd. Uw voorganger, mijnheer de Minister, was hiermee begonnen. Ik hoop dat u de man zult worden die de uitvoeringsbesluiten publiceert. Bovendien dring ik erop aan dat het derde luik van de monumentenzorg, namelijk de landschappen niet onder het stof zou blijven liggen. Er werden ter zake tal van teksten en in verschillende toonaarden gemaakt, zowel door leden van deze Raad als door de Vlaamse Executieve. Ik hoop dat u, eindelijk ter zake een decretaal initiatief zult nemen.

In het Regeerakkoord wordt ook wat gezegd over de grote gezelschappen voor muziek en podiumkunst. Hier rijst de grote vraag naar het lot van de Opera voor Vlaanderen. Hebt u daar meer zicht op dan uw voorganger, de heer Poma ? Wat gaat u ter zake doen ?

Dan volgt nog een vraag betreffende het openbare bibliotheekwerk. Ook hieromtrent is het akkoord vrij summier en ik vrees dat de tekst dingen bedoelt die wij niet wensen. Voor alle veiligheid citeer ik u de tekst : „Er zal een evaluatie gemaakt worden van het bibliotheekdecreet en de uitvoeringsbesluiten met het oog op de zoveel mogelijke uitbouw van de biblio-

theekstructuren zowel kwantitatief als op het vlak van de regionale spreiding ten einde een optimale leetuurvoorziening te waarborgen”.

Ik citeer verder het Regeerakkoord : “In het licht van voornoemde evaluatie en van de huidige stand van uitvoering van het decreet en van de reële situatie inzake de erkenning en ontwikkeling van de privaatrechtelijke bibliotheken zal de Vlaamse Raad uitgenodigd worden eventueel het bibliotheekdecreet aan te passen.”

„De Vlaamse Regering zal tevens onderzoeken of de organisaties van leetuurbegeleiding beter kunnen ondersteund worden.” Deze laatste intentie achten ook wij zeer belangrijk.

De voorgaande paragraaf, met name betreffende het wijzigen van het bibliotheekdecreet, achten wij zeer gevaarlijk. Er zijn reeds twee uitvoeringsbesluiten verschenen waarbij het bibliotheekdecreet werd teruggeschroefd. Wij vrezen dat een herziening van het bibliotheekdecreet alles op losse schroeven zou kunnen zetten. Hiervoor waarschuwen wij u ten zeerste, vooral u als liberaal en als vrijzinnige, mijnheer de Minister.

Het bibliotheekdecreet is uiteindelijk om twee grote redenen tot stand gekomen. De eerste reden was de wil tot ontzuiling gedeeld door alle fracties en de tweede, voldoende financiële middelen ter beschikking stellen opdat het openbaar bibliotheekwerk eindelijk volwassen zou worden en zich zou kunnen meten met wat ter zake bestaat in Groot-Brittannië, in Nederland en in de Scandinavische landen. Ik zou niet graag zien dat men precies de inhoud van dit decreet zou terugschroeven. Ik ben wel akkoord — en ik geef toe dat de uitvoering tot hiertoe moeilijk is geweest — dat men niet tot het uiterste moet gaan en dat voorzichtigheid geboden is, maar ik waarschuw tegen pogingen die tot achteruitgang of afbraak zouden kunnen leiden. Hiertegen zullen wij ons met alle mogelijke middelen verzetten.

De Voorzitter : Mijnheer De Beul, er is geen tijdsbeperving, maar mag ik u vragen een poging te ondernemen om af te ronden. U spreekt bijna veertig minuten.

De heer A. de Beul : Mijnheer de Voorzitter, ik zal mijn uiteenzetting inkorten en de ontleding van het cultuurbeleid tot nog één punt beperken, met name het mediabeleid, omdat dit punt een belangrijke plaats inneemt in het Regeerakkoord. Het wordt door de meerderheid en ook door ons uiteraard als zeer belangrijk geacht.

Wat het mediabeleid betreft, heeft collega Verhaegen deze namiddag vanop deze tribune gezegd dat het voor zijn partij vier punten omvat. De heer Verhaegen wenst dat de BRT een grotere dotatie zou ontvangen, dat de BRT zijn integriteit en eigenheid zou behouden. Wij willen de uitspraak van collega Verhaegen volmondig steunen. Inderdaad, de dotatie van de BRT is te gering en zou met zes, zeven tot achthonderd miljoen frank moeten verhogen. Mijnheer Verhaegen, wij willen uw gedachtengang onmiddellijk volgen wanneer u zegt dat de BRT zijn integriteit behoudt. Ik meen hieruit te mogen verstaan dat de bestaande TV-netten van de BRT behouden blijven, wat eveneens het behoud van het tweede net impliceert. Dit is echter in tegenstelling met wat in bepaalde kranten werd geschreven. Ik vraag aan de Gemeenschapsminister van Cultuur of hij de mening van collega Verhaegen deelt.

Iedereen van ons, en in het bijzonder de leden van de Executieve, weten dat, wanneer u de dotatie van de BRT wil verhogen, u de nationale Regering zal moeten overhalen een groter deel van het kijk- en luistergeld te ristonneren, om niet te zeggen de totaliteit. Een concrete vraag naar de Executieve toe, is of u in dit opzet zal slagen. Ik geef u eerlijk gezegd weinig kans. Indien u er toch zou in slagen, hoeveel procent van het kijk- en luistergeld bent u bereid aan de BRT te geven ?

Ter zake wil ik u even verwijzen naar de situatie die vóór de Tweede Wereldoorlog bestond inzake het NIR. Het NIR ontving toen negentig procent van het luistergeld. Deze mooie referenties zijn blijkbaar nu niet meer haalbaar. Wij pleiten echter voor een redelijk bedrag. Graag zou ik van de Executieve vernemen wat voor haar een redelijk percentage betekent. Met vage gegevens zijn we overigens niets.

Collega Verhaegen heeft gezegd dat er een afzonderlijke onafhankelijke zender komt. Dat is een beslissing die u als meerderheid neemt. Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, wij zijn daartegen niet gekant op voorwaarde dat hij alles zelf bekostigt en op geen enkele wijze beroep doet noch op centen van de Gemeenschap noch op de handelspubliciteit. Wij zullen trouwens technisch niet kunnen beletten dat die er komt.

Minister G. Geens : Wanneer die zender geen beroep kan doen op overheidsgelden noch op gelden afkomstig van publiciteit dan moet die leven van de hemelse dauw !

De heer A. De Beul : Ik dacht dat de commercie ter zake zo lonend was. Wanneer ik de plannen van bepaalde multinationals hieromtrent verneem, dan gaan die blijkbaar heel ver. Sommige denken inderdaad het zonder onze handelspubliciteit te kunnen runnen.

Collega Verhaegen heeft ook gezegd dat er een gemeenschappelijke infrastructuur moet zijn. Volgens mij is dit gevaarlijk want dit wil zeggen dat de infrastructuur van de BRT zal worden gebruikt voor de onafhankelijke TV-zender die u in het leven gaat roepen.

De heer G. Verhaegen : Ik heb gezegd dat er een gemeenschappelijke infrastructuur moet komen maar niet gesproken over de modaliteiten. Het is nogal evident dat dergelijk belangrijke investeringen niet nutteloos mogen worden versnipperd, aldus de eigen mogelijkheden verminderend en misschien vijftig procent van de investeringen — die nu om en bij zeven miljard belopen — nutteloos improductief te laten. Wij moeten dus naar formules zoeken waarbij de rechten én van de officiële én van de vrije zender gevrijwaard blijven, zodat men tot een oveeenstemming komt over het gemeenschappelijk gebruik van de infrastructuur.

De heer A. De Beul : Ik ben het daarover met u eens in zoverre die onafhankelijke TV-zender ervoor betaalt maar niet wanneer de Vlaamse Executieve de infrastructuur van de BRT gratis ter beschikking stelt als een bijkomende vorm van subsidiëring en ook

op voorwaarde dat daarbij de netten van de BRT niet in het gedrang komen, zelfs niet het mogelijke derde culturele net dat wij, zo hoop ik althans, ooit samen met Nederland zullen uitbouwen.

De heer Verhaegen heeft eveneens gezegd dat die vrije, onafhankelijke TV-zender moet bestaan uit een meerderheid van de dag- en weekbladpers. Ik ga onze bedenkingen hierbij niet herhalen. Wij vinden dat niet erg grondwettelijk omdat er bij de dag- en weekbladpers een aantal strekkingen niet vertegenwoordigd zijn. Bovendien roept men daar een supplementair monopolie in het leven. Onze bekommernis is dat onze culturele identiteit op het vlak van het mediabeleid zo goed mogelijk zou worden beveiligd tegenover het buitenland en onze vrees is dat een commerciële zender daartoe niet het geëigende instrument is. Vandaar onze idee om de beschikbare middelen, met name dotatie of handelspubliciteit, niet te versnipperen doch te gebruiken om onze Gemeenschapsomroep zo goed mogelijk uit te bouwen. Is er daarnaast kans dat een commerciële zender operationeel zou zijn, dan moeten wij die mogelijkheid niet onbenut laten. Nochtans wensen wij geenszins de omroep van onze Gemeenschap in een preciaire situatie te plaatsen.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en vooral ook Mijnheer de Gemeenschapsminister van Cultuur, de mediatekst van het Regeerakkoord is lang maar niet erg duidelijk. Aan de ene kant wordt gezegd dat het bestaande decreet onverkort wordt gehandhaafd en aan de andere kant dat er nieuwe decretale bepalingen komen. Wij vragen ons af wat daar van waar is. In de pers zijn daarover tal van controversen geweest, waarbij stellingen van uw partij tegengesproken werden door verklaringen van leden van de andere regeringspartij, vanuit ACW-middens en zo meer. Wij zouden graag weten waar wij aan toe zijn en wat uiteindelijk de bedoeling van de Executieve is. Wij zullen dat kapittel met zeer veel aandacht volgen, niet omdat wij ter zake gefrustreerd zouden zijn. Wij zijn bereid mee te werken aan een oplossing waarbij alle be-

De Beul

trokken instanties inzake mediabeleid, tot en met beeldindustrie en reclamesector, aan hun trekken kunnen komen. Daarom hebben wij in het verleden trouwens gepleit voor een mediaconventie. Wij zijn bereid positief samen te werken, maar voor ons zijn ter zake twee aspecten van enorm belang. Ten eerste, dat werkelijk alle belanghebbende groepen erbij betrokken worden zodat er een consensus kan groeien en, ten tweede, dat de nieuwe instrumenten die er komen hoe dan ook niet opgevat worden om bepaalde opinies uit te sluiten.

Ter zake, mijnheer de Gemeenschapsminister van Cultuur, bevelen we u ten zeerste de lectuur aan van de twee adviezen van de Raad van State, waarvan het laatste dateert van tijdens het zomerreces. U moet die eens goed lezen en dan zal u begrijpen dat het niet opgaat bepaalde strekkingen in onze maatschappij, ideologische of andere, niet op een of andere wijze te betrekken bij het nieuwe instrument en ze er toegang toe te geven. Enkel in die voorwaarden is het mogelijk inzake mediabeleid tot een ransensus te komen waar eventueel heel de Raad kan achter staan. *(Applaus bij de oppositie)*

De Voorzitter : Collega's, ik moet er uw aandacht op vestigen dat, als men zo blijft doorgaan met uitvoerige uitzettingen te houden, wij onmogelijk het tijdschema zullen kunnen respecteren.

De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, waarde collega's, mijn betoog betreft slechts enkele aspecten van het Regeerprogramma, namelijk die welke rechtstreeks betrekking hebben op, of verband houden met wat in het Regeerakkoord wordt genoemd „de decentraliserende besturen”. Ik wou aldus vooreerst handelen over enkele aspecten van het cultuurbeleid en de milieuzorg en meer specifiek enkele woorden zeggen over het vooropgestelde beleid inzake de lokale en regionale besturen.

1. Betreffende het cultuurbeleid stelt

het Regeerprogramma van de Vlaamse Regering een algemene evaluatie van de geldende decreten in het vooruitzicht.

Een dergelijke evaluatie wordt ook voorzien betreffende het bibliotheekdecreet. Men zal zich herinneren dat het bib-decreet tot stand is gekomen in een periode waar men geen of veel minder rekening meende te moeten houden met de beperktheid van de financiële middelen van de meeste beleidsinstanties.

Het decreet bepaalt dan ook dat elke gemeente werk dient te maken en na verloop van tijd dient te beschikken over een eigen plaatselijke bibliotheek, de zeer kleine gemeenten uitgezonderd.

Onder meer de snelle verslechtering van de financiële toestand van de openbare besturen in het algemeen en van de gemeenten in het bijzonder bracht met zich dat heel wat, voornamelijk kleinere gemeenten zich genoodzaakt zagen om de verplichtingen die het decreet hen onder dit oogpunt oplegt voor zich uit te schuiven of gewoonweg naast zich neer te leggen.

De heer W. Seeuws : Wat ze doen is onwettelijk.

De heer P. Tant : Dat is uw appreciatie. Ik meen te mogen zeggen dat onze gemeenten pogingen hebben gedaan, vaak meer dan de hogere overheden, om hun geld zeer oordeelkundig te gebruiken. Ik meen dus dat sommige gemeenten niet, zonder meer, moeten worden beschuldigd van kwade wil in dat verband. Ik kom op dit probleem straks nog even terug.

De vraag is trouwens of het in de huidige omstandigheden nog zinvol is om aan elke gemeente verder de verplichting op te leggen om binnen afzienbare tijd een dergelijke voorziening op eigen grondgebied tot stand te brengen. Ik denk trouwens dat de decreetgever, indien hij een zeker respect wil afdwingen, er goed aan doet in te zien wat mogelijk en haalbaar is en dat hij in het licht daarvan ook zijn legislatieve taak zou waarnemen. Vandaar dat het ons eerder zinvol lijkt om inzake de decretale verplichting

die nu op alle gemeenten weegt — ik meen daarover ook tussen de regels in het Regeerakkoord iets te lezen, na te gaan of men niet op een meer haalbare manier tot een verantwoorde spreiding van de lectuurvoorziening in het Vlaamse land kan komen. Ik vraag mij zelfs af of ter zake geen intercommunale samenwerking als tussenliggend middel kan worden vooropgesteld.

In omgekeerde zin lijkt het ons zonder meer verwerpelijk de gemeenten die wél werk hebben gemaakt van voormelde decretale verplichting, nog verder tot slachtoffer te maken van eventuele noodzakelijk of onvermijdelijk geachte besparingen vanwege de Vlaamse Executieve.

Afgezien van de bezwaren die men reeds kan hebben tegen het feit dat via het bibliotheekdecreet eenzijdig belangrijke financiële verplichtingen worden opgelegd aan de gemeenten en de Provincies, lijkt het ons totaal onaanvaardbaar dat de Vlaamse Executieve eenzijdig terug zou komen op de overeenkomstige verplichtingen die zij zichzelf dienaangaande heeft gesteld. Dat is in het verleden al gebeurd toen de toelage van de kant van de Gemeenschap in de lonen en wedden van het bibliotheekpersoneel niet minder dan 20 ten honderd werd verminderd. Een gemeente die de verplichtingen vastgelegd in het bibliotheekdecreet wel is nagekomen, wordt aldus zeer slecht beloond voor haar inschikkelijkheid.

Wanneer dan toch besparingen noodzakelijk zijn, dan zou kunnen worden gedacht aan de mogelijkheid van intercommunale samenwerking wat zonder twijfel besparingen zou meebrengen. Er is ook een heel specifiek probleem voor de kleinere plaatselijke openbare bibliotheken. Zij moeten evenzeer als de grote bibliotheken, kunnen rekenen op de medewerking van sterk gespecialiseerd en gekwalificeerd personeel. Dat personeel kan slechts deeltijds worden aangesteld, wat een vrij groot personeelsverloop tot gevolg heeft vooral nu er nog geen overaanbod is van mensen die bibliotheekwetenschappen hebben gevolgd. De vraag is of men voor de kleinere openbare bibliotheken dezelfde

Tant

hoge kwalitatieve eisen moet stellen als aan de verantwoordelijke bibliothecaris van een grote bibliotheek. Met een versoepeling zou eventueel zelfs qualitate qua aan de bibliotheekwerking een dienst kunnen worden bewezen, doordat aldus wellicht een grotere continuïteit zou mogelijk zijn in het bibliotheekbeleid.

Betreffende de eventuele herziening van de wetgeving tot reglementering inzake monumenten en landschappen — nog altijd binnen het cultuurbeleid — zal mijn betoog kort zijn.

Ook hier zouden wij willen pleiten voor een grotere zeggingskracht vanwege de lokale en zo mogelijk ook de provinciale besturen.

De huidige procedure van bescherming van een gebouw of een landschap kent slechts een adviesbevoegdheid toe aan onze gemeentebesturen. Niemand zal geloven dat het beschermingsbesluit nochtans belangrijke en vaak verstrekkende gevolgen heeft voor de gemeentebesturen in kwestie.

Wanneer het de bescherming betreft van een goed waarvan de gemeente rechtstreeks of onrechtstreeks via één harer ondergeschikte besturen eigenaar is, dient vaak een ellenlange administratieve procedure te worden gevolgd, wanneer tot herstelling+ of restauratiewerken wordt besloten, met niet alleen een daaruit voortspruitend tijdverlies, maar ook vaak een daaruit voortvloeiende prijsverhoging die de subsidiëringen meestal tot een fractie van de werkelijke kostprijs herleiden.

Wat betreft de bescherming van goederen in privé-bezit is het zo dat eenmaal het beschermingsbesluit getroffen, met of zonder het advies van het betrokken gemeentebestuur — wat inderdaad mogelijk is wanneer bij voorbeeld beschermde monumenten van de ene gemeente naar een andere worden overgebracht — en de eigenaar van het goed in kwestie besluit tot aanpassing, restauratie, enzovoort, de gemeente automatisch de verplichting opgelegd krijgt minstens 15 ten honderd van de kosten te dragen.

Een gezond principe lijkt ons noch-

tans dat wie beslist ook betaalt en omgekeerd, dat wie moet betalen ook enige zeggingskracht dient verleend nopens de wenselijkheid, de aard en de omvang van de aldus ontworpen werken...

Ik wou thans kort even uw aandacht vragen voor enkele problemen die eerder behoren tot het domein van de milieuzorg in de brede betekenis van het woord.

Aldus is er vooreerst de in de loop van de laatste jaren snel teruglopende kwaliteit van het grond- en drinkwater, voornamelijk in de agrarische gebieden.

In dergelijke gebieden is men, mede door het **ontbreken** van een openbaar drinkwaternet, vaak nog aangewezen op eigen waterwinning, ook wat het huishoudelijk verbruik aangaat.

De snel om zich heen grijpende nitriet- en nitraatvervuiling van het grondwater, die voornamelijk een gevolg zou zijn van overdreven en verkeerde bemesting van landbouwgronden, houdt aldus een rechtstreeks gevaar in voor de volksgezondheid. Ik leg hier getuigenis af van mijn onderzanding ter zake.

Ik meen dat de beleidsverantwoordelijken, die naam waardig, op korte termijn niet naast dit probleem kunnen.

Dames en heren van de Executieve, u weet allemaal dat vooral voor kleinere gemeenten, die precies het talrijkst voorkomen in de agrarische gebieden, het niet haalbaar is onmiddellijk en op korte termijn een oplossing te vinden voor dit probleem. De oplossing op korte termijn kan alleen maar bestaan in het versneld aanleggen van een openbaar waterleidingsnet. Zoals u weet valt de kilometerprijs voor het aanleggen van dergelijk net zeer hoog uit, zodat voor een kleine gemeente het aanleggen van ettelijke kilometers per jaar de facto onmogelijk is.

Mijn volgende bedenking betreft het afvalbeleid.

In uitvoering van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, werd het Vlaamse grondgebied ingedeeld in zogenaamde samenwerkingsgebieden. Dit wil zeg-

gen dat de gemeenten die behoren tot eenzelfde samenwerkingsgebied op onderlinge verstandhouding en samenwerking aangewezen zijn wat betreft de verwerking en eventueel de ophaling van het huisvuil of ander afval.

Wij nemen aan dat dergelijke samenwerking wenselijk en zelfs noodzakelijk is om te komen tot een oordeelkundige en haalbare aanpak van dit probleem.

Wij stellen ons echter wel vragen nopens de aanpak van OVAM in dit verband. De waarheid is immers dat men in sommige samenwerkingsgebieden de gemeenten als het ware noopt om over te gaan tot de oprichting of toe te treden tot een intercommunale voor huisvuilverwerking.

Zonder in te gaan op de vaak belangrijke financiële gevolgen die hieruit voor de gemeenten dreigen voort te vloeien, menen wij te moeten stellen dat dergelijke manier van werken ons allesbehalve in overeenstemming lijkt te zijn met de vooropgestelde autonomie van de gemeenten. Bovendien lijkt zij ons in strijd met de wet zelf van 1 maart 1922 op de verenigingen van gemeenten, die de intercommunale samenwerking als een recht van de gemeenten vooropstelt. Van dit recht thans zoveel als een verplichting maken, lijkt ons zonder meer de wet geweld aandoen.

Mijnheer de Voorzitter, om te besluiten wens ik enkele woorden te zeggen over het gedeelte van het Regeerakkoord dat gewijd is aan de lokale en regionale besturen. In dat gedeelte wordt gewoontegetrouw de decentralisatie en het herstel van de gemeentelijke autonomie in het vooruitzicht gesteld.

De scheidende Vlaamse Regering heeft in dat opzicht een tweetal niet-onbelangrijke decreten laten goedkeuren in deze Vlaamse Raad, met name het decreet in verband met het administratief toezicht op de gemeenten en het decreet houdende de oprichting van het „Investeringsfonds”.

Die beide, naar ons oordeel, lofwaaardige initiatieven kunnen ons echter het gevoel niet ontnemen dat in de

Tant

loop van de voorbije jaren, ook door de Vlaamse Regering, op sommige vlakken een beleid werd gevoerd waarvan de Vlaamse gemeenten mede de financiële gevolgen moesten dragen zonder zelf te beschikken over reële zeggingskracht ter zake.

Waar wij het hadden over het bib-decreet, over monumenten en landschappen en over het afvalbeleid, wizen wij reeds op de al te geringe inspraak van de gemeenten, die nochtans wél verplicht werden mede de financiële gevolgen te dragen. Opvallend is dat vaak het beleid dienaangaande de facto waar wordt gemaakt via vrij autonome overheidsdiensten of parastatalen; ik vermeld de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en OVAM, waarvan wij ons afvragen of zelfs de Executieve en haar leden hierop voldoende vat hebben.

Wij nemen aan dat sommige problemen en materies, die aldus beleids-halve aangepakt worden, het strikte gemeentelijke belang en wellicht ook het bestuursvermogen van de gemeenten overstijgen.

Misschien bestaat er aldus een **ernstige** grond om zich te bezinnen over de actuele inhoud van de begrippen gemeentelijk-, provinciaal- en algemeen belang, en op basis hiervan eventueel te komen tot een zekere herverkaveling van de bevoegdheden.

Een gulden regel lijkt ons echter wel dat wie een beleid wenst te voeren, hiervoor ook de financiële gevolgen dient op zich te nemen. Wordt hiertoe ook op andere besturen een beroep gedaan, dan lijkt het ons logisch hen ook bij het beleid zelf te betrekken en hen ter zake ook inspraakrecht te verlenen.

Zeër in het kort nog enkele woorden over het Investeringsfonds. Het moet voor de gemeenten de waarborg inhouden dat zij zelfstandig hun investeringsprioriteiten kunnen vastleggen en realiseren, terwijl bovendien de administratieve procedure ingrijpend zal worden vereenvoudigd.

Dit Investeringsfonds is nochtans niet

op een unaniem applaus onthaald. De kritische opmerkingen die hieromtrent wel eens worden geformuleerd betreffen niet zozeer het principe en aldus het systeem zelf van „betoelaging”. Een probleem is echter dat dit nieuwe systeem inderdaad bezwaarlijk op een verantwoorde wijze kan worden operationeel gemaakt wanneer hiervoor slechts 1,6 miljard frank beschikbaar is.

Het is duidelijk dat de vooropgestelde samenvoeging van alle subsidies die de Vlaamse Executieve in de verschillende materies ten behoeve van de lokale besturen voorziet, het beschikbare bedrag van het Investeringsfonds aanzienlijk zal verhogen.

Uit dergelijke samenvoeging vloeit alleszins ook de noodzaak voort van een herziening van de wegingscoëfficiënten op basis waarvan het aandeel van elke gemeente in het fonds wordt bepaald. aldus kan bij voorbeeld de lengte van het wegennet bezwaarlijk bepalend zijn voor de verdeling van de middelen die bestemd zijn voor de uitbouw van de culturele infrastructuur van de gemeente.

Teneinde de bijsturing onder meer onder dit oogpunt toe te laten kunnen wij aannemen dat de inwerkingtreding van het fonds nog even zou worden uitgesteld — op voorwaarde echter dat het uitstel beperkt blijft en zeker geen afstel zou worden.

Men mag trouwens niet uit het oog verliezen dat de gemeentebesturen thans hun begrotingen opmaken of opgemaakt hebben met het vooruitzicht dat het Investeringsfonds reeds per januari 1986 operationeel zal worden.

Het behoort aan de Executieve thans dienaangaande zeer snel de passende maatregelen te nemen, wil men geen tijdelijke blokkering veroorzaken van alle openbare werken van de lokale besturen, met de daaruit voortvloeiende gevolgen wat de tewerkstelling betreft.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, dames en heren, enkele welgemeende suggesties wat het in de praktijk omzetten van uw Regeringsprogramma

betreft. (**Applaus bij de CVP**)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, ik stel voor hier onze werkzaamheden te onderbreken.

— **De vergadering wordt geschorst om 19.05 uur.**

— **De vergadering wordt hervat om 19.45 uur.**

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren, wij hervatten de vergadering.

Aan de orde is de voortzetting van het debat over de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve.

De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven : Mijnheer de Voorzitter, namens de SP-fractie wens ik enkele bedenkingen bij het Regeerakkoord te formuleren, voornamelijk inzake het leefmilieu.

Twee gebeurtenissen zetten mij er echter toe aan voorafgaandelijk uw aandacht te vestigen op de KS-problematiek. Collega De Batselier heeft hier reeds vóór mij over gehandeld.

Precies vandaag is het overleg tussen de Regering en de directie en de vakbonden van de Kempense steenkoolmijnen gestart, waarbij ook de Vlaamse Regering aanwezig is geweest.

De wereld beleefde vandaag ook de ineensstorting van de olieprijs, na de waardevermindering van de dollar. Ook deze factor zal een belangrijke rol spelen in het bepalen van de omvang van de KS-verliezen. De uitputting

Zn zijn betoog behandelde de heer P. Tant (CVP) vnl. die punten van het Regeerprogramma die rechtstreeks verband houden met de 'decentraliserende' besturen

van de enveloppes komt dus ongetwijfeld nog dichterbij.

De financiële verantwoordelijkheid van het Vlaamse Gewest zal alleszins een feit worden in 1986.

In dit verband heb ik drie vragen, aansluitend bij deze van collega De Batselier.

Ten eerste, kan worden meegedeeld tot welke inzichten, tot welke resultaten het overleg tussen Regering en directie van KS en vakbonden heeft geleid.

Ten tweede, welke maatregelen zal de Vlaamse Executieve treffen om de continuïteit van de financiering van KS in de nabije toekomst te waarborgen?

Ten derde, welke concrete beleidsmaatregelen zal de Vlaamse Executieve treffen om tegemoet te komen aan de Limburgse eis dat concrete resultaten inzake vervangende werkgelegenheid duidelijk bewezen moeten zijn vooraleer een verantwoorde wij-

ziging inzake het aantal arbeidsplaatsen kan worden overwogen?

Vervolgens kom ik tot de bepalingen van het Regeerakkoord inzake de leefmilieuproblematiek.

Hoofdstuk X, over het leefmilieubeleid, begint met de forse zin: „Prioritaire doelstelling van het beleid blijft het voorkomen van milieuhinder en -schade, om de kwaliteit van het leefmilieu te vrijwaren en te verbeteren.”

De SP kan deze doelstelling ten volle bijtreden. Wij hopen dat het de Vlaamse Executieve menens is en dat zij bijgevolg werk zal maken van een aantal maatregelen die wij tijdens de voorbije vier jaar tevergeefs hebben bepleit. Ik denk concreet aan de milieu-effecten-rapportering, de veiligheidsrapportering, het invoeren van milieuheffing, enzovoort,

Reeds meer dan tien jaar wordt de milieu-effecten-rapportering aangeprezen als een uitstekend instrument voor preventief milieubeleid, tenminste als dergelijke rapportering beantwoordt aan een aantal fundamentele karakteristieken, aan een aantal fundamentele kwaliteitsvereisten. Ik vernoem hierbij de volgende.

Ten eerste, dergelijke milieu-effectenrapportering moet, om werkelijk preventief te zijn, worden toegepast vóór er definitieve beslissingen worden genomen over om het even welk programma of project, — zo privé als publiek —, waaraan eventueel ernstige nadelen kunnen verbonden zijn voor het milieu.

Ten tweede, de studie van de mogelijke effecten voor het milieu moet breed worden opgevat en zowel de directe als de indirecte effecten omvatten, op lange en op korte termijn, op het fysische en op het sociale milieu.

Ten derde, alle realiseerbare alternatieven moeten op dezelfde wijze worden onderzocht zodat de meest leefmilieuvriendelijke alternatieven kunnen worden gekozen.

Ten vierde, de studie moet een wetenschappelijk niveau halen, dit wil zeggen door onafhankelijke wetenschappers uit diverse disciplines worden verricht.

Ten vijfde, er moeten ruime kansen tot inspraak worden geboden.

Ten zesde, de informatie moet toegankelijk en verstaanbaar zijn voor de overheid, de beslissingsbevoegde mandatarissen en het publiek.

Mijnheer de Voorzitter, hieruit volgt dat de in het decreet op de milieuvergunning in het vooruitzicht gestelde MER **aan geen** enkel van de gestelde kwaliteitsdoelstellingen tegemoet komt. Bovendien kan dergelijk opgevatte MER onmogelijk voldoen aan de minimumeisen van de onlangs goedgekeurde MER-richtlijn en staat de regeling in scherp contrast met het in het Waalse Gewest goedgekeurde decreet en met het in de Nederlandse Tweede Kamer goedgekeurde wetsontwerp.

Ik herhaal, indien de Vlaamse Executieve ernstig werk wil maken van een voorkomingsbeleid op het vlak van het milieu, zij ongetwijfeld positiever dan in het verleden zal moeten meewerken aan het tot stand komen van een decreet tot regeling van de milieu-effect-rapportering.

Wij hopen, mijnheer de Voorzitter, dat niet alleen — en ik citeer uit uw Regeerakkoord — „de burgers, de bedrijven en de instellingen op actieve wijze bij het beleid betrokken worden” maar ook de Vlaamse Raad. Wij kijken dan ook met belangstelling uit naar de dag waarop hier het debat over ‘de invoering van de milieu-effect-rapportering zal beginnen.

Een ander belangrijk beleidsinstrument, zoals ik reeds heb gezegd, voor een preventief milieubeleid, is de veiligheidsrapportering, met name de uitvoering van de SEVBSO-richtlijn van de Europese Gemeenschap van 24 juni 1982, waarvoor het Vlaamse Gewest sinds 8 januari 1984 in gebreke blijft.

Een derde punt betreft de milieuheffingen. Hierop zal ik straks uitvoerig ingaan.

Mijnheer de Voorzitter, merkwaardig is de passage in het Regeerakkoord: „De Vlaamse Regering zal het beleid inzake vergunningen van actuele en potentiële milieuvervuilende activi-

Vanvelthoven

teiten verderzetten. Tevens zullen de coördinatie of integratie of andere vergunningsstelsels worden bevorderd ten einde de rechtszekerheid voor de burgers en de bedrijven te versterken." Ik wil u eraan herinneren dat bij de bespreking van het decreet op de milieuvergunning door de SP-fractie twee voorstellen van decreet houdende coördinatie van vergunningen werden ingediend. Ook in dit verband moet ik u mededelen dat zij vorig jaar geen genade vonden in de ogen van de bevoegde Gemeenschapsminister.

Welnu, als het Regeerakkoord werkelijkheid wordt, als men de vaste wil heeft om het Regeerakkoord uit te voeren, dan hoop ik dat deze voorstellen van decreet vlug decreten zullen worden.

Mijnheer de Voorzitter, de bestaande wetgeving, ook na het beleid van vier jaar van Gemeenschapsminister Lenssens, schenkt al te weinig aandacht aan het voorkomingsaspect.

Mijnheer de Voorzitter, ik wens thans in te gaan op enkele begrippen en stellingen die in de tekst over het leefmilieubeleid voorkomen. Er is om te beginnen het meermaals gebruikte begrip „geïntegreerd beleid”. Terecht wordt hierop de nadruk gelegd. Inderdaad, de milieuwetgeving is op dit ogenblik onvolledig, om niet te zeggen geheel versnipperd qua uitvoeringsbesluiten en nu eens bij wet, dan weer bij decreet geregeld. Inzake bevoegdheden rijzen er eveneens vragen. Behoort een bepaalde materie tot de nationale bevoegdheid of valt zij onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen of de Gewesten? Dikwijls wordt de vraag gesteld.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, sta mij toe te zeggen dat u een vrij slechte start neemt. Inderdaad, naast de onvermijdelijke nationale-gewestelijke opsplitsing, verdeelt u de specifieke leefmilieubevoegdheden over drie Gemeenschapsministers. Wij betreuren dat. Zoals de afgelopen vier jaar menigmaal bleek is een dergelijke taakverdeling, zelfs in een College, verre van bevorderend voor een geïntegreerd beleid.

Mijnheer de Voorzitter, de Vlaamse Regering neemt zich ook voor het milieubeleid te coördineren met onder andere het economisch beleid. De SP juicht ook dit voornemen toe, voor zover hiermee bedoeld wordt dat een ecologisch verantwoord industrieel model zal worden nagestreefd dat stoelt op de volgende regels.

Ten eerste, de economische produktie zal afgestemd worden op de werkelijke behoeften en niet louter op de winstmogelijkheden.

Ten tweede, er zal bespaard worden op het verbruik van energie en grondstoffen door een politiek van rationeel energieverbruik en het richten van de Vlaamse industrie op activiteiten met een hoge toegevoegde waarde en een lage grondstoffen- en energieintensiteit.

Ten derde, het voeren van een produktiepolitiek die moet instaan voor de verbetering van de levensduur van de goederen, evenals door toepassing van nieuwe technologieën, de ontwikkeling van produkten met een lager energieverbruik, gezondere voeding en dies meer.

Ook op dit vlak ware het wenselijk te vernemen op welke concrete wijze de coördinatie van economie en leefmilieu zal gerealiseerd worden.

Mijnheer de Voorzitter, wij lezen verder in het Regeerakkoord: „Op actieve wijze, door overleg, educatie, informatie, zal de bevolking betrokken worden bij het leefmilieubeleid”. De bevolking krijgt dus inspraak. Mogen wij in dit kader in de eerste plaats pleiten voor een herwaardering van de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu? Dit adviesorgaan bestaat, maar werd in het verleden nogal eens ontkracht. Tijdens de vorige legislatuur heeft de verantwoordelijke Minister deze adviesraad enkel laten adviseren over thema's van werkelijk ondergeschikt belang. De belangrijkste decreten en uitvoeringsbesluiten kwamen niet of nauwelijks aan bod. Het decreet op de milieuvergunning is hiervan wel het meest sinistere voorbeeld. Ook hier rijzen er dus concrete vragen. Indien het werkelijk de bedoeling is inspraak te verlenen, zullen de burgers dan dichter bij het echte beleid worden

betrokken? Wordt bijvoorbeeld de openbaarheid van onderzoek in het decreet op de milieuvergunning werkelijk verruimd? Is de wil aanwezig om het afvalstoffendecreet zó te wijzigen dat een onderzoek de *commodo* et *incommodo* wordt voorzien bij de aanvraag van een stortvergunning?

Ik wil er tevens op wijzen dat een milieu-educatie in het onderwijs tijdens de vorige legislatuur weinig of niet aan bod is gekomen, hoewel de heer Lenssens het unieke voorrecht had gedurende vier volle jaren Gemeenschapsminister te zijn, bevoegd voor onderwijs en leefmilieu. Ik durf dus hopen dat Gemeenschapsminister Kelchtermans een punt van de milieu-educatie zal maken.

Mijnheer de Voorzitter, een volgend belangrijk beleidspunt betreft het aansprakelijkheidssysteem van potentiële vervuilers, een nieuw begrip, de milieupolis. Ook hier stel ik mij vragen.

Ten eerste, een verplichte verzekering voor milieubelastende ondernemingen kan inderdaad bepaalde voordelen bieden. De milieupolis is bijvoorbeeld zeker een garantie voor de slachtoffers, die alvast kunnen rekenen op schadeloosstelling. De bedrijven worden mogelijk aangezet tot het invoeren van een aantal positieve milieumaatregelen, al was het maar omwille van de strenge voorwaarden die hopelijk in de milieupolis zullen vervat zijn. Ik wil enkel waarschuwen tegen mogelijke negatieve gevolgen voor het afsluiten van dergelijke polis: hij mag geen alibi vormen om de bedrijven, naar echt liberaal model, de vrije hand te laten en nog meer toe te laten te vervuilen, vermits men toch verzekerd is voor eventuele schade die uit hun activiteiten zou kunnen voortvloeien.

Mijnheer de Voorzitter, de SP is evenmin apriori gekant tegen een systeem van verhandelbare emissierechten zoals ook in het Regeerakkoord voorzien. Dergelijk systeem kan echter in onze ogen slechts worden ingevoerd als zekere basisvoorwaarden vervuld zijn. Dat moet duidelijk zijn. De belangrijkste basisvoorwaarde is dat voor het hele Gewest een plan inzake

Vanvelthoven

luchtkwaliteit van kracht wordt met afdwingbaar karakter en waarbij op nauwkeurige wijze per deelgebied, enerzijds, de minimumkwaliteitsnormen worden vastgelegd en, anderzijds, de progressief te bereiken waarden. De minimumkwaliteit die onmiddellijk moet gehaald worden, moet gebaseerd zijn op het „standstill-beginsel”; de op middellange termijn te bereiken doelstellingen moeten voldoende hoog liggen om milieuvriendelijke bedrijfsomschakelingen te kunnen bevorderen.

Zo kom ik, mijnheer de Minister, tot het probleem van de aansluiting van de milieupolitiek van de Vlaamse Executieve op de Europese. Het heeft ons verbaasd in het Regeerakkoord geen enkele verwijzing te vinden naar het Europees milieurecht. De Europese richtlijnen zijn nochtans bindend voor de lidstaten en moeten door het Gewest dwingend worden uitgevoerd, voor zover het een domein betreft waarvoor het Gewest bevoegd is ingevolge artikel 107quater van de Grondwet.

Mijnheer de Minister, België heeft zich al een behoorlijke reputatie opgebouwd wat het niet-naleven of het verkeerd naleven van de Europese richtlijnen betreft. Wij werden trouwens reeds een vijftiental keer veroordeeld door het Europees Hof van Justitie en de Commissie heeft opnieuw een procedure ingeleid wegens het niet-naleven van de arresten van het Europees Hof. Meer bepaald — doch slechts onder meer — dringen volgende maatregelen zich op : de tenuitvoerlegging van de Seveso-richtlijn ; de tenuitvoerlegging van de richtlijn inzake de milieu-effecten-rapportering ; het in overeenstemming brengen van de Vlaamse wetgeving met de richtlijn tot bescherming en behoud van de vogelstand ; de tenuitvoerlegging van de richtlijn inzake PCB's en PCT's ; de tenuitvoerlegging van de richtlijn inzake de bescherming van de wateren tegen gevaarlijke stoffen ; het aanduiden van kwaliteitszones in de Vlaamse oppervlaktewateren, overeenkomstig de richtlijnen, enzovoort...

Mijnheer de Minister, het Vlaamse

Gewest moet niet alleen het Europese recht naleven, maar het moet, naar onze mening, ook een woordje kunnen meespreken in de Europese Ministerraad voor Milieuzaken. De verantwoordelijke nationale Minister moet zich verplicht voelen, vóór iedere Ministerraad, grondig overleg te plegen met de Gewesten ; de Belgische nationale Minister moet zich verplicht voelen, ná iedere vergadering van de Ministerraad, verslag uit te brengen ten aanzien van de verantwoordelijken van de Gewesten.

Graag vernam ik dan ook of ter zake dergelijke engagementen van de nationale Regering reeds werden afdwongen.

Wij pleiten bovendien voor een actieve en toekomstgerichte aanpak op het Europese vlak. België en Vlaanderen bevinden zich, inzake milieu-aanpak, al te dikwijls achteraan in het peleton. Wij vinden dat het tijd wordt dat het Vlaamse Gewest inzake milieu, zoals Nederland, een motorfunctie zal vervullen in Europese context. Nederland geeft ons vaak een aardig voorbeeld.

Mijnheer de Minister, de tekst van het Regeerakkoord spreekt verder van „de milieucontrolediensten” en hun versterking.

Wij hebben dit, tijdens de voorbije legislatuur, bij elk begrotingsdebat kunnen noteren, maar in feite nooit zien uitvoeren ná die begrotingsdebatten.

De SP wenst dat het verstrengen van de controlediensten samen zou gaan met het verstrengen van de strafbepalingen. Men zou bij voorbeeld reeds kunnen beginnen met het strenger doen naleven van de meldingsplicht krachtens het afvalstoffendecreet. Op 29 november laatstleden heeft de OVAM nogmaals moeten aanklagen dat slechts 40 procent van de bedrijven hun afvalstoffen melden, alhoewel de verplichting ertoe bestaat. In de voorbije legislatuur werd nooit enig gezag aangewend om de bedrijven hiertoe te verplichten.

Deze meldingsplicht brengt ons dan bij het afvalstoffenbeleid en bij het principe „de vervuiler betaalt”.

Hoe meer men vervuult, hoe meer

men moet betalen. Sta mij toe voor eerst te zeggen dat dit principe niet kan betekenen dat sommige vormen van vervuiling eenvoudig toelaatbaar zouden worden, als men maar voldoende betaalt. Integendeel, wij zijn van oordeel dat de lasten meer dan evenredig moeten stijgen, naar mate de graad van vervuiling stijgt. Dit beginsel moet voor de industrie immers een stimulans zijn om progressief over te stappen naar een milieuvriendelijke produktiewijze.

Een eerste stap in deze richting kan het decreet op de milieuefftingen zijn. In het Regeerakkoord lezen wij dat het ontwerp Lenssens zal worden uitgevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe te zeggen dat dit vrij ontgoochelend nieuws is. Het reeds ingediende ontwerp-decreet voorziet geen heffingen voor die producenten die produkten vervaardigen, op de markt brengen of gebruiken, die bij hun vervaardiging afvalstoffen doen ontstaan die dienen verwijderd te worden of na hun gebruik als afvalstoffen dienen te worden verwijderd. Met andere woorden, de producenten van moeilijk verwijderbare en niet zelden zeer schadelijke afvalstoffen blijven in dit ontwerp-decreet totaal buiten schot.

Ten tweede, het principe „de vervuiler betaalt” a rato van de mate waarin hij „vervuult” wordt ook in dit ontwerp-decreet niet aangehouden.

Ten derde, de tarieven in het ontwerp-Lenssens houden geen enkele stimulans in om de bedrijven en de producenten te doen kiezen voor de meest milieuvriendelijke verwerking van afvalstoffen. Daarbij moet worden vastgesteld dat deze tarieven bovendien van een dergelijk laag niveau zijn dat nu al kan worden besloten dat, als de milieuefftingen er komen, zij zonder twijfel zonder enig effect zullen zijn op de verbetering van het leefmilieu.

Onafgezien van dit decreet op de milieueffting moet ook nog worden vermeld — en ik zit hier op het terrein van de financiering van het milieubeleid waartoe een ernstig ontwerp op de milieuefftingen wel aanleiding hadden kunnen geven — dat eindelijk de na-

Vanvelthoven

tionale Minister eens in gebreke zou moeten worden gesteld omdat hij niet tijdig de berekeningsbasis voor de tarieven voor het zuiveren van industrieel afvalwater heeft doen vaststellen. Dit is zonder meer een aanslag op het budgettaire evenwicht van de waterzuiveringsmaatschappijen.

Het zou goed zijn dat de Vlaamse Executieve onmiddellijk werk maakt van dit dossier.

Mijnheer de Minister, inzake het waterbeleid wens ik in eerste orde te zeggen dat de critici van het eerste uur, die onze hoop dat de AWP-politiek eindelijk een globale planning inzake waterzuivering in het Vlaams Gewest zou realiseren, niet deelden, achteraf gelijk hebben gekregen. De hele AWP-politiek en campagne komt op dit ogenblik immers voor als een peerdure, persoonlijke publiciteitscampagne — ik wik mijn woorden — voor de betrokken Gemeenschapsminister. Onder een voordien nooit geziene vorm werd de buitenwereld in kennis gesteld door middel van centimeters dikke mappen, veelkleurig bedrukte teksten en kaarten werden verspreid. Het AWP was opgevat in drie niveaus. Bij de voorstelling aan het publiek heeft men alleen niveau 1 en niveau 2 kunnen tonen. Op dat ogenblik werd de wereld kond gedaan van het feit dat niveau 3 eerstdaags klaar zou zijn. Voor wie het nog niet door had : het AWP-niveau 3, dat concrete maatregelen moet inhouden, heeft nog steeds geen licht gezien. Nog steeds wachten wij op concrete maatregelen.

De vraag ligt hier dan ook voor de hand : wanneer zal werk worden gemaakt van het AWP, niveau 3 ?

Mijnheer de Voorzitter, inzake waterbeleid hopen wij niet alleen op een realistische tijdspanne waarin de concrete maatregelen zullen worden aangekondigd.

Wij hopen vooral op een realistische begroting die echte investeringen zal toelaten, investeringen die het mogelijk moeten maken dat ons water een kans krijgt om degelijk te worden gezuiverd en dat een echt waterzuive-

ringsprogramma kan worden uitgevoerd.

Ik herinner u eraan dat de begroting 1985 slechts ongeveer twee miljard frank omvat voor dit waterzuiveringsprogramma, terwijl studies nog gemaakt in opdracht van Minister Galle als Milieuminister, reeds uitwezen dat tot 1981 jaarlijks zes tot negen miljard frank voor investeringen nodig zijn. Aan het tempo, waarin wij nu in Vlaanderen het water zuiveren, zullen wij pas ver in de eenentwintigste eeuw over gezuiverd water beschikken.

Nog enkele woorden over de lozing van afvalwaters. Het is bekend dat het overgrote deel van de bedrijven in het Vlaamse Gewest zich weinig of geen inspanningen getroost hebben om hun lozingen van afvalwater te verminderen, door interne sanering, voorzuivering of gehele zuivering. Wij stellen dit dagelijks vast.

Ondernemingen zijn natuurlijk geen liefdadigheidsinstellingen. Ze wegen de kosten van de bijkomende saneringsinspanningen af tegen de eventuele boetes, die ze bij overtreding van de milieunormen moeten betalen. Zijn de sancties klein of de controle ondoeltreffend — wat vandaag het geval is —, dan moet men niet verwonderd zijn dat de saneringsinspanningen niet van de grond komen. De realiteit is inderdaad dat wij een lachwekkend lage strafmaat hebben en een controle die moeilijk nog controle kan genoemd worden.

Onze kritiek op het algemeen waterzuiveringsprogramma moet dan ook worden gezien in het kader van de waterzuiveringspolitiek, die gevoerd werd en die blijkens het Regeerakkoord zal worden voortgezet. Volgens ons moet het algemeen waterzuiveringsprogramma nu eens eindelijk onderdeel worden van een politiek die ook inhoudt dat belangrijke uitvoeringsbesluiten op de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, niet langer uitblijven ; die het nodig vindt dat de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij een eigen onderzoekslaboratorium, dus een controle-instrument zou krijgen ; die in de begroting 1985, zoals ik reeds heb ge-

zegd, wel een financiering voorziet voor de controle door de maatschappijen op de naleving van de lozingsvoorwaarden ; die in eerste instantie niet een onnodig zwaar directiekader voor de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij uitbouwt maar wel het nodige inspectiekader ; die wel veroort als bedrijven aan de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij gewoon hun bijdragen niet betalen, en dat is de dag van vandaag schering en inslag.

Mijnheer de Voorzitter, ik neem mij voor de bespreking van de begroting van leefmilieu af te wachten om verder in te gaan op de fusieperikelen van de VWZ en de WZK en op de personeelsperikelen die, als de huidige politiek wordt verdergezet, onvermijdelijk moeten leiden tot het creëren van Mexicaanse toestanden in die waterzuiveringsmaatschappijen. U kent dergelijke toestand met veel generaal en weinig soldaten. Een ernstig beleid inake personeel ontbreekt.

In verband met het aangekondigde overleg naar aanleiding van de grensoverschrijdende waterverontreiniging wil ik nog het volgende zeggen. Het is verheugend dat overleg wordt aangekondigd. Ik denk in dat verband vooral aan de problemen inzake de collector.

Zoals genoegzaam gekend zijn de voornaamste elementen in dit dossier : de milieuramp in het Nete- en Demerbekken, de toekomst van de bedrijven in Limburg en last but not least de mogelijke impact op onze relaties, die ook van economische aard zijn, met Nederland. Dit laatste element wordt vaak over het hoofd gezien.

De beslissing die in dit dossier moet worden genomen, zal een impact hebben op het overleg met Nederland in verband met de grensoverschrijdende waterverontreiniging. Dat kan ook belangrijk zijn voor de toekomst van de Antwerpse haven. Ik dring aan op een ernstig onderzoek, alvorens deze collector in werking wordt gesteld. Dergelijk onderzoek mag niet tot gevolg hebben dat de betrokken streek, het Nete- en Demerbekken, verder mag wegzinken in een moeras van vervui-

Vanvelthoven

ling.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil besluiten met de hoop uit te drukken dat de Vlaamse Executieve echt een baanbrekend positief milieubeleid zou voeren. Ik hoop dat er op dit vlak een echte ommekeer zal mogelijk zijn.

In de vier voorbije jaren hebben wij, namens de SP-fractie, kunnen wijzen op veel te veel zwakke punten en hebben wij dikwijls moeten vaststellen dat eigenlijk de politieke wil ontbrak om een degelijk en doortastend leefmilieubeleid te voeren. De Minister miste op wetgevend en uitvoerend vlak al te vaak de moed die het Antwerpse parket de jongste maanden heeft getoond wel te bezitten.

In zijn boek „Milieubeweging en Milieubeleid” komt doctor in de sociologie Pieter Leroy tot conclusies die in de pers als volgt worden weergegeven : in alle openheid en eerlijkheid moet je dit toegeven : het Vlaams milieubeleid stelt weinig voor, is amper een dooie mus waard, het staat niet bepaald hoog genoteerd op de politieke agenda. Het is een beleid tussen pot en pint.”

Mijnheer de Voorzitter, het boek van Pieter Leroy is te koop in alle erkende boekhandels. Het is ook aangekocht door de bibliotheek van de Kamer en kan daar worden ontleend. Ik hoop dat de lectuur ervan de betrokken Minister mag inspireren tot een beter leefmilieubeleid voor het Vlaamse Gewest. **(Applaus bij de SP en AGA-LEV)**

De Voorzitter : De heer Jozef Bosmans heeft het woord.

De heer J. Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, er zijn veranderingsprocessen aan de gang in onze samenleving die zich over vele jaren zullen uitstrekken, niettemin stemmen deze veranderingen ons hoopvol en optimistisch. Ook ten aanzien van de leefmilieumaterie is een dergelijk vernieuwend veranderingsproces aan de gang.

Het verheugt mij daarom dan ook dat in het Vlaamse Regeerakkoord wat het leefmilieubeleid betreft al van in

de aanhef het voorkomen van milieuhinder en schade als primaire doelstelling voor dat beleid worden naar voren geschoven. Alhoewel men over de instrumenten en middelen om deze doelstellingen te bereiken kan redetwisten en van mening kan verschillen, zal éénieder deze doeltelling kunnen onderschrijven.

Het is immers altijd prettiger om naar een doel toe te werken, een doel dat bovendien is afgestemd op de voorkoming van milieuproblemen.

Evenwel is het milieubeleid tot nu toe steeds in hoofdzaak een saneringsbeleid geweest, met andere woorden het wegwerken van milieuproblemen achteraf. Het benadrukken van het preventieve aspect stemt dan ook tot hoopvolle verwachtingen, temeer daar zal worden gestreefd naar een geïntegreerd effect en brongericht beleid. Een bron- en effectgericht beleid kan mijn inziens slechts geïnterpreteerd worden in de zin van het uiteindelijk aangeven van de milieukwaliteiten die we voor de toekomst willen hebben. Gehoopt mag worden dat door overleg met de nationale beleidsinstanties daartoe ook de nodige obstakels worden weggeruimd.

Dat gedacht wordt aan een soort afweging met andere beleidsdomeinen zoals economie en werkgelegenheid en daarnaast aan het opstellen van „beleidsvoorbereidende” plannen ten behoeve van het overheidsbeleid moeten in het kader van voorgaande gedachtengangen dan ook positief gewaardeerd worden. Waardering ook voor het gegeven dat voor burgers en bedrijfswereld het overleg nauwer zal worden aangehaald. Ik spreek dan ook de stellige verwachting uit dat het niet alleen gaat om een luisterbereidheid maar ook om een daadwerkelijke communicatie tussen de betrokken partijen.

Dat een degelijk vergunningsbeleid als een essentieel onderdeel in de preventieve aanpak wordt aangezien, mag mijn inziens niet beschouwd worden als het louter terugvallen op de klassieke „command and order”-techniek via verordeningen en normstellingen, maar zou in eerste instantie moeten uitmonden in het eenvoudiger, doorzichtiger en gestroomlijnd

der maken van de diverse in gebruik zijnde vergunningen. Zij bijvoorbeeld een commissie conform en buitenlandse ervaringen op dit vlak niet nuttig kunnen zijn ?

In een tijd van vernieuwing is daarom dan ook een vernieuwd milieubeleid noodzakelijk. Niet alleen rechtszekerheid voor burger en bedrijfswereld vormen hierbij noodzakelijke randvoorwaarden, maar evengoed het nemen van eigen verantwoordelijkheid door bedrijven en burgers op milieugebied.

In dit verband kan de uitwerking en het op punt stellen van een aansprakelijkheidsstelsel met bijgaande milieuverzekering voor potentiële milieuvervuilers en onafhankelijke externe controle door zogenaamde milieuaccountants alleen maar toegejuicht worden.

Ook de invoering van een systeem van verhandelbare emissierechten, wat moet leiden tot meer marktconform handelen vanwege bedrijven in overeenstemming met de gestelde milieukwaliteiten, kan perfect kaderen in dit vernieuwd milieubeleid. Ik mag dan ook de stellige verwachting uitspreken dat het voor deze laatste punten niet bij een louter onderzoek zal blijven.

Inzake de voorkoming van afval is de nodige omzichtigheid geboden. Een dergelijk beleid moet ons inzien kaderen in een totaalbeeld op het milieubeleid gezien de complexiteit van de problematiek, de mogelijke verschuivingen van afvalstromen en mogelijke probleemverschuivingen naar elders. In dit verband dient aangestipt dat bij de indiening van het ontwerp-decreet op de milieueffing, het de Vlaamse Raad toekomt om de omvang van de heffingen te bepalen. Naar ik hoop zal dit met de nodige sereniteit en evenwichtigheid gebeuren.

De verontreiniging van grond- en bodemwater toont onze afhankelijkheid aan van deze natuurlijke hulpbron. De verrichte investeringen werpen ondertussen hun vruchten af, hoewel nog vele knelpunten blijven bestaan. Met betrekking tot het drinkwater wil ik slechts terloops even vermelden dat

Bosmans

het mij opportuun lijkt om vooral nog het overleg met het Waalse Gewest terug aan te zwengelen, vooraleer een weg van „no return” wordt ingeslagen met bijgaande zware investeringen en dito lasten.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, ik heb geprobeerd heel in het kort aan te geven, hoe onze fractie denkt over het leefmilieubeleid in Vlaanderen en over de nieuwe wegen die hierbij kunnen worden ingeslagen. Het voorliggende Regeerakkoord kan daartoe de eerste aanzet vormen en stemt ons tot hoopvolle verwachtingen.

De Voorzitter : De heer Desaeyere heeft het woord.

De heer W. Desaeyere (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, bij mijn uiteenzetting in deze bespreking wil ik mij beperken tot het economisch luik van de Regeringsverklaring. In de eerste plaats wil ik aandacht besteden aan het KS-vraagstuk.

De interactie hierover tussen de nationale en de Vlaamse Regering kan men het best kenschetsen als een gesprek tussen een dove en een blinde. De nationale Regering wil immers blijkbaar niet horen van meer KS-steun, terwijl de Vlaamse Regering het probleem zelfs niet ziet of niet wil zien. Maar blijkbaar zijn beide Regeringen het over één zaak roerend eens, met name dat dit probleem in alle toonaarden moet worden doodgezwegen. Noch in de nationale noch in de Vlaamse Regeeringsverklaring komt ook nog maar het woord „KS” eenmaal voor. U zal misschien antwoorden, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, dat vandaag nog een belangrijke beslissing ter zake is gevallen en dat zes werkgroepen werden opgericht, die binnen een zestal maanden een verslag moeten uitbrengen. Welnu, dit doet niets af aan het oordeel van de Volksunie over het „vluchtmisdrijf” dat u heeft gepleegd. Waar het op aankomt is dat het probleem van KS inderdaad niet in de Regeeringsverklaring is opgenomen, noch in de nationale Regeeringsverklaring noch in de Regeeringsverklaring

van de Vlaamse Executieve. Precies door dit niet te doen, heeft u de Vlaamse ondehandelingspositie ter zake ten zeerste verzwakt. Hierdoor legt u de volledige last op de gesprekken die nu tussen de nationale Regering, de Vlaamse Regering en de sociale partners zouden moeten starten.

Mochten er voorafgaandelijk bij de regeringsonderhandelingen ter zake duidelijke afspraken zijn gemaakt dan had Vlaanderen zich in een veel gunstiger positie bevonden. Het gevaar is immers groot dat in de komende maanden de andere partijen systematisch gaan verwijzen naar deze Regeeringsverklaring en beweren dat er op dat vlak niets moet gebeuren precies omdat er niets is vermeld in de Regeeringsverklaring. Dit stilzwijgen van de Vlaamse Regering vormt dan ook een zwaar vluchtmisdrijf en dit op een dubbel vlak, zowel op het gebied van de inkomsten als van de uitgaven. Ik zou aan deze twee luiken de nodige aandacht willen besteden.

Op het vlak van de fiscale ontvangsten hadden de Vlaamse meerderheidspartijen gewoon hard op tafel moeten slaan en een gerechtvaardigde vermeerdering van de *ristorno's* moeten afdwingen. Het gaat niet op dat de centrale staat bepaalde taken afstoot zonder de hiermee overeenstemmende fiscale middelen te laten volgen. De centrale subsidiëring van de nationale sectoren stopzetten, zonder de *normaal* daarmee gepaard gaande financiële middelen over te hevelen, is gewoon boerenbedrog. In deze omstandigheden is het natuurlijk gemakkelijk een fiscale stop af te kondigen, waarmee de liberalen zozeer schermen. De budgettaire moeilijkheden worden hierdoor immers in eerste instantie gewoon verplaatst naar de Vlaamse Staat en daarna naar de Provincies en gemeenten. Dit onderwerp zal ik hier evenwel niet behandelen.

Mijnheer de Minister, ik hoor uw klasieke repliek reeds dat het hier gaat om een nationale materie, dat de kwestie van de *ristorno's* in het nationale parlement moeten worden beslecht.

Volgens mij gaat dit niet op. Deze repliek snijdt geen hout precies omwille van de simultaneïteit van de vorming

van beide Regeringen. De onderhandelingen over de centrale en de Vlaamse Regering verliepen volkomen gelijktijdig, niet alleen qua inhoud maar ook inzake de ministerportefeuilles, met zelfs een switch in de laatste minuut.

Ik zou aan de heer Geens een eerste concrete vraag willen stellen : wat heeft de heer Geens belet om het been stijf te houden en te weigeren een Vlaamse Regering te vormen zolang geen sluitende waarborgen waren gegeven in verband met de eigen voldoende fiscale middelen en de *ristorno%*, alsook in verband met KS. Automatisch hadden de centrale onderhandelingen langer aangeslept vermits alle partijen akkoord waren om de vorming van de centrale Regering mede te laten afhangen van de vorming van de Vlaamse Regering.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, indien u weigert hierop te antwoorden dan zal ik zelf het antwoord geven, Het is eenvoudigweg omdat de heer Geens en met hem de ganse Vlaamse Regering geen echte Vlaamse reflex heeft maar gewoon een „appendicitis” is van de centrale Regering, een aanhangsel zonder eigen functie of rol, een aanhangsel dat zich blindelings neerlegt bij de centrale bevelen van de heer Martens. Zoals u weet, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, bestaat er voor *appendicitis* maar één remedie en ik zou voorstellen die zo vlug mogelijk op u toe te passen.

Ik geef toe, mijnheer de Minister, dat een groot gedeelte van de begane fouten in verband met KS zich in het verleden situeren. Dat is voor u echter geen groot excuus, omdat uzelf die fouten in het verleden hebt begaan. Ik dacht dat u zich op basis van een goed kristelijk gevoel, dat men berouw noemt, bij de vorming van deze nieuwe Regering uw semi-misdadig verleden zou hebben herinnerd en gezegd zou hebben : „Dit gaat niet meer op, wij moeten bij deze onderhandelingen in verband met KS eindelijk eens op tafel slaan !” Trouwens, verschillende mensen van de CVP — en ik ben blij dat de heer Kelchtermans aanwezig is — hebben dat uitdrukkelijk gezegd. Er werd beweerd dat de indexe-

Desaeyere

ring van de enveloppes zagezegd werd afgeschaft, maar bij de volgende regeringsonderhandelingen zou dat opnieuw op tafel komen. Ook over de meerprijs per calorie moest men zich geen zorgen maken, men had die gestabiliseerd en bij de volgende regeringsonderhandelingen zou dat ook opnieuw op tafel komen. Welnu, ik stel vast dat dit helemaal niet op tafel komt. In de centrale Regering spreekt men niet over KS, evenmin als in de Vlaamse Regering. Als dan de Regeringen gevormd zijn en de Regeringsverklaringen opgesteld, wordt in allerijl een soort „encommissionering” voorzien, iedereen wordt bijeengetrommeld, er worden zes commissies opgericht en men is er weer voor zes maanden vanaf, in plaats van op het ogenblik dat de cruciale beslissingen worden genomen en de onderhandelingen tussen de partijen plaatsvinden, het been stijf te houden.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik zal geen opsomming maken van alle fouten die u in het verleden hebt begaan. U draagt ter zake een zware verantwoordelijkheid. U hebt het overhevelen van de staalmiljarden naar Wallonië aanvaard, op een ogenblik dat Vlaanderen Wallonië om zo te zeggen gegijzeld had, dat Vlaanderen Wallonië in zijn greep had, dat Cockerill niet meer verder kon zonder minstens 100 miljard frank. Toen hebt u in de Vlaamse Executieve een aantal louter formele bezwaren geopperd, maar uiteindelijk hebt u zich neergelegd bij dit voor Vlaanderen zo nadelige staalakkoord zonder de nodige waarborgen te eisen, zonder dezelfde behandeling te vragen voor KS. U zal mij daarop antwoorden dat dit het verleden is, de fouten van vroeger waarover ik u nu niet hoeft te interpellieren. Maar, mijnheer de Minister, u had die fouten bij deze regeringsonderhandelingen kunnen goedmaken. Welnu, u hebt dat niet gedaan, u hebt zich laf teruggetrokken en besloten daar niet over te praten, maar deze kwestie vooruit te schuiven zoals u dat vier jaar lang hebt gedaan.

Niet alleen op het gebied van de inkomsten is deze Regeringsverklaring,

wat KS betreft, een zeer droevige zaak. Dat is ook het geval op het gebied van de uitgaven. U moet proberen consequent te zijn met uzelf. Wanneer u zich wenst neer te leggen bij de wet over de pseudoregionalisering van de nationale sectoren, moet u daar ook de consequenties uit trekken, ook in uw Regeringsverklaring. Maar dat doet u niet.

U weet toch ook, mijnheer de Minister, dat KS vanaf de jaren 1985 tot minstens 1990 overbruggingskredieten zal nodig hebben, dus in elk geval gedurende de volgende vier jaar. Ik ben ervan overtuigd dat het hier inderdaad om overbruggingskredieten gaat en dat KS op lange termijn weer rendabel zal worden. Ondanks de eerder negatieve geruchten over de daling van de petroleumrijzen denk ik niet dat dit fundamenteel de langetermijnrol van steenkool beïnvloedt omdat er nog steeds een voldoende gap overblijft tussen de calorieprijzen van steenkool en die van petroleum, zelfs na een daling van de petroleumrijzen tot 20 dollar per vat. Daarom meen ik dat het hier gaat om een overbruggingskrediet. U had dit moeten voorzien en dat is niet gebeurd, hetgeen ik slechts kan betreuren. Indien wij ons neerleggen bij het niet meer centraal financieren van de KS, dan moeten wij daarvan ook de volledige consequenties dragen, dan moet het volledig energiebeleid worden gefederaliseerd en dan moet ook de meerprijs voor de kolen, volgens de calorieprijzen, werkelijk worden aangerekend.

Een tweede deel van mijn betoog besteed ik aan de andere onderdelen van de economische en industriële politiek van deze Vlaamse Regering. Ik noem die politiek een abdicatie op drievoudig vlak.

Ten eerste, op het gebied van de steun aan de bedrijven zijn er de zogenaamde fiscale stimuli. Ik meen dat wij hier een gevaarlijke weg opgaan. Door het vervangen van de directe steun door fiscale stimuli ontsnapt voor de Vlaamse Regering de controle over de steun aan de bedrijven en wordt deze steun als het ware terug gecentraliseerd. Die steun valt terug onder het unitaire bewind.

Minister G. Geens : Daarover is in de

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve geen sprake.

De heer W. Desaeyere : Neen, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik stel vast dat het voorkomt in de centrale Regeringsverklaring en dat dit nergens wordt tegengesproken.

Minister G. Geens : Dat debat had hier vorige week plaats.

De heer W. Desaeyere : U spreekt dat niet tegen in uw Vlaamse Regeringsverklaring. U had op zijn minst kunnen zeggen zich niet neer te leggen bij wat in die centrale Regeringsverklaring staat maar ik ben blij dat u hierover de nodige reserves formuleert. Ik verwacht in uw antwoord een kritiek op deze passus uit de centrale Regeringsverklaring, een kritiek waarmee u niet alleen zou staan. Dit blijkt uit het volgend citaat van de heer Peirens, de Voorzitter van het Vlaams Comité van het ACV : „Indien de nationale Regering zou beslissen”- een voorwaardelijke wijze die ik apprecieer — „het economisch steunbeleid eerder via belastingverlaging te voeren, staat de Vlaamse Regering compleet buiten spel”. Het minst dat dan ook zou kunnen worden gevraagd is dat de Vlaamse Regering een voorafgaandelijke goedkeuring zou hechten aan alle maatregelen in deze zin. De heer Peirens spaart trouwens zijn kritiek op de Vlaamse Regeringsverklaring allerminst.

Zo zegt hij, onder meer : „Als men er tijdens deze regeerperiode, waarin zowel de nationale Regering als de drie Executieven uit dezelfde partijen bestaan, niet in slaagt de regionalisering verder door te trekken, zal men het wel nooit kunnen”, of sterker „als men de Gemeenschappen en Gewesten niet meer middelen toebedeelt, zullen de activiteiten van de Vlaamse Regering eerder lijken op een bezigheidstherapie”. Ik weet niet of u zich iemand in een beschermende werkplaats rekent, mijnheer de Minister, maar ik stel voor dat u in dit verband even contact opneemt met de heer Peirens.

Ten tweede wens ik naast de formele vormen van het steunbeleid kort in te gaan op de inhoud van de industriële

Desaeyere

politiek zoals die in de Vlaamse Regeeringsverklaring wordt afgeschilderd. Hierbij wens ik twee aspecten te behandelen, enerzijds, de meer innovatiegerichte sectoren en anderzijds, de meer klassieke sectoren.

Inzake de meer innovatiegerichte sectoren vraag ik de nodige aandacht voor bepaalde compensaties die aan de Vlaamse industrie waren beloofd.

Ik som er hier drie op : het F16-programma waar 22 ten honderd was beloofd, dat is ongeveer 10 miljard frank — naar het schijnt houdt General Dynamics zich absoluut niet aan de beloofde compensaties, — het Airbus-programma waar ook nog altijd een aantal maatregelen niet zijn genomen — de statuten van Bell Air zijn nog altijd niet gewijzigd- en het helicopter-dossier.

Over al deze dossiers zou u ons, mijnheer de Minister, dringend de nodige geruststelling moeten geven.

Maar, en dit sluit dan aan bij het tweede gedeelte van mijn uiteenzetting, ik heb de indruk als ik het Regeerakkoord lees dat het beleid vooral is gericht op de offensieve sectoren en dat de klassieke sectoren schromelijk worden verwaarloosd. Met andere woorden, er is in de **vooropgestelde** politiek geen plaats meer voor een defensieve reflex. Dit is des te meer spijtig omdat er zo onvoldoende rekening wordt gehouden met het gunstig effect van bepaalde inter-industriële bindingen. Ik verwijs hier naar de imputatietabel. Het is een illusie te menen dat wij over enkele jaren ons alleen nog maar zouden gaan bezighouden met computerspelletjes.

Wij zullen blij zijn dat wij in de volgende eeuw nog beschikken over traditionele sectoren zoals landbouw, mijnbouw — ik verwijs naar de KS uiteraard — textiel, bouw enzovoort. In verband met de bouw is het zeer belangrijk dat de Vlaamse Regering er op toeziet dat het akkoord tussen de centrale Regering en de bouwsector integraal wordt nageleefd.

Ten derde, is er een abdicatie op het vlak van de arbeidsintensiteit. U weet zeer goed, mijnheer de Minister, dat

wij op het gebied van de werkloosheid nog altijd in een zeer moeilijke periode leven.

Weliswaar is er vanuit de demografie een kleinere druk, alhoewel die in Limburg zeker nog tien jaar zal aanhouden. Wij moeten evenwel de grote problemen in verband met de tewerkstelling niet onderschatten. Het werkloosheidspercentage zal de komende tien jaar nog altijd zeer hoog blijven. Welnu, precies om dit op te vangen zou er meer aandacht moeten gaan naar een verhoging van de arbeidsintensiteit.

Talrijke maatregelen in ons sociaal economisch systeem zijn nog altijd geaxeerd op de gouden jaren zestig, op een zware parafiscaliteit die in feite een ontmoediging is van die arbeidsintensiteit.

De Vlaamse Regering had zich precies bij dit Regeeringsprogramma van de specifieke situatie in Vlaanderen moeten bewust zijn en daarom moeten aansturen op een versterking van die arbeidsintensiteit en op het bespoedigen van de te nemen maatregelen die de negatieve gevolgen van de parafiscaliteit op centraal vlak hadden kunnen compenseren.

Welnu, op dit specifiek gebied vinden wij in dit Vlaams Regeeringsprogramma niets. Ik betreur dit ten zeerste. **(Applaus bij de W en de, SP)**

De Voorzitter : Mevrouw Van Puymbroeck heeft het woord.

Mevrouw M. Van Puymhroeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, ingevolge datgene wat in het Regeerakkoord wordt verklaard zien wij dat de Vlaamse Executieve in de eerste plaats aandacht zal hebben voor het welzijn van de Vlamingen.

Ook zegt het Regeerakkoord dat op korte termijn prioriteit zal worden gegeven aan de verhoging van leefbare, toekomstgerichte werkgelegenheid.

Leefbare, toekomstgerichte werkgelegenheid betekent dit leefbare werk-omstandigheden of betekent dit leefbare werkgelegenheid, dit wil zeggen op nieuwe technologieën gerichte ar-

beid ?

Deze twee verklaringen alleen al houden een heel programma in en veronderstellen een harmonische samenwerking, niet alleen tussen alle Ministeries en Diensten van de Vlaamse deelregering maar ook met de dito nationale instanties, met de eigen industrie, de landbouw, de handel en ook de derde en de vierde sectoren.

Wij waarderen uw wil strijd te voeren tegen de werkloosheid. Wij willen daarbij heel speciaal uw aandacht vragen voor de vrouw, voor de plaats van de vrouw als werkneemster. Om haar gelijke kansen te **geven** zal er nog hard moeten worden gewerkt aan een mentaliteitsverandering.

De vrouwen geen kans geven op de beleidsniveaus is vijftig procent van de beschikbare **gaven en** talenten ongebruikt laten liggen.

De werkgelegenheid van de jongeren is een probleem dat ons allen ter harte gaat. Vele jongeren hebben de hoop verloren. Alleen de verstandigsten en de meest ondernemenden vinden een uitweg, maar de overgrote meerderheid geeft de moed op.

Hen moeten wij weer hoop geven op een toekomst. Zij zullen ons maar geloven als er zichtbare vooruitgang is niet alleen door opsloringsprogramma's, ook al zijn die goed, maar ook door definitieve werkgelegenheid.

Wie industrie of KMO zegt roept tegelijk een beeld op van produktie en werkgelegenheid ; de produkten zelf en de manier waarop zij worden gemaakt ; de industrie en zijn omgeving.

Een produkt op de markt brengen dat gegeerd wordt is niet alleen een kwestie van prijs maar ook van de behoefte die er bestaat, van de kwaliteit, van de creativiteit, van de liefde waarmee het gemaakt wordt.

Wij hebben nood aan een verantwoord „produktbeleid”. Ik geef een praktisch voorbeeld. Enkele jaren geleden ging alle aandacht naar de kunstvezel en de daaruit vervaardigde textielprodukten zodat mensen die daar allergisch voor waren gewoon geen katoenen hemd, geen echt wollen trui konden vinden. Hier heeft de

Van Puymbroeck

Vlaamse Regering zeker een raadgevende taak te vervullen.

Dat produkten met een lange levensduur met opzet worden behandeld om ze vlug mogelijk stuk te doen gaan is een opzettelijk verlies van grondstoffen, beredeneerd gemaakt om op korte termijn meer winst en omzet te maken. Ik geef een voorbeeld uit de praktijk. Wij herinneren ons allemaal hoe de eerste Dupont-nylonkousen enorm sterk warene en maanden meegingen, maar toen besloot de fabrikant ze door een speciaal chemisch bad te halen om de kwaliteit te verminderen. Maar deze dingen gebeuren op grote schaal en op verschillende vlakken. Wij verbruiken grondstoffen die aan de aarde duizende jaren vragen om te worden gevormd en in één mensenleven, zonder te denken aan de geslachten die na ons komen, worden ze opgebruikt. De industrie produceert op gevaarlijke wijze stoffen en produkten die niet nodig zijn, alleen uit winstbejag. De gevolgen kan men vaststellen in Bhopal, of dichter bij ons in Tessenderlo, waar bijna wekelijks kinderen ziek worden van de stank en de uitwasemingen. Dit betekent niet dat er geen winst mag worden gemaakt, dat mag wel, maar niet ten koste van alles.

Het welzijn van de Vlamingen, het welzijn van de mens, want er zijn ook grensoverschrijdende uitwasemingen, veronderstelt dat ook de industrieel rekening houdt met de leefomgeving; niet de grootte van de winst maar de mens en zijn hele leefmilieu primeren. Wij vragen de Vlaamse Regering hierop nauwlettend toe te zien.

Wij vragen dat ook te doen op de landbouwwitbatingen die door een overmatig gebruik van kunstmeststoffen en pesticiden zeer dikwijls een gevaar vormen voor onze volksgezondheid. Dat de Boerenbond hier een zeer grote verantwoordelijkheid draagt is duidelijk en wij wensen daarom dat hem en alle bedrijven, die dergelijke produkten afleveren, de verplichting zou worden opgelegd om klaar en duidelijk in eenvoudige verstaanbare bewoordingen op de gevaren te wijzen.

Wij lezen in de Financieel Economische Tijd dat de Vlaamse Premier ver-

klaarde ook enkele miljarden per jaar te willen aantrekken van de kapitaalmarkt. Wij begrijpen dat dit momenteel meer mogelijkheden schept, maar staan huiverig voor de gevolgen naar de toekomst toe. Ook wij gaan bijkomende intrestlasten scheppen en de toekomst hypothekeken, tenzij wij de terugvorderbare leningen in dezelfde mate zouden kunnen belasten of op een andere wijze inkomsten scheppen die de intrestlasten kunnen opvangen.

Op het gebied van onderwijs vragen wij zowel in het lager als het middelbaar onderwijs bijzondere aandacht te schenken aan de algemene vorming. Wie een bredere basis heeft zal beter dan de anderen in staat zijn de latere eigen specialisatie in het grote geheel te zien, beter in staat ook om zich te vervolmaken op zijn eigen vlak, zondig een nieuwe richting in te slaan.

Wij vragen speciale aandacht voor de vorming van de hele mens. Wij dragen in onze hedendaagse maatschappij al de gevolgen van het scalponderricht. De tien bovenste centimeter van de mens, zijn hersenen, krijgen al de aandacht, maar wat met zijn gevoelsleven, zijn relatievorming, zijn lichaamsbeleving? Hoe wordt hier het kind op volwassenheid voorbereid? Als deze niet-gevormde mens ooit een cultuurbaar ontmoet, is alle uitzicht verloren, hij heeft nooit geleerd creatief te zijn.

Wij vragen, in het licht van de honderden zelfdodingen van kinderen en jonge mensen, om op alle lagere en middelbare scholen het asielrecht in te voeren. Dit betekent dat een kind dat met zichzelf in de knoei zit, moeilijkheden heeft, het recht heeft om een leraar of iemand van het schoolpersoneel te kiezen in wie het vertrouwen stelt om ermee te spreken of zich een half uurtje of een uur terug te trekken op een stille plaats om zijn moeilijkheden te verwerken. Onze ondervinding is dat de scholen die met dit systeem in de voorbije jaren zijn gestart hier zeer positieve resultaten mee hebben gehaald. Dit werd trouwens ook bevestigd op het colloquium over zelfdoding van jeudigen dat plaats vond onder de auspiciën van de Vlaamse Regering.

Wij vragen op dit gebied ook aandacht voor de vorming van gastarbeiderskinderen, met eerbied voor hun eigen cultuur, maar waarbij ze toch ook ingeleid worden in de cultuur van hun gastland, dat waarschijnlijk hun vaderland zal worden.

Voor deze „binnenlandse-buitenlandse” gezinnen vragen we ook zeer speciale aandacht op het gebied van de huisvesting. Het ter beschikking stellen van gezonde, voldoende ruime woningen zal ertoe bijdragen om ghettovorming te doorbreken en echte integratiekansen te scheppen.

Wij stellen heel wat goede bedoelingen vast op het gebied van het welzijnsbeleid. Het stuk is geschreven, maar het moet nog gespeeld worden.

We dringen er op aan dat u onmiddellijk werk zou maken van de verdere uitbouw van de hulp bij kindermishandeling, en de hulp aan kansarme gezinnen. Ik denk hier aan de groeiende vierde wereld. Ik vraag u ook de zorg voor de gehandicapten te harmoniseren.

Wij zouden graag vernemen hoe u de niet-openbare televisie ziet in de toekomst? Wie zal ons zeggen of de Vlaamse dag- en weekbladpers er over een paar jaar nog zal uitzien zoals vandaag. Ik ga hier niet verder op in. Eén van mijn collega's zal dit wel doen.

In de Regeringsverklaring lezen we dat „toeristische troeven zoals rivier-toerisme, bos- en natuurrecreatie zullen worden gestimuleerd”. Wij stellen hier uitdrukkelijk de vraag om tegelijkertijd aan de opvoeding van onze bevolking te werken zodat er ook eerbied groeit voor deze gebieden, zowel voor het vogel- en wildbestand als voor de plantengroei. Ons volk heeft nu al de naam dat zijn aantal bossen verdubbeld is omdat door ieder bestaand bos een weg werd getrokken. Als deze toeristische aanpak niet verstandig gebeurt betekent het een totaal verdwijnen van onze natuurgebieden. Denk maar aan wat Nederland nu doet in het Zwingebed.

Recreatiegebieden kunnen zo lawaai-hinderend en natuurverstorend zijn dat ze de hele omgeving kapot maken, met als voorbeelden motocrossen in

Van Puymbroeck

natuurgebieden zoals op de Kemmelberg in het Heuvelland en in de Kempen, of de waterskimotorboten in Viersel die de mensen in de belendende straten beletten elkaar te verstaan.

Verder lezen we : „Wat op een efficiënte wijze op gemeentelijk of provinciaal niveau kan worden verwezenlijkt moet aan deze niveaus voorbehouden worden.” Maar ook dat „om het investeringsfonds zo optimaal mogelijk te laten functioneren, alle materies waarvoor de Vlaamse Gemeenschap in subsidies aan de lokale besturen voorziet, in het fonds zullen worden opgenomen.” Wij vragen of de Vlaamse Gemeenschap ook toelagen voor plaatselijke fietspaden kan uittrekken, vooral voor de wegen die naar de scholen leiden.

De grootste doodsoorzaak van kinderen en jongeren zijn immers de verkeersongevallen, ongeveer 260 per jaar, of ieder jaar de schoolbevolking van één gemiddelde school, en daarbij worden nog duizenden kinderen levenslang gehandicapt.

We maken ons zorgen over de dalende nataliteit, maar hebben weinig eerbied voor het leven en schrijven dan in de pers dat het verkeer weer zoveel verkeersslachtoffers geëist heeft, alsof het om de verplichte offers aan de een of andere afgod gaat. Het woordgebruik is wel treffend, want eigenlijk is het zo.

Ouders durven hun kinderen niet met de fiets naar school sturen uit schrik voor mogelijke ongevallen, en dan worden de meeste ongevallen veroorzaakt door ouders die hun kinderen naar school brengen of afhalen.

Ik heb geprobeerd een paar punten aan te raken die voor ons volk van levensbelang zijn en tot hiertoe toch maar een beperkte aandacht krijgen.

We hebben de kans om met de Vlaamse Gemeenschap de steken op te rapen die de nationale Regering liet vallen, maar veel meer nog een eindweegs onze eigen weg te gaan. En dat zullen we ook moeten doen. Daarvoor is echter politieke wil nodig. (*Algemeen applaus*)

De Voorzitter : De heer Windels heeft het woord.

De heer R. Windels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, gezien het gevorderde uur zal mijn uiteenzetting kort zijn.

Ik zou een paar woorden willen zeggen in verband met de permanente vorming en meer bepaald over de opleiding en de vervolmaking in de KMO, met name de middenstandsopleiding, een onderdeel dat ongeveer één miljard bedraagt in uw budget wat, alle proporties in acht genomen, niet gering is.

Ik zal één fundamenteel probleem stellen en vier uiterst concrete punten naar voren brengen die een dringende oplossing vragen.

Er is zopas bij SOBEMAP een boeiende studie verschenen over de vooruitzichten en de noden bij de KMO-bedrijfsleider. Hierin vraagt men hem welke zijn vooruitzichten zijn op het gebied van omzet, winst, orderboek enzovoort. Dat klinkt optimistisch. Er wordt hem dan ook gevraagd welke zijn hoogste nood is op dit ogenblik. Tot onze verrassing krijgen wij niet als antwoord dat het een financieringsprobleem is, de commercialisatie of het management. Neen, 50,7 procent zeggen dat hun actueel probleem het vinden van medewerkers is, van mensen die hen helpen en over de nodige bekwaamheid beschikken om het bedrijf naar zijn doelstellingen te leiden.

Op een ogenblik dat er 500.000 werklozen zijn is dat een antwoord dat ons verbaast maar tegelijkertijd ook schokt. Hoe kan daarvoor een oplossing worden gevonden ? Iedere dag krijgen wij van de RVA lijsten van beroepen, uit ambacht en industrie, waarvoor geen personeel of medewerkers beschikbaar zijn. De aanbiedingen worden niet volzet.

Zal het nationaal onderwijs ons daarin helpen ? Wij hebben sinds vele jaren een grote bekommernis voor het onderwijs. Wij menen echter, helaas, dat in de onmiddellijke toekomst een oplossing voor dit eigenlijk tergende probleem niet via het onderwijs kan

worden geboden. Het nationaal onderwijs worstelt veel te veel met interne problemen onder meer het VS0 en type II, het statuut van het personeel, de autonomie van het Rijksonderwijs, de communautarisering, de scholenbouw, het Schoolpact, enzovoort. Dat zijn belangrijke problemen, niemand zal dit ontkennen. Dat fundamentele probleem echter, de uitdaging van de sociaal-economische crisis en het antwoord erop pakken zij niet aan. Er is geen begin van een oplossing.

Mijnheer de Voorzitter, in het kader van de permanente vorming hebt u wel een kans. Inderdaad, u beschikt over een veel grotere soepelheid inzake programma's. U kunt ze kiezen en samenstellen. U beschikt over een soepelheid inzake timing die u langer of korter kunt maken ; inzake equipering die u kunt halen waar zij op dit ogenblik nodig en te vinden is. U hebt vooral soepelheid op het gebied van de specialisten, de monitoren, de technici en de leraars die u ook kunt halen daar waar ze beschikbaar zijn en opgewassen tegen het probleem waarvoor zij staan.

In algemene zin hebt u een kans in de permanente vorming. Wij vragen u die kans te grijpen. Wij beweren steeds het goed en zelfs beter te zullen doen in de Vlaamse Gemeenschap ; laten wij het dan ook bewijzen.

Ik wens in het kort vier concrete punten te behandelen. Ten eerste, het budget voor het bouwen en verbouwen van centra. De kredieten voor de bouw van centra voor KMO-opleiding en -vervolmaking worden nu overwegend uitgetrokken op de gewone begroting voor middenstandsopleiding. Dit is geen goede techniek. Deze post voor bouwwerken steeg de laatste jaren met dertig procent, terwijl uw gewone begroting slechts met vijf à zes procent steeg. Vandaar een groeiende beperking om het beschikbare geld te gebruiken voor datgene waarvoor het eigenlijk geconcipieerd is, namelijk het geven van opleiding en cursussen, en het realiseren van vervolmakingsinitiatieven over de ganse lijn. De marge tussen de stijging van de bouwkosten en de normale stijging van de begroting vernauwt. In West-Vlaanderen bij voorbeeld kunnen dit jaar

Windels

3.000 cursussen, waarvoor de mensen staan aan te schuiven, niet worden gegeven hoewel wij zelf, samen met onze inrichtingen, een grote inspanning doen, ook op het financiële vlak. Meer dan 750 sessies en seminaries in verband met vervolmaking kunnen niet worden georganiseerd tijdens dit cursusjaar. Onze vraag is dat het budget voorzien voor de bouw uit de gewone begroting zou worden gehaald en dat een bouwfonds zou worden opgericht met eigen financiële middelen, zoals reeds wordt gedaan door onze Waalse collega's, zodat de kredieten uit de gewone begroting kunnen worden aangewend waarvoor ze bestemd zijn, namelijk de initiatieven.

Ten tweede, de erkenning, in het kader van de wet op de verlengde leerplicht van juni 1983, van de organisatoren van cursussen voor cursisten tot zestien jaar. Bovengenoemde wet bepaalt dat elke inrichter van cursussen voor die categorie van leerlingen jaarlijks moet erkend worden door een commissie nationale opvoeding-midstandopleiding. Dit is ook het geval voor de centra voor opleiding en vervolmaking in de KMO. Wij vinden dit nogal vernederend, nutteloos en uiterst tijdrovend als men alleen maar de paperassen bekijkt die ermee gepaard gaan. Dat is nu eenmaal het systeem dat reeds tientallen jaren bestaat, dat inzake structuur volkomen beantwoordt aan de voorschriften betreffende de verlengde leerplicht, dat onder controle staat van ambtenaren en inspecteurs van de Vlaamse Administratie en bovendien een Vlaams Instituut voor Permanente Vorming heeft waardoor het ook vanuit deze hoek begeleiding krijgt. Laten wij met een éénmalige erkenning vrede nemen totdat bewezen zou zijn dat deze vorm van opleiding niet aan de voorschriften zou beantwoorden.

Ten derde, de zogenaamde — nogal oneerbiedig uitgedrukte — Coens-kredieten. In het kader van de verlengde leerplicht van juni 1983 legde de nationale Wetgever en de nationale Regering aan de Vlaamse Gemeenschap een aantal, vooral financiële, lasten op die uit deze wetgeving voortvloeien. Er moeten meer cursussen, meer les-

Ondanks het feit dat de aanvangsperiode voor deze Vlaamse Regering voor bepaalde zaken gunstig was, kan er, aldus mevrouw L. Detiège (SP), niet een zo positief verslag worden uitgebracht inzake tewerkstelling

uren worden gegeven, maar er zijn daarvoor geen kredieten uitgetrokken op de Vlaamse begroting. Eind 1985 zal dat reeds meer dan dertig miljoen bedragen. Bij de bespreking van deze wetgeving, waaraan wij de eer hadden mee te werken, heeft Minister Coens verklaard dat hij bereid was de opgelegde financiële verplichtingen nationaal te honoreren. Tot op heden is dat niet gebeurd. Er schijnen administratieve moeilijkheden te zijn. Gezien de dringende noodzaak deze financiële middelen ter beschikking te stellen daar waar ze moeten gebruikt worden, dring ik er op aan deze zaak te regelen.

Ten vierde, wil ik het hebben over hetgeen in het jargon — even oneerbiedig — genoemd wordt de Geenssubsidies.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, u zegt altijd dat de KMO's directer moeten deelnemen aan de technologische revolutie. Dat is een adagium dat wij veel horen en ook ten volle onderschrijven. Dit geldt voor de produktie, het management, commerciële en andere technieken. Daarvoor dienen ook de cen-

tra voor opleiding en vervolmaking over dergelijke apparatuur te beschikken zodanig dat ze zowel in de traditionele als in de geavanceerde beroepen en sectoren toonaangevend kunnen zijn. Dit is nu helaas niet steeds het geval.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, u hebt zeer terecht in het openbaar aangekondigd dat u voor 1985 honderd miljoen zou kunnen ter beschikking stellen — en wij waarderen dit ten zeerste — op basis van 50 procent tussenkomst bij investering in deze hoog technologische apparatuur en 50 procent ten laste van de centra zelf. Op dit ogenblik, half december, liggen heel wat dossiers klaar. In West-Vlaanderen hebben wij de apparatuur voor een deel reeds op eigen risico aangeschaft vooral dan in de grafische sector waar ontzettende mogelijkheden zijn voor de KMO's, ook voor de hele kleine ondernemingen. Ik wens er dan ook op aan te dringen de aangekondigde tussenkomst zo snel mogelijk operationeel te maken.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, één

Windels

fundamenteel probleem en vier concrete punten. Alles is niet gezegd, verre van. Ik wil besluiten met een spreuk van professor Jonckheere die in de loop van grote uiteenzettingen altijd zei : „Mieux vaut une petite réalisation qu'un grand discours”. Dit vragen wij ook. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : Mevrouw Detiège heeft het woord.

Mevrouw L. Detiège (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, in tegenstelling tot het Regeerakkoord van de nationale Regering, vermeldt het voorliggende document dat de Vlaamse Regering de werkgelegenheid op de voorgrond zal plaatsen :

„De Vlaamse Regering zal prioriteit verlenen aan de verdere verbetering van de werkgelegenheid in Vlaanderen. Nieuwe en leefbare tewerkstelling moet in de eerste plaats ontstaan door het beleid van economische vernieuwing en nieuwe groei. De aldus gecreëerde nieuwe welvaart zal ook in de dienstensector, in de culturele welzijnssector, bijkomende tewerkstelling creëren.”

Straks zegde u ook dat wij een eigentijdse vorm van solidariteit zullen tot stand brengen tussen de kansrijken en de kansarmen, tussen de actieven en gedwongen niet-actieven, tussen werkenden en werkzoekenden.

U zegt eveneens : door het stimuleren van nieuwe arbeidsplaatsen, een betere verdeling van de beschikbare arbeid- en een moderne arbeidsbemiddeling, zal de Vlaamse overheid de werkloosheid krachtadig terugdringen. Dit geldt vooral voor de jeugdwerkloosheid, de schande van onze tijd.

Inderdaad, wanneer wij de gegevens van de voorbije periode 1980-1984 bekijken, geloof ik dat het noodzakelijk is een degelijk beleid aan te vatten. De **aanvangsperiode** voor deze Vlaamse Regering was dan wellicht voor bepaalde zaken gunstig. Inzake tewerkstelling meen ik niet dat er een zo positief verslag kan worden uitgebracht.

Wanneer wij de gegevens van het Planbureau voor de jaren 1980-1984 ontleden — een periode die ongeveer gelijk loopt met de periode van de vorige Regering — is het zó dat wij in Vlaanderen ongeveer 5 miljoen 700.000 inwoners hadden, zijnde 57 ten honderd van de Belgische bevolking.

De groei van 50.000 eenheden tijdens de periode 1980-1984 werd door een natuurlijke aangroei bekomen, vermits het migratiesaldo een evenwicht vertoont.

U hebt er zelf op gewezen dat wij een relatief jonge bevolking hebben : tussen 0 en 19 jaar, 28,8 procent ; tussen 20 en 39 jaar, 29 procent ; tussen 40 en 59 jaar : 24 procent ; boven de 60 jaar, 17 procent.

De werkgelegenheid verbeterde echter niet. De trend van de **zeventiger jaren** zette zich verder door : een lichte daling van de werkgelegenheid in de primaire sector, waarvan de zelfstandigen voornamelijk de oorzaak waren ; een sterke daling in de secundaire sector : 93.000 eenheden ; een veel minder grote stijging in de tertiaire sector.

Tijdens de regeerperiode van de eerste Vlaamse Regering is er bijgevolg een daling van de werkgelegenheid in de secundaire sector waar te nemen. Dit is dan ook zeer betekenisvol in bepaalde arrondissementen. Ook inzake werkloosheid was er een negatieve tendens.

De stijging tussen 1974 en 1980, waarbij de werkloosheidsgraad van 3,7 procent tot 11,9 procent evolueerde, nam nog toe.

Tussen 1980 en 1984 steeg het aantal mannelijke werklozen van 81.000 tot 120.000, het aantal vrouwelijke werklozen van 131.000 naar 157.000.

Gebruikt men de Europese definitie, dan kan men, eind 1984, spreken van 415.000 werklozen.

Wat daarbij zeer erg is — en u heeft dat bevestigd — is de jeugdwerkloosheid. Inderdaad, in Vlaanderen waren er 29.995 jonge mannelijke werklozen en 50.581 jonge vrouwelijke werklozen, iets meer dan het rijksgemiddelde.

Er gebeurde nochtans een aantal zaken : er was de totstandkoming van de wetgeving op de economische expansie ; in de ontwikkelingszones werd in die periode 100 miljard geïnvesteerd waarvan 19 miljard door de Vlaamse Gemeenschap wed bijgedragen. Het is dan toch zó dat daar de gemeenschap bijdraagt en dat de privébedrijven die gelden gewillig aanvaardden.

De positieve resultaten voor de arbeidsplaatsen bedroegen slechts 9.000 terwijl in die sector een verlies is genoteerd van 90.000.

Ook voor de KMO werden rentetoeelagen en kapitaalpremies gegeven. Ook op andere vlakken werd de staatssteun gretig aanvaard.

Inzake het Europees Sociaal Fonds dat een bijdrage tot beroepsopleiding en beroepsoriëntering kan geven, zegt de Regeringsverklaring bij het werkgelegenheidsbeleid dat de inspanningen inzake **beroepsopleiding**, herstelling en bijscholing aanzienlijk zullen worden ogevoerd. Absolute prioriteit zal worden gegeven aan toekomstgerichte opleidingen en aan bijzondere initiatieven voor de laag geschoolden. De voorziene investeringen inzake beroepsopleiding zullen worden versneld.

Wat de Europese gegevens en de hulp betreft, wordt gezegd dat het onmogelijk is om te bepalen hoeveel van de 8 miljard naar Vlaanderen zijn gegaan. Ik zou dan ook concreet willen vragen welk gedeelte van dit bedrag naar Vlaanderen komt, wat er is gebeurd inzake de beroepsopleiding, in welke mate Vlaanderen een beroep doet op dat Europees Sociaal Fonds dat kan bijdragen tot de oplossing van een gedeelte van de werkloosheid. Wat gebeurt er in de toekomst ?

Wij weten — en u heeft er de aandacht op gevestigd — dat de Vlaamse bevolking zal toenemen en dat het aandeel van de jongeren in de totale bevolking in ontwikkelingszones groter zal zijn dan in Vlaanderen en in België.

Het aantal mensen die de beroepsleeftijd bereiken — tussen 19 en 59 jaar — zal stijgen in Vlaanderen en in de ontwikkelingszones. De behoeften aan tewerkstelling zullen dus groot

De tiëge

blijven.

Nu blijkt dat wij nog altijd moeilijk kunnen schatten hoeveel de behoeften zullen zijn vermits de volkstelling van december 1981 nog steeds niet beschikbaar is inzake de beroepsbevolking — een schande voor een land dat op technologisch vlak zogezegd vooruitgang maakt. Ik vraag me af in welke mate u als Vlaamse Minister er kunt op aandringen dat de gegevens, die jaren geleden zijn verzameld, kunnen worden gebruikt en benut op de juiste manier.

Wil u een serieuze planning of vooruitzichten makén, heeft u deze gegevens nodig. Met de beschikbare middelen heeft het Planbureau bepaalde vooruitzichten inzake de beroepsbevolking gemaakt. Daaruit blijkt dat er meer behoeften zijn in Vlaanderen, zeker in Limburg, de Kempen en de Westhoek.

Inzake de vooruitzichten van de werkgelegenheid blijkt duidelijk dat de daling zal verder gaan.

In Vlaanderen zal ze in de landbouw van 63.200 naar 59.000 dalen, in de industrie van 611.000 naar 575.000, in de bouwsector van 139.500 naar 136.100, terwijl de tewerkstelling in de diensten lichtjes zal stijgen. U zegt echter dat hiermee voornamelijk bedoeld worden de diensten buiten de openbare sector en dan nog vooral deze die op de markt georiënteerd zijn, omdat uitbreiding van de openbare sector uitgesloten moet zijn.

Wat gaat er gebeuren ? Wat kan er gebeuren ? Collega De Batselier heeft daarnet reeds gevraagd wat de DIRV-actie betreft om de concrete resultaten op te geven, een ontleding van wat reeds werd gedaan en van de evolutie die u voor de toekomst verwacht.

Wat de sectoren in moeilijkheden betreft, zegt u dat het preventief beleid zal worden voortgezet. Ik vraag mij af hoe u dit gaat doen samen met uw liberale partners want tijdens de besprekingen hierover in de Commissie is duidelijk gebleken dat aan liberale zijde wel wordt gewenst hulp te krijgen maar dat deze elke controle op ge-

meenschapsgeld afwijst. Vandaar mijn twijfels over het beleid dat u zult kunnen voeren.

Over de nationale sectoren valt er weinig te zeggen want de bevoegdheden blijven nationaal. Qua tewerkstelling hoeven wij dus niet te veel te verwachten. Alleen reeds in de steenkolenmijnen komen er 18.000 banen in het gedrang, zoals ook collega De Batselier heeft gezegd.

Voor infrastructuurwerken, grote of minder grote, ontbreekt elke ernstige planning. Vijfjarenplannen worden niet meer opgemaakt en het enige waarop men zich kan baseren zijn de resultaten van de COC, een driejarenplan dat niet bindend is en elk jaar kan worden veranderd of aangepast.

Voorts betreuren wij dat er inzake huisvesting niets gebeurt op sociaal vlak. Het recht op een behoorlijke woning zal primordiaal moeten zijn in de komende vier jaren. De nieuwe armoede neemt snel toe en de verkrotting in bepaalde stads gedeelten van grote steden is zeer erg. Het is pijnlijk en schrijnend te moeten vaststellen hoe sommige mensen op dit ogenblik moeten leven. Zou een verbetering van het woningbestand geen middel zijn om een oplossing te vinden voor de moeilijkheden in de bouwsector ?

Het moet voor elkeen een recht zijn ernstig te kunnen wonen. Waar is de planning en wat gaat er gebeuren ? Wij hebben in de nationale Regeeringsverklaring kunnen lezen dat er inderdaad een samensmelting zal zijn tussen het Planbureau, het Nationaal Instituut voor de Statistiek en de Studiedienst van Economische Zaken.

In uw verklaring zien wij dat er aanpassingen zullen zijn voor de GOM maar er wordt niet gezegd in welke richting. Zal er een apart Vlaams Planbureau komen en gaat het een onderdeel worden van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ? Wat gaat er juist gebeuren ? Gaat de Vlaamse Raad in kennis worden gesteld van de plannen en gaan wij vooruitzichten krijgen inzake tewerkstelling ? In welke mate gaat u invloed hebben op al die gegevens ?

Er waren in het verleden inderdaad

acties zoals de herverdeling van de beschikbare arbeid rond een aantal thema's, de 5-3-3-actie, onderbreken van de beroepsloopbaan, jeugdwerkloosheidsbestrijding door de leerplicht tot 18 jaar te verlengen, zo werd gezegd, deeltijdse arbeid, de nieuwe ambtenaren in de openbare diensten de eerste jaren maar voor 80 procent betalen, meer werkzoekenden in deeltijdse jobs, versoepeling van het arbeidsrecht en diens meer, alle nepstatuten. In welke mate hebt u daarop een invloed of zult u een invloed kunnen krijgen ?

Wat met de beroepsopleiding ? Gaat u er inderdaad in gelukken om bepaalde zaken recht te trekken ? Gaat u ervoor kunnen zorgen dat er op dat vlak werk wordt gemaakt van de Europese richtlijnen ? Want de jeugdwerkloosheid en de jongerenwerkloosheid zijn groot.

Ik heb daarstraks cijfers geciteerd omdat ik er uw aandacht wou op vestigen dat ook wat de vrouwen betreft, de jongerenwerkloosheid heel groot is. De vrouwen die de school verlaten wensen te werken. Zij wensen gelijke rechten nadat zij een gelijke opleiding hebben gekregen. De beroepsopleiding moet in ons land dezelfde kansen bieden voor beide seksen. Het is een Europese richtlijn waar ook Vlaanderen zich moet aan onderwerpen. Ik zou het zeer spijtig vinden, mijnheer de Minister, mocht in de periode die nu komt en waar het uw bedoeling is om aan die werkloosheid iets te doen, de vrouwen ter zijde worden geschoven. Betreffende de minderheidsgroepen vinden wij niets terug in uw Regeerakkoord.

Wat betreft de specifieke ontwikkelingszones is er de tewerkstelling in de T-zones. Ook hier wil ik u vragen wat er concreet reeds gebeurd is. Zijn er reeds bedrijven, hoeveel bedragen de investeringen en hoeveel tewerkstelling hebben deze met zich gebracht ? Ook inzake reconversiezones wil ik weten wat het resultaat is. Ik wil een oproep doen om bij de GIM een onderafdeling te maken, zoals de Nationale Investeringsmaatschappij heeft gedaan, om nieuwe coöperatieven te helpen.

Vele jonge mensen zoeken een uit-

Detiège

weg, zoeken zelf zich te verenigen en trachten zich op de ene of andere wijze te verbinden. Tijdens de vorige legislatuur hebben wij een voorstel ingediend om een coöperatief ontwikkelingsfonds op te richten. Er is tot nog toe niet veel van terecht gekomen maar wel hebt u op een bepaald ogenblik gezegd dat u die taak in het kader van de GIM wenst te zien. Ik wil u dan ook vragen daar rekening mee te houden.

U beëindigt de verklaring met een paragraaf over Benelux.

In de Beneluxraad waar ik Voorzitter ben van de Commissie Leefmilieu is er een tegenstelling tussen de houding van Nederland en België. Wanneer men aan België inlichtingen vraagt, dan antwoordt België dat er thans in ons land drie Gewesten zijn en dat het onmogelijk is nog een samspraak te hebben. Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, als u op Benelux-vlak iets wil doen, dan denk ik dat de mogelijkheid moet bestaan om een confrontatie tussen de Vlaamse Regering en Benelux aan te gaan. **(Applaus bij de SP en AGALEV)**

De Voorzitter : de heer De Loor heeft het woord.

De heer H. De Loor (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Detiège die mij hier voorafging sprak reeds over de sector huisvesting. Ik wil daar nog even dieper op ingaan.

Sinds ongeveer 10 jaar is de woningbouw geleidelijk aan beginnen dalen en in 1980 en 1981 kenden we een spectaculaire stopzetting van het aantal begonnen gebouwen.

Het verlies aan woningbedrijvigheid kon de voorbije jaren niet worden omgebogen, wel integendeel. Het aantal begonnen privé-woningen dat in de steigers werd geplaatst kende tussen 1980 en 1984 een vrije val en daalde met 48 ten honderd. De appartementsbouw verging het nog veel slechter, tussen 1980 en 1984 werd een verlies van 68 ten honderd begonnen meergezinswoningen opgetekend.

Bijgevolg kan niet worden tegenge-

sproken dat het huisvestingsbeleid geen succes is geworden in de voorbije legislatuur.

Voor de eerste vijf maanden van 1985 blijkt er zich wel een stabilisatie af te teknen, hoewel de globale privé-vraag op een laag niveau blijft.

Daartegenover lag het aantal vergunningen voor verbouwingen aan woningen gedurende de eerste vijf maanden van 1985 gevoelig lager dan in 1984 om nagenoeg op hetzelfde peil van 1985 terug te vallen, wat al een zeer laag niveau was in vergelijking met dat van 1980 en de voorgaande jaren.

Er is nochtans voldoende vraag naar nieuwe woningen. Inderdaad, een recente studie heeft aangetoond dat het aantal leegstaande huizen in 1984 1 à 2 procent bedroeg tegenover 4 procent in 1981, hetgeen onder het normaal niveau ligt en wijst op een reëel woningtekort.

Wat evenwel de sociale woningbouw betreft, is het een echte ramp geworden als men weet dat van 1975 tot en met 1981 gemiddeld 11.600 huurwoningen per jaar werden opgetrokken en voor de eerste zeven maanden van 1985 nog amper 583 sociale woningen door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting werden aanbesteed, dit terwijl er nog 1.193 waren voor dezelfde periode van 1984.

Met het bouwprogramma van de Nationale Landmaatschappij is het even erg gesteld.

Gedurende de eerste vijf maanden van 1985 werden amper 53 woningen aanbesteed tegenover 97 in 1984, wat al een enorm laag getal was.

Wat hierbij vooral aan het licht komt, is het feit dat zich een groeiende kwalitatieve huisvestingsnood en een belangrijke verkrotting van ons woningpatrimonium aan het voltrekken is.

Ons sociaal woningpatrimonium in het bijzonder gaat zienderogen achteruit, wat uit economisch opzicht een heel ernstige zaak is doch vooral uit sociaal oogpunt uiterst verwerpelijk !

Nochtans kan niet worden ontkend dat de behoefte aan volkswoningen

nog steeds groot is. Vergeten we trouwens niet dat Vlaanderen tot 1990 nog jaarlijks behoefte heeft aan 40.000 nieuwbouwwoningen en dat de totale vernieuwbouwbehoefte, dit wil zeggende de sanering van verbeterbare ongezonde woning- en functioneel onaangepaste woningen in Vlaanderen 29.000 eenheden per jaar bedraagt.

Sinds het invoege treden van de nieuwe huurwet op de privé-woningen is deze behoefte nog gegroeid. Bewijs daarvan zijn de lange wachtlijsten van kandidaat-huurders bij de erkende huisvestingsmaatschappijen.

Daarom beweer ik dat het huisvestingsbeleid de voorbije vier jaar een mislukking geworden is en dat de maatregelen die werden getroffen om er beterschap aan te brengen inefficiënt zijn gebleven.

Van de institutionele beleggers, waarvan Gemeenschapsminister Buchmann zoveel verwachtte is tot op vandaag niets in huis gekomen.

De potentiële investeerders in huurwoningen hebben zich trouwens omwille van de nefaste sfeer die het vastgoedbezit in België omgeeft, niet enkel naar alternatieve beleggings- en plaatsingsvormen georiënteerd, maar hebben bovendien veelal hun bestaand vastgoedbezit tegen opgeofferde prijzen op de immobiliënmarkt geïgoid, dewelke hierdoor totaal ontredderd werd en alzo de nieuwbouwmakr deed lamvallen.

Daarom vinden we dat opheldering dient gegeven over de huidige stand van uitvoering van het decreet-Buchmann.

Verder dient het decreet zo te worden omgebogen dat de Maatschappij voor de Huisvesting of de door haar erkende vennootschappen eigenaar blijven van de sociale woningen. Voor de SP kan het hier slechts om een tijdelijke maatregel gaan in afwachting van voldoende kredieten die de sociale woningbouw kunnen vrijwaren.

Ook het ingevoerde verzekeringsstelsel is geen al te sterke stimulans geweest om de kandidaat-bouwers tot bouwen aan te zetten. Van bij het be-

De Loor

gin hebben wij er trouwens op gewezen dat het verzekeringstijdvak van vijf jaar te kort is.

Vergeten wij ten andere niet dat bouwen een risico inhoudt, daar de kandidaat-bouwer meestal aanzienlijke financiële inspanningen dient te leveren en hij met het voorbije gevoerde sociaal beleid, gekenmerkt door inleveringen, werkloosheid, verarming en met de onzekerheid voor de toekomst met Martens VI, dit risico niet durft te nemen.

Een kandidaat-bouwer wordt slechts tot bouwen gestimuleerd indien hij weet dat hij, bij ziekte en werkloosheid, verzekerd is van de verdere betaling van zijn maandelijkse annuïteiten en niet hoeft te vrezen dat zijn huis boven zijn hoofd zal worden verkocht.

Daarom dringen wij aan, zoals we dat al jaren doen, opdat de verlenging van de duurtijd van de verzekering tegen inkomensverlies, waarvan gewag gemaakt wordt in de beleidsverklaring, zo vlug mogelijk zou worden doorgevoerd en verdubbeld tot tien jaar.

Terwijl we nu toch aan de maatregelen toe zijn vervat in de beleidsverklaring willen we erop wijzen dat de Vlaamse Executieve bijzondere aandacht dient te hebben voor de huisvestingsproblematiek en het stimuleren van de verwerving van de eigen woning. De nettostimulans van de bouwpremie moet echter gerelativeerd worden, want naast specifieke maatregelen op nationale vlak via BTW-verlaging moet er hier immers op gewezen worden dat het systeem van rentetoeelagen dat van toepassing was van 1 maart 1981 af op 31 december 1982 verviel, dit ondanks de expliciete belofte van de Executieve om de in het Vlaamse Gewest aangevatte politiek van rentetoeelagen voort te zetten.

Op het vlak van de renovatiepremie die wordt toegekend in een herwaarderingsgebied en aldaar de saneringspremie en de bouwpremie vervangt, werden sinds 1982 meer dan 90 herwaarderingsgebieden officieel erkend. Zoals de Financieel Economische Tijd enkele maanden geleden

schreef, is de belangstelling van de privé-sector evenwel gering.

Eind juli zouden slechts zo'n 900 particuliere aanvragen voor het bekomen van de renovatiepremie zijn ingediend: het bedrag van 500 miljoen bouwwerken dat uitgaat van de privé-sector, steekt schril af tegen het totale herwaarderingsprogramma van de lagere overheden dat zo'n 15 miljard — weliswaar gespreid over verschillende jaren — zou bedragen.

Een grondige evaluatie van de deelsector dringt zich dan ook op, temeer daar de fiscale aftrek voor renovatiewerken eind dit jaar vervalft.

Positief in het akkoord is wel dat speciale maatregelen zullen worden uitgevaardigd om woningen geschikt te maken voor bejaarden. Zoals we reeds eerder zegden laat de kwaliteit van de woningen in Vlaanderen te wensen over en dit geldt nog meer voor woningen bewoond door bejaarden. Volgens de peilingsenquête 1982-1983 uitgevoerd door het Nationaal Instituut van de Statistiek beschikt bijna 50 procent van de woningen van bejaarden niet over een bad, bij 45 procent ontbreekt een privé-WC met spoeling, bij bijna 65 procent is er geen centrale verwarming, bij bijna 10 procent ontbreekt waterdistributie in de woning, enzovoort.

Een ander positief element waarmee de SP haar instemming kan betuigen vormt de bepaling dat voorzien zal worden in de opleiding van huisvestingsambtenaren binnen de gemeentelijke administratie, hoewel we daar toch graag wat meer uitleg zouden wensen over te bekomen. Is het de bedoeling daarvoor speciale ambtenaren aan te werven om de huisvestingsproblemen ter plaatse nader te onderzoeken ofwel in dienstzijnde ambtenaren een supplementaire opleiding en opdracht toe te vertrouwen?

Wat evenwel 'in de beleidsverklaring ontbreekt is een geïntegreerd energiebeleid waarbij aan de zijde van het energieverbruik, door anders te bouwen hetzelfde comfortniveau kan worden gerealiseerd met een veel lager energieverbruik: daarom pleit de SP voor de goedkeuring van het voorstel van decreet ingediend door colle-

ga De Batselier houdende de vaststelling van een isolatienorm voor op te richten en als woning bestemde gebouwen.

De kosten voor energieverbruik zijn trouwens de laatste jaren een steeds prangender probleem geworden voor de meeste bewoners van een sociale woning en in het bijzonder voor de lagere inkomens.

Uit een enquête voor circa 200 sociale woningen blijkt dat voor een derde van de bewoners met een inkomen van minder dan 300.000 frank de energierekening meer dan 20 procent van hun inkomen uitmaakt.

Parallel hiermee pleit de SP ook voor het herinvoeren van een isolatie- en dubbelglaspremie. Dit alles moet gepaard gaan met een ruime informatiecampagne zodat kandidaat-bouwers en -verbouwers een duidelijk beeld krijgen van de mogelijke steun waarvan ze kunnen genieten.

Tot slot willen wij het nog even hebben over het besluit van de Vlaamse Executieve betreffende de herziening de huurprijzen op 1 januari 1986.

Iedereen herinnert zich nog wel de enorme rel van einde 1984 — begin 1985, toen een groot aantal gepensioneerden en bruggepensioneerden die een sociale woning huurden hun huurprijs fors en dit soms met een veelvoud, de hoogte zagen ingaan. Bij de berekening werd immers rekening gehouden met het netto belastbaar inkomen van 1982.

Ingevolge de wijziging in 1982 van de abattementen voor vervangingsinkomens, voornamelijk voor pensioenen, brugpensioenen en werkloosheidsuitkeringen, werd het netto belastbaar inkomen van deze groep sterk opgeblazen.

Nadien werd deze toestand slechts ten dele geregulariseerd en de meeste gepensioneerden kregen hoe dan ook een fikse huurverhoging in de bus. Van enige matiging van de huurprijzen zoals in de private sector was bovendien geen sprake.

Vanuit verschillende hoeken bereikte ons de informatie dat de huurverhogingen die zich aankondigen voor be-

De Loor

gin volgend jaar, dit wil zeggen op 1 januari 1986, voor dezelfde groep van huurders alweer krachtig dreigen te zijn. Onder krachtig verstaan we huurstijgingen die gevoelig boven het huidige inflatiecijfer liggen.

Daarom dringen we aan op :

- een sociale correctie van de huursstijgingen in functie van het huidige inflatiecijfer ;
- het invoeren van een matiging van de huurprijzen ;
- een wijziging van de reglementering van het huurstelsel voor sociale woningen in het licht van een grotere doorzichtigheid en rechtvaardigheid.

Alvorens te besluiten, zou ik graag enige uitleg krijgen in verband met volgende passus in uw Regeringsverklaring, waarin op bladzijde 10, in verband met het huisvestingsbeleid, het volgende staat : „Ter concretisering van hogervermelde doelstelling en aandachtspunten zullen in de sociale huursector huurtoelagen leiden tot grotere doelmatigheid”. Wij begrijpen echt niet wat hiermee bedoeld wordt. Daarom wil ik vragen ons daarover wat meer duidelijkheid te brengen.

Als algemene conclusie wil ik er op wijzen dat de zwakke maatregelen vervat in het Regeerakkoord van de Vlaamse Executieve volstrekt onvoldoende zullen zijn om te kunnen gewagen van het voortwerken, met grote kracht en dynamisme, aan een huisvestingsbeleid, zoals in de aanhef van dit Regeerakkoord is vermeld.

Men zal het over een totaal andere boeg moeten gooien, wil de Vlaamse Regering aan haar verplichtingen zowel inzake private als inzake sociale woningbouw tegemoet komen. (*Applaus bij de SP*)

De Voonitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, als een nieuwe Regering aantreedt kijkt men steeds met belangstelling uit naar het Re-

geerakkoord dat onder de partners werd afgesproken en ter goedkeuring aan dit Parlement wordt voorgelegd. Zo ook met deze nieuwe Vlaamse Executieve die zopas op de been werd gebracht, waarvan we pas sinds vandaag ongeveer de afbakening van de toegewezen bevoegdheden menen te kennen.

Met evenveel belangstelling **keken we** ook nu weer deze keer uit naar wat de nieuwe Regeringsverklaring zou zeggen over het cultuurbeleid dat in de komende jaren zou worden gevoerd. We waren dubbel benieuwd van zodra we vernamen dat een nieuwe en jonge liberale excellentie voortaan dit departement zou beheren. We zijn daarom bij voorbaat bereid om hem enig krediet te geven en zochten dus in het vrij omvangrijk hoofdstuk over het cultuurbeleid naar een vernieuwend en fris geluid.

Het is zeker nog wat vroeg om te oordelen, maar ik moet bekennen dat we teleurgesteld zijn, althans over wat de teksten ons voorstellen. Het is de zoveelste monotone opsomming van een oneindige reeks culturele en vooral sociaal-culturele onderwerpen, met nagenoeg geen aandacht voor de vrije artistieke kunsten, maar des te meer voor de wereld van de media, met de klassiek geworden neo-liberale trekjes.

De opdracht van die jonge, liberale excellentie lijkt dus nu al duidelijk : het mediaveld moet duchtig worden dooreengeschied, de omroepreclame en de commerciële televisie moeten er nu komen.

Wellicht daarom ook heeft de nieuwe Minister van Cultuur geen „vorming” meer — in de figuurlijke betekenis natuurlijk — want deze materie moest hij blijkbaar afgeven aan zijn katholieke collega, waardoor de greep van de CVP op onderwijs en vorming, zowel nationaal als in de Vlaamse Gemeenschap nu zo goed als volledig is, over de Ministers en de Voorzitters van de betrokken parlementaire Commissies heen trouwens.

Een eerste opvallend punt uit het Regeerakkoord over de culturele materie is het pleidooi om nieuwe financieringsbronnen aan te boren zoals me-

cenaat, sponsoring en taxshelter. Bovendien wordt voorgesteld een deel van de inkomsten via het betalend publiek te realiseren. Het neo-liberaal gedachtengoed en meer bepaald het profijtbeginsel wint dus meer en meer terrein.

Op die manier wordt nog maar eens — dat komt ons goed uit ook — de verantwoordelijkheid van de overheid inzake cultuur omzeild en naar de privé-sector afgewimpeld.

Hoe nefast zo'n beleid kan worden zal binnen afzienbare tijd wel duidelijk worden op het vlak van de media. Wij zijn het dan ook oneens met deze kortzichtige benadering van kunst en cultuur, waarbij al wat niet onmiddellijk economisch en financieel renderend is als overbodige luxe wordt beschouwd. Het cultuurbeleid mag het profijtbeginsel niet als uitgangspunt hebben, noch toegeven aan de banalisering van het culturele leven.

Naast de kostprijs zijn er immers ook de inhoudelijke waarden van kunst en cultuur.

De noodzaak van een actief cultuurbeleid doet zich nog sterker voelen in een periode waarin nieuwe technologieën worden aanbeden, een grote verrijming van de al dan niet opgedrongen — vrije tijd plaatsheeft en de enorme communicatiemogelijkheden evenveel uitdagingen vormen.

„Nieuwe financieringskansen”

„Invoeren van betalend publiek domein”

„Verantwoordelijkheid van de particuliere sector”

Deze termen uit het Regeerakkoord worden niet verder uitgelegd en behoeven wellicht ook geen verklaring. Het is nogal duidelijk wat ons te wachten staat : bijvoorbeeld, zoals door anderen al gezegd is, de invoering van een leestaks in de openbare bibliotheken. De Vlaamse Gemeenschap zal haar verantwoordelijkheid inzake cultuur ontvluchten, ze zal niet investeren in cultuur maar dit aan anderen overlaten, zowel financieel als inhoudelijk, maar ook en vooral de gebrui-

Seeuws

ker doen opdraaien voor de kosten.

We dreigen in een soort Japanse toestand te komen, Japan dat zo vaak als economisch model wordt geciteerd in de neo-liberale en ook in de DIRV-middens van het Vlaams Economisch Verbond. In Japan wordt cultuur bedreven door de bedrijven ; de overheid besteedt slechts 0,08 % van haar budget aan cultuur.

Minister G. Geens : Mijnheer Seeuws, u gaat toch niet beweren dat Japan geen cultuurland is ?

De heer W. Seeuws : Ja, in de bioscopen.

De heer W. Leyten : Er zijn ook de deelnemers aan de Koningin Elisabethwedstrijd.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, stelt u dat, als wij u niet zouden tegenhouden, u de Japanse opvatting over cultuur als voorbeeld gaat stellen voor het cultuurbeleid in Vlaanderen ?

Minister G. Geens : Neen, dat heb ik niet gezegd.

De heer O. Van Ooteghem : En zou de Minister dan misschien hara-kiri propageren ? (*Gelach*)

De heer W. Seeuws : Ik ga verder, geachte collega's, want mijn tijd loopt door.

De resultaten zijn er ook naar : niet alleen leeft men er in een ontmenselijke omgeving, maar het cultuurverbruik van de jongeren is in 3 woorden samen te vatten : gadgets — strips en televisie en een veramerikanisering zoals wij ze nog niet kennen, gelukkig.

Anderzijds staan wij voorlopig nog positief tegenover de voorgenomen doorlichting van de bestaande decreten en toelageregelingen en vooral ten aanzien van het beweerde streven om de tewerkstelling in de culturele sector te verhogen in duurzame en statutaire tewerkstelling.

We herhalen echter onze diepe teleurstelling over het totaal gebrek aan belangstelling en aan ideeën over het kunstbeleid. Een bekend Vlaams auteur had wellicht gelijk toen hij on-

langs in een interview antwoordde : schaf dan liever het Departement van Cultuur af als het alles is wat men in Vlaanderen voor de creatieve kunstenaar wenst te doen.

Ik hoop dat we tijdens de komende besprekingen over de begroting van cultuur de gelegenheid zullen krijgen een fundamenteel debat te voeren over de teloorgang van een Vlaams beleid voor kunsten en kunstenaars en wat daarvoor kan worden gedaan.

Maar ook binnen de bibliotheeksector is er blijkbaar iets op til. Men stelt immers voor het bibliotheekdecreet aan te passen, rekening houdend met de reële situatie inzake erkenning en ontwikkeling van de privaatrechtelijke bibliotheken. — dat is een zin om te ontleden in het middelbaar onderwijs om te kunnen begrijpen wat daarmee juist wordt bedoeld.-

De heer G. Verhaegen : Het is zelfs een zin voor de universiteit.

De heer W. Seeuws : Wij zijn van oordeel dat het bibliotheekdecreet integraal moet worden uitgevoerd en willen van geen stap terug weten. De CVP-partner wil duidelijk van de crisis en de begrotingsmoeilijkheden gebruik maken om het bibliotheekdecreet af te bouwen ten voordele van de vrije bibliotheken. Waar hebben we dit nog gehoord ?

Op een onlangs gehouden studiedag van de Vlaamse Vereniging van Bibliotheken stelde de CVP-vertegenwoordiger voor het decreet te evalueren en aan te passen.

Een aantal verbeteringen zijn misschien wel nuttig maar het gevaar is reëel dat men onder het mom van die noodzakelijke aanpassingen het decreet op de openbare bibliotheken ombuigt ten voordele van de privaatrechtelijke bibliotheken.

Mijnheer de Voorzitter, ik had ook nog iets willen zeggen over de samenlevingsopbouw en over de basiseducatie. Ik denk dat de tijd mij hiervoor ontbreekt en ik wil ook het geduld van de collega's niet op de proef stellen. Wij zullen daarop terugkomen bij de bespreking van de desbetreffende begroting.

Ik wil wel nog even iets zeggen over de in het vooruitzichtgestelde verhoogde vormingskansen. Daarbij moet een eerste stap zijn het in werking stellen van het vijfde decreet inzake het ontwikkelingswerk waarop reeds jaren wordt gewacht en dat nu weer riskeert met een jaar uitgesteld te worden indien de Vlaamse Executieve er niet zou in slagen, — of niet zou wensen — het in 1985 nog te doen goed keuren.

In elk geval moeten daarbij de minst geschoolden voorrang krijgen. Aandacht dus voor de basiseducatie : de analfabeten die er nog al te talrijk zijn en diegenen die niet, of niet veel meer dan, lager onderwijs genoten hebben.

Mijnheer de Minister, dienen wij er in dit verband niet aan te herinneren dat ons zeer onlangs nog is voorgehouden van uit officiële middens dat 52 procent van de werklozen geen toegang hebben tot de RVA-cursussen omdat hun opleidingspeil gewoon te laag is ?

Vervolgens verzoeken wij ook om een efficiënte uitbouw van de weliswaar nationale wet, maar met een uitloper tot onze materies, op het betaald educatief verloop. De Vlaamse Gemeenschap moet ook hier haar verantwoordelijkheid opnemen.

Ze moet er op toezien dat de wet toegankelijk wordt gemaakt voor de breedst mogelijke lagen van de bevolking. Informatie en sensibilisering dus, maar ook en vooral een aantrekkelijk aanbod van cursussen.

Dit behoort wel tot onze bevoegdheid.

Vooraf op het vlak van de algemene vorming van de burger moet omzeggens alles nog gebeuren.

Eveneens moet er voor geijverd worden dat de groepen rechthebbenden uitgebreid worden.

Hierbij kan de Vlaamse Gemeenschap een belangrijke rol spelen. Nu zijn nog grote groepen uitgesloten onder meer de overheidssector, het onderwijzend personeel, de deeltijds werkenden en de werkzoekenden.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil besluiten met enkele korte algemene beschouwingen rond inhoudelijke pro-

Seeuws

blemen van het theaterdecreet en van de media.

Vooraf beklemtonen we dat een eventuele wijziging van het theaterdecreet niet mag tornen aan het sociaal statuut van het artistiek personeel, wat de grote verdienste van het huidige decreet is.

Onze collega, Luc Van den Bossche, zal morgen deze materie verder uitdiepen.

Een wijziging van het theaterdecreet in positieve zin houdt in :

— voor de vaste gezelschappen : een langere periode van erkenning, voor een periode van 5 jaar, gekoppeld aan een evaluatie op basis van de gebrachte kwaliteit ;

— een vast percentage van de basis-subsidies gaat naar experimenten, via projectsubsidies ;

— het doelmatig aanwenden van de theaterinfrastructuur, door het socialiseren ervan ;

— een Raad van Advies voor Toneel die een beleidsvisie formuleert en die zich dus bezig houdt met het artistieke, in plaats van de belangenbehartiging.

Wat het mediabeleid betreft, valt het op dat eens te meer belangrijke opties met betrekking tot het mediabeleid zullen vastgelegd worden zonder dat hieraan een ernstig globaal overleg en een wetenschappelijk onderzoek voorafging.

Men kan zich tevens de vraag stellen waarom de Vlaamse Mediaraad nog altijd niet werd opgericht en of de Vlaamse Regering de Mediaraad vooraf zal consulteren over haar media-ontwerpen.

Precies het adviseren over fundamentele beslissingen over het mediabeleid is één van de belangrijkste taken van deze Mediaraad. In het buitenland werden gelijkaardige raden vooraf geconsulteerd en niet nadat één en ander al lang vastgelegd werd.

Het is typerend voor de wijze waarop beslissingen met zo'n verstrekkende

maatschappelijke consequenties getroffen worden dat de interpretatie van het media-luik uit de Vlaamse Regeringsverklaring van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve in diens eigen partij op verzet stuit.

Minister G. Geens : Ik heb dat nog niet vernomen.

De heer W. Seeuws : Wij hebben dat in de krant gelezen.

Mijnheer de Voorzitter, ik besluit.

Het is erg moeilijk om zich een objectief oordeel te vormen over een te voeren beleid op basis van wat duidelijk een compromistekst is, die niet altijd duidelijk is.

We willen aan de nieuwe Cultuurminister het voordeel van de twijfel geven, voorlopig althans.

Voor de rest moeten we helaas concluderen : arm Vlaanderen, als dat uw culturele toekomst is. (**Applaus bij de SP**)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, de helft van de ingeschreven sprekers is nu aan het woord geweest. We zullen morgen nog 22 toespraken beluisteren.

Ik stel voor van nu af aan de spreektijd te beperken tot 10 minuten per spreker.

De collega's die niet aanwezig zijn in de zaal op het ogenblik dat zij het woord krijgen zullen van de sprekerslijst worden geschrapt.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, wij gaan volledig akkoord met het schrappen van niet aanwezige collega's.

Ik denk evenwel dat verschillende collega's die voor morgen zijn ingeschreven in dit debat, nu bezig zijn met hun

„huiswerk”. Wij hebben hen gevraagd hun uiteenzetting te beperken tot de wat binnen elke fractie is afgesproken. Ik meen dat het niet zeer heus zou zijn tegenover collega's die dat op voorhand niet weten, die spreektijd te beperken.

Indien u zou voorstellen de spreektijd tot 20 of 25 minuten te beperken, zouden wij akkoord gaan. Als er 20 sprekers bij voorbeeld elk twintig minuten het woord voeren dan wordt het ongeveer 17 uur vooraleer de bespreking rond is. Daarna kunnen de leden van de Executieve dan antwoorden.

Dan blijven wij binnen de timing die wij samen hebben opgesteld. Ik pleit daarvoor. Ik zou niet graag hebben dat wij onvriendelijk zijn tegenover onze collega's die zich voor morgen hebben voorbereid.

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, ik kan begrip opbrengen voor uw standpunt. Wij moeten echter trachten op een redelijk uur onze werkzaamheden af te sluiten. Sta mij toe te zeggen dat de langste uiteenzetting niet de beste was.

Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur opnieuw bijeen. Aan de orde zal de voortzetting van het debat over de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve zijn.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 22.05 uur.**